

**Uchwała Nr X/52/19
Rady Gminy Osjaków
z dnia 30 maja 2019 roku**

w sprawie przyjęcia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków (dla działek o ewidencyjnych numerach 120/1 i 120/2 obręb Raducki Folwark Stanisławów, gmina Osjaków)

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 506) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1945; zmiany: Dz. U. z 2019 r. poz. 60, 235, 730) Rada Gminy Osjaków uchwała, co następuje:

§ 1. 1. Uchwała się zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków (dla działek o ewidencyjnych numerach 120/1 i 120/2 obręb Raducki Folwark Stanisławów, gmina Osjaków).

2. Integralnymi załącznikami uchwały są:

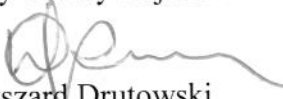
- 1) Załącznik nr 1 – część tekstowa;
- 2) Załącznik nr 2 – rysunek „Kierunki zagospodarowania”:
 - arkusz 1/2. Kierunki. Przeznaczenie terenu, skala 1 : 10 000,
 - arkusz 2/2. Kierunki. Polityka przestrzenna, skala 1 : 10 000;
- 3) Załącznik nr 3 – rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag dotyczących projektu zmiany studium.

§ 2. Traci moc uchwała Nr L/232/2010 Rady Gminy Osjaków z dnia 9 listopada 2010 r.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Osjaków.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Gminy Osjaków

Ryszard Drutowski

Uzasadnienie
do uchwały w sprawie przyjęcia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków (dla działek o ewidencyjnych
numerach 120/1 i 120/2 obręb Raducki Folwark Stanisławów, gmina Osjaków)

Uchwała w sprawie przyjęcia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków (dla działek o ewidencyjnych numerach 120/1 i 120/2 obręb Raducki Folwark Stanisławów, gmina Osjaków), stanowi zakończenie procedury sporządzania studium, podjętej na podstawie Uchwały Nr XLV/240/2017 Rady Gminy Osjaków z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków, zmienionej Uchwałą Nr LIV/286/2018 Rady Gminy Osjaków z dnia 28 września 2018 r., która wprowadziła zapis "wraz z dostosowaniem do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego".

W ramach sporządzania studium podjęto i przeprowadzono następujące czynności:

- ogłoszono w prasie lokalnej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty, o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium oraz o możliwości składania wniosków
- zawiadomiono na piśmie instytucje i organy o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany studium
- rozpatrzono wnioski do zmiany studium
- sporządzono zmianę studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- sporządzono opracowanie ekofizjograficzne
- uzyskano opinie i uzgodnienia
- wprowadzono zmiany do projektu studium wynikające z uzyskanych opinii i uzgodnień
- wykonano czynności wynikające z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, to jest:
 - a) podano do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
 - b) wystąpiono do Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Wieluniu oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi o zakres i stopień szczególności prognozy oddziaływania na środowisko,
 - c) poddano projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko opiniowaniu przez ww. organy
- projekt zmiany studium wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wyłożono do publicznego wglądu, przeprowadzono dyskusję publiczną
- ze względu na brak uwag do zmiany studium jak i do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – nie dokonywano rozpatrzenia uwag.

W wyniku wykonania wyżej opisanych czynności, wypełniona została procedura sporządzania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, przewidziana ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, ze zmianami) oraz ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081, ze zmianami).

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Osjaków

Ryszard Drutowski

ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY OSJAKÓW

TEKST UJEDNOLICONY

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr X/52/19
Rady Gminy Osjaków
z dnia 30 maja 2019 r.

Nazwa opracowania: ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY OSJAKÓW

Zleceniodawca: GMINA OSJAKÓW

Umowa numer: RIZ.272.1.24.2018 z 20 kwietnia 2018 r.

Zespół autorski ZMIANY STUDIUM:

mgr inż. arch. Ewa Krakowska

- upr. urbanistyczne nr 1099/90

- członek b. OIU zs. w Warszawie, WA-095

inż. Patryk Ochendalski

- MAJ 2019 -

Projekt opracowany przez:

INTEKPROJEKT

Gabriel Ferliński

90-265 Łódź, ul. Piotrkowska

50/5 tel./fax. 0 42 630 51 34

Autor opracowania:

mgr inż. arch. Gabriel Ferliński

CZŁONEK OKR. IZBY URBANISTÓW Z/S W WARSZAWIE

NR 346

WSPÓŁPRACA:

MGR DOROTA STAŃCZAK

SPIS TREŚCI

TOM I – SYNTEZA

ZAKRES I ANALIZA WPROWADZONEJ ZMIANY W ODNIESIENIU DO CAŁOŚCI STUDIUM	8
1. Wprowadzenie	10
1.1. Podstawa prawno – formalna opracowania	10
1.2. Miejsce Studium w systemie planowania	10
1.2.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako element krajowego systemu planowania przestrzennego.....	10
1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako instrument kształtowania polityki przestrzennej gminy.....	10
1.3. Cel, zakres i metoda opracowania.....	11
1.4. Zasoby informacyjne i ich aktualność	12
1.5. Struktura opracowania	13
1.6. Współpraca i uspołecznienie procesu planowania	13
1.7. Podstawowe dokumenty strategiczne i programowe.....	14
2. Podstawowe dane o gminie Osjaków	14
3. Synteza projektu Studium.....	15
3.1. Synteza uwarunkowań	15
3.2. Synteza zasad ochrony i kierunków rozwoju.....	15
4. Interpretacja zgodności planów miejscowych ze Studium	19
5. Uzasadnienia zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań.....	19
6. Słowniczek pojęć i definicji	20
1. Uwarunkowania ponadlokalne	21
1.1. Powiązania funkcjonalno – przestrzenne. Ponadlokalne urządzenia infrastruktury społecznej.....	21
1.2. Powiązania przyrodnicze	21
1.3. Powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne.....	22
2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	23
2.1. Struktura funkcjonalno – przestrzenna Gminy i procesy jej przekształceń.....	23
2.2. Stan systemu planowania przestrzennego	24
2.3. Główne problemy i zagrożenia	25
3. Stan środowiska przyrodniczego.....	25
3.1. Ukształtowanie terenu	25
3.2. Warunki geologiczno - gruntowe	26
3.3. Zasoby surowcowe. Obszary i tereny górnicze.....	26
3.4. Zasoby wodne.....	27
3.4.1. Wody podziemne	27
3.4.2. Wody powierzchniowe	29
3.4.3. Zagrożenie powodziowe	30
3.5. Warunki klimatyczne	31
3.6. Zbiorowiska roślinne, tereny zieleni urządzonej.....	31
3.7. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	32
3.8. Leśna przestrzeń produkcyjna	33
3.9. Obiekty i obszary przyrodnicze prawnie chronione	35
3.10. Główne problemy i zagrożenia środowiska	38
4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	40
4.1. Rozwój Gminy w ujęciu historycznym.....	40
4.2. Identyfikacja i waloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej.....	41

4.2.1. Istniejące formy i zakres ochrony zabytków	41
4.2.2. Miejsca i pomniki pamięci narodowej	46
4.2.3. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych	46
4.3. Krajobraz kulturowy Gminy i wymogi jego ochrony. Elementy tożsamości Gminy. .	47
4.4. Stan zasobów dziedzictwa kulturowego. Główne problemy i zagrożenia	47
4.5. Polityka Gminy w zakresie ochrony zabytków.....	48
5. Sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy. Warunki i jakość życia mieszkańców	48
5.1. Tendencje rozwoju demograficznego i gospodarczego	48
5.1.1. Sytuacja demograficzna	48
5.1.2. Rynek pracy	52
5.1.3. Struktura działalności gospodarczej	54
5.2. Zasoby i warunki mieszkaniowe	58
5.3. Edukacja.....	59
5.4. Ochrona zdrowia	60
5.5. Opieka społeczna	60
5.6. Kultura i sztuka	61
5.7. Turystyka, sport i rekreacja	62
5.8. Potrzeby i możliwości rozwojowe Gminy. Główne problemy i zagrożenia	65
6. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy	66
6.1. Podstawa prawna analiz dotyczących uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju gminy	66
6.2. Analizy ekonomiczne i społeczne	66
6.3. Analizy środowiskowe	68
6.4. Prognozy demograficzne i analizy społeczne	68
6.5. Możliwości finansowania infrastruktury technicznej oraz potrzeby inwestycyjne wynikające z zadań własnych gminy dotyczące lokalizacji nowej zabudowy	70
6.6. Bilans terenów	72
7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	77
8. Stan prawny gruntów.....	78
9. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych.....	78
10. Stan systemu komunikacyjnego	79
11.1. Elementy systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym	79
11.2. Wewnętrzny układ komunikacyjny	79
11.3. Komunikacja zbiorowa	81
11.4. Główne problemy i zagrożenia	81
12. Stan systemów infrastruktury technicznej.....	81
12.1. Gospodarka wodno – ściekowa	81
12.1.1. Zaopatrzenie w wodę	81
12.1.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie	82
12.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych	83
12.2. Systemy energetyczne	83
12.2.1. Zaopatrzenie w ciepło	83
12.2.2. Zaopatrzenie w gaz.....	83
12.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną	84
12.2.4. Odnawialne źródła energii.....	85
12.3. Gospodarka odpadami	85
12.4. Telekomunikacja. Informatyzacja.....	85
12.5. Główne problemy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej.....	86
13. Uwarunkowania zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym (zadania do realizacji ponadlokalnych celów publicznych).....	86
13.1. Strategia rozwoju województwa łódzkiego	87
13.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego.....	89

14. Główne wnioski z analizy uwarunkowań – analiza S.W.O.T	90
14.1. Analiza zbiorcza.....	91
14.2. Analiza sektorowa	91
1. Założenia i cele rozwoju	95
2. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów	96
3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy	98
3.1. Obszary wymagające przekształceń	98
3.2. Obszary wyłączone spod zabudowy.....	99
3.3. Przeznaczenie terenów. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów.....	99
3.3.1. Tereny wielofunkcyjne centrum – CUM.....	99
3.3.2. Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – MNR.....	100
3.3.3. Tereny zabudowy zagrodowej – MR	100
3.3.4. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – MNU.....	101
3.3.5. Tereny zabudowy letniskowej – ML.....	101
3.3.6. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej na terenach leśnych – MLS.....	102
3.3.7. Tereny zabudowy usługowej – U	102
3.3.8. Tereny zabudowy usługowej – U1.....	103
3.3.9. Tereny usług sportu i rekreacji – USR.....	103
3.3.10. Tereny usług turystyki – UT.....	104
3.3.11. Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług – PU.....	104
3.3.12. Tereny obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ²	105
3.3.13. Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych – PR.....	105
3.3.14. Tereny eksploatacji powierzchniowej – PG	105
3.3.15. Tereny rolnicze	106
3.3.16. Lasy	107
3.3.17. Tereny zieleni urządzonej i place	107
3.3.18. Tereny zieleni naturalnej – ZN	108
3.3.19. Tereny wód powierzchniowych	109
3.3.20. Tereny infrastruktury technicznej – I.....	109
3.4. Obszary przestrzeni publicznych.....	109
3.5. Wytyczne określania przeznaczenia terenów oraz wskaźników intensywności wykorzystania terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego....	110
4. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i uzdrowisk	110
4.1. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów.....	110
4.2. System obszarów chronionych. Propozycje rozszerzenia ochrony prawnej	115
4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji ze względów przyrodniczych.....	115
4.4. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej	115
4.5. Eksploatacja zasobów naturalnych. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	118
4.6. Kierunki i zasady zagospodarowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i osuwania się mas ziemnych	118
4.7. Obszary uzdrowisk	119
4.8. Środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji.....	119
4.9. Wytyczne określania zasad ochrony środowiska i jego zasobów w planach miejscowych.....	120
5. Kierunki oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego.....	120

5.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego. Potrzeby ochrony i rozwoju wartości kulturowych.....	120
5.2. Ochrona konserwatorska.....	122
5.3. Ochrona dóbr kultury współczesnej.....	125
5.4. Szlaki turystyczne.....	125
5.5. Wytyczne określania ustaleń zasad ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	125
6. Kierunki oraz zasady rozwoju systemów komunikacji.....	126
6.1. Kształtowanie powiązań zewnętrznych.....	126
6.2. Kształtowanie wewnętrznego układu komunikacyjnego.....	126
6.3. Komunikacja zbiorowa.....	126
6.4. Ścieżki rowerowe.....	127
6.5. Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów komunikacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	127
7. Kierunki oraz zasady rozwoju infrastruktury technicznej.....	127
7.1. Gospodarka wodno – ściekowa.....	128
7.1.1. Zaopatrzenie w wodę.....	128
7.1.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie.....	128
7.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych.....	129
7.2. Systemy energetyczne.....	129
7.2.1. Zaopatrzenie w ciepło.....	129
7.2.2. Zaopatrzenie w gaz.....	130
7.2.3. Elektroenergetyka.....	130
7.3. Odnawialne źródła energii.....	131
7.4. Telekomunikacja, informatyzacja. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.....	133
7.5. Gospodarka odpadami.....	133
7.6. Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów infrastruktury technicznej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.....	134
8. Kierunki rozwoju i przekształceń infrastruktury społecznej.....	134
8.1. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych. Polityka mieszkaniowa Gminy.....	134
8.2. Rozwój infrastruktury oświatowej.....	134
8.3. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.....	134
8.4. Rozwój infrastruktury służby zdrowia i opieki społecznej.....	135
8.5. Targowiska.....	135
8.6. Cmentarze.....	136
9. Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa.....	136
10. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego.....	137
10.1. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym.....	137
10.2. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.....	137
11. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne.....	138
12. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne.....	138
13. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.....	138
14. Zamierzenia i obowiązki planistyczne Gminy.....	138
14.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego.....	138
14.2. Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.....	139
14.3. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.....	139
15. Wnioski do polityki przestrzennej sąsiednich gmin i województwa.....	139

SPIS TABEL

tab.1 Powierzchnia terenów zabudowanych i zurbanizowanych w stanie istniejącym na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji – stan lipiec 2017.....	24
tab.2. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych.	24
tab.4. Bonitacja gleb na terenie gminy Osjaków.	32
tab.5. Grunty objęte siecią drenarską w poszczególnych obrębach gminy Osjaków.	33
tab.6. Pomniki przyrody w gminie Osjaków	38
tab.7. Wykaz obiektów z terenu Gminy wpisanych do rejestru zabytków.	42
tab. 8. Obiekty w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Osjaków, nie wpisane do rejestru zabytków.	42
tab.9. Miejsca pamięci narodowej na terenie gminy Osjaków.	46
tab.14. Ludność wg płci i poziomu wykształcenia w 2002 roku.....	52
tab.15. Główne źródła utrzymania ludności w gminie Osjaków.	52
tab.16. Pracujący w głównym miejscu pracy wg sektorów gospodarki narodowej i sektorów własności oraz płci (w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób) w 2003 r.	53
tab.18. Bezrobotni w gminie Osjaków wg wykształcenia dane z 30 września 2018 roku. ...	54
tab.19. Bezrobotni w gminie Osjakowie wg wieku dane z 30 września 2018 roku.....	54
tab. 21. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w Gminie Osjaków w 2017 roku	55
tab.22. Gospodarstwa rolne w gminie Osjaków wg zajmowanej powierzchni w roku 2017.....	56
tab. 23. Gospodarstwa rolne z dochodami z różnych źródeł w gminie Osjaków w roku 2010	57
tab.24. Powierzchnia zasiewów wg rodzaju gospodarstwa w gminie Osjaków wg danych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010r	57
tab.25. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Osjaków.....	58
tab.26. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno –sanitarne w roku 2016.	58
tab.27. Ruch budowlany w latach 2010-2017 r.	59
tab.27. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach gminy Osjaków w latach 2010-2017....	59
tab. 29. Drogi gminne na terenie gminy Osjaków	79
tab.30. Kanalizacja sanitarna w gminie Osjaków w 2008 roku	82

SPIS RYSUNKÓW

<i>fot.1. Rzeka Warta</i>	30
<i>fot.2. Kurhany w Krzętlach.....</i>	42
<i>fot.3. Bunkier w Chorzynie</i>	44
<i>fot.4. Kościół p.w. św. Kazimierza Królewicza w Osjakowie.....</i>	44

CZĘŚĆ I – UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Istniejąca struktura przestrzenna.	1:20 000
2. Uwarunkowania przyrodnicze. Stan ładu przestrzennego.	1: 20 000
3. Systemy komunikacji i infrastruktury technicznej	1: 20 000

CZĘŚĆ II – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

Rysunek Studium stanowi załącznik Nr 2 do uchwały w sprawie uchwalenia Studium

Arkusz 1/2. Kierunki. Przeznaczenie terenów.	1: 10 000
Arkusz 2/2. Kierunki. Polityka przestrzenna.	1: 10 000

ZAKRES I ANALIZA WPROWADZONEJ ZMIANY W ODNIESIENIU DO CAŁOŚCI STUDIUM

Niniejsza zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osjaków sporządzona jest na podstawie Uchwały Nr XLV/240/2017 Rady Gminy Osjaków z dnia 28 grudnia 2017r. oraz uchwały Nr LIV/286/2018 Rady Gminy Osjaków z dnia 28 września 2018r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osjaków.

Przystąpienie do zmiany studium oznacza, iż dotyczy to poszczególnych jego elementów, w odróżnieniu od sporządzenia studium, które posiada charakter kompleksowy i zastępuje poprzednio sformułowaną politykę przestrzenną. Zgodnie jednak z art.27 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przy zmianie studium obowiązuje taki sam tryb, w jakim jest ono uchwalane.

Zakres wprowadzonej zmiany obejmuje:

1. Zmiany przeznaczenia terenu w jednej miejscowości, a mianowicie działek o numerach 120/1 i 120/2 Raducki Folwark:

Miejscowość	Raducki Folwark
Powierzchnia objęta zmianą [ha]	1,95
Przeznaczenie dotychczasowe	ZL
Przeznaczenie po zmianie	U1

Łącznie zmiana obejmuje 1,95 ha, co stanowi 0,009 % powierzchni gminy.

2. Dostosowanie ustaleń zmiany studium w zakresie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym do uchwalonego w dniu 28 sierpnia 2018 r. (Uchwała nr LV/679/18 Sejmiku Województwa Łódzkiego) Planu zagospodarowania przestrzennego województwa Łódzkiego oraz Planu zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Łodzi,
3. Wprowadzenie nowego rozdziału (zgodnie z art.10 ust. 2 pkt 1 ustawy pzp) dotyczącego określania potrzeb i możliwości rozwoju gminy wraz z bilansem terenu przeznaczonych pod zabudowę – Rozdział 6,
4. Uzupelnienie wszystkich treści zmiany studium, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestaje być aktualne.

Zgodnie z art. 9 ust. 3a ustawy opizp „zmiana studium dla części obszaru gminy wymaga dokonania zarówno w części tekstowej jak i graficznej studium zmian w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestają być aktualne, w szczególności w zakresie określonym w art. 10 ust.1-2 ustawy pzp.

Tak więc, niniejsza zmiana Studium, pomimo fragmentarycznej zmiany, zawiera ustalenia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, przedstawione w jednolitym tekście i rysunku, zgodnie z wymogami ustawy pzp oraz przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury.

Zapis powyższy oznacza, że przy zmianie o charakterze punktowym należy przeanalizować skutki tej konkretnej zmiany na całość zapisów polityki przestrzennej gminy określonej w studium.

Generalnie uznać więc można, iż wprowadzona zmiana studium posiada wyłącznie charakter lokalny, nie ma istotnego wpływu na pozostałe obszary gminy i nie stwarza nowych obowiązków dla Gminy.

Tak więc, w wyniku dokonanej analizy należy stwierdzić, że wprowadzona punktowa zmiana studium nie powoduje zmian w innych treściach studium z uwagi na:

- brak zmian w zasięgu uzbrojenia infrastrukturalnego, a tym samym utrzymanie planowanych wymogów ochrony ładu przestrzennego,
- brak ingerencji w zasoby dziedzictwa kulturowego i zabytków, ze względu na niewystępowanie w obszarze zmiany,
- brak ingerencji w istniejące faktyczne tereny mieszkaniowe, a więc utrzymanie warunków i jakości życia mieszkańców,
- brak zmian w stanie prawnym gruntów,
- brak występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych,
- brak występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, udokumentowanych złóż kopalin, zasobów wód podziemnych,
- brak występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- brak zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- brak wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej,
- brak potrzeby nowych inwestycji komunikacyjnych i infrastrukturalnych, stymulowanych wprowadzoną zmianą, dla budżetu gminy,
- umożliwienie zainwestowania, co będzie miało wpływ na wzrost zatrudnienia,

Niniejsza zmiana Studium powoduje ingerencję w obecne leśne przeznaczenie terenu. Planowana funkcja to szeroko pojęte usługi, za wyjątkiem hotelarstwa z gastronomią oraz stacji paliw. Zmiana ta w przyjętym zakresie umożliwi sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, celem doprecyzowania warunków zabudowy i zagospodarowania tego terenu, w oparciu o wskaźniki określone w rozdziale 3.3.8 studium.

Całość wprowadzonych zmian, aktualizacji danych statystycznych, materiałów źródłowych i zapisów regulowanych przepisami odrębnymi, pokazano barwną czcionką.

TOM I

SYNTEZA

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawno – formalna opracowania

Podstawę sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków stanowi uchwała Nr XLV/240/2017 Rady Gminy Osjaków z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków. Projekt Studium stanowi realizację w/w uchwały.

Studium sporządza się zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945)

Niniejsze Studium zmienia dotychczas obowiązujące Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków przyjęte uchwałą Nr L/232/2010 Rady Gminy Osjaków z dnia 9 listopada 2010 r.

1.2. Miejsce Studium w systemie planowania

1.2.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako element krajowego systemu planowania przestrzennego

Przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945) określają jednoznacznie podporządkowanie zapisów studium w zakresie lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zapisom planu województwa lub programom sporządzanym przez ministrów i centralne organy administracji rządowej zawierających zadania rządowe:

- 1) zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 14 w/w ustawy, w studium uwzględnienia się uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych;
- 2) zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 7 w/w ustawy, w studium wskazuje się obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
- 3) zgodnie z art. 11 pkt 4 w/w ustawy, w studium uwzględnia się ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz ustalenia programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym (w przypadku planu zagospodarowania przestrzennego województwa lub nie wprowadzenia do planu zagospodarowania przestrzennego województwa zadań rządowych).

1.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako instrument kształtowania polityki przestrzennej gminy.

Rolę i miejsce Studium w systemie planowania określa ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, 1566 z późn. zm.).

Rolą Studium jest:

- 1) określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego;
- 2) zdefiniowanie perspektywicznych celów rozwojowych w oparciu o przeprowadzoną diagnozę, obejmujących m.in. zagadnienia w zakresie:
 - a) kształtowania struktury przestrzennej gminy oraz przeznaczenia terenów,
 - b) ochrony przyrody oraz ochrony środowiska i jego zasobów,
 - c) ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
 - d) komunikacji,
 - e) infrastruktury technicznej,
 - f) rozmieszczenia inwestycji celu publicznego.

Studium jako obligatoryjny dokument planistyczny, stanowi jeden z elementów planowania strategicznego rozwoju gminy i wraz z innymi dokumentami programowymi wyznacza cele i zasady gospodarowania jej zasobami.

Studium nie będące aktem prawa miejscowego realizowane jest poprzez miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz gminne plany i programy należące do jej zadań integralnie związane z rozwojem sieci infrastruktury technicznej, rozwojem systemów komunikacji, ochroną środowiska, ochroną dóbr kultury oraz gospodarki gruntami.

1.3. Cel, zakres i metoda opracowania

Podstawowymi celami sporządzenia Studium jest identyfikacja uwarunkowań rozwojowych gminy Osjaków oraz określenie jej polityki przestrzennej, w tym lokalnych zasad zagospodarowania. Zdefiniowanie czynników wpływających na możliwości rozwoju Gminy obejmuje identyfikację zarówno barier jak i stymulatorów rozwoju, a także ocenę istniejącego zagospodarowania oraz zjawisk i procesów zachodzących w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i gospodarczej.

W Studium wskazuje się działania, w zakresie zagadnień związanych z planowaniem przestrzennym, służące urzeczywistnieniu wizji rozwoju Gminy w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju – rozumianą jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń.

Zakres przestrzenny Studium obejmuje gminę Osjaków w jej granicach administracyjnych.

Problematyka opracowania obejmuje zakres określony w 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ([t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945](#)).

Jako kompleksowa aktualizacja wcześniejszego Studium niniejsze opracowanie:

- 1) dostosowuje zapisy Studium do aktualnie obowiązujących przepisów prawnych;
- 2) dostosowuje zapisy Studium do projektów i programów o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;
- 3) określa kierunki zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do aktualnego stanu zainwestowania oraz potrzeb i aspiracji rozwojowych Gminy.

Właściwe przygotowanie złożonego opracowania, jakim jest Studium wymaga zastosowania różnych metod pracy, w tym:

- 1) przeprowadzenia inwentaryzacji fizjograficznej i urbanistycznej terenu objętego opracowaniem i poddaniu weryfikacji oraz waloryzacji istniejącego zagospodarowania;
- 2) dokonania analizy dostępnych materiałów źródłowych: kartograficznych, statystycznych, planistycznych, historycznych i faktograficznych;
- 3) kartograficznego i matematycznego opracowania pozyskanych danych.

1.4. Zasoby informacyjne i ich aktualność

W toku prac nad przygotowaniem Studium wykorzystano następujące materiały:

- 1) *Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Osjaków* - zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Osjaków Nr XIX/92/2004 z 12 lipca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 255 z 2004 r. poz. 2197);
- 2) zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Osjaków:
 - a) dla obszaru obejmującego działkę o nr ewid. 88/17 położone we wsi Chorzyzna - Tobutki, podjęta uchwałą Nr III/19/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 28 grudnia 2002r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2003r. Nr 52, poz. 492),
 - b) dla obszaru obejmującego działki o nr ewid. 2011, 2012/1 położone we wsi Drobnice, podjęta uchwałą Nr IX/52/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 19 lipca 2003r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2003r. Nr 254, poz. 2265),
 - c) dla obszaru obejmującego działki o nr ewid. 87/2, 88/3, 88/5 położone we wsi Kuźnica Strobińska, podjęta uchwałą Nr IX/53/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 19 lipca 2003r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2003r. nr 254, poz.2266),
 - d) dla obszaru obejmującego działki o nr ewid. 667/1, 672/1 położone we wsi Folwark Raducki, podjęta uchwałą Nr X/55/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 13 września 2003r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2003r),
 - e) dla obszaru obejmującego działkę o nr. ewid. 29/1 położonej w obrębie Jasień, podjęta uchwałą Nr XVI/96/2016 Rady Gminy Osjaków z dnia 22 stycznia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 26.02.2016 r., poz. 939),
 - f) dla obszaru obejmującego fragment obrębu Raduczyce, podjęta uchwałą Nr XVIII/105/2016 Rady Gminy Osjaków z dnia 21 marca 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 14.04.2016 r. poz. 1716).
- 3) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków*, Uchwała Nr L/232/2010 Rady Gminy Osjaków z dnia 9 listopada 2010 r.
- 4) Obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2001 r. o ogłoszeniu Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju (M.P. Nr 26, poz. 432);
- 5) *Uchwała Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;*
- 6) *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego 2030;*
- 7) *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Osjaków na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016,*
- 8) *Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Osjaków na lata 2009 – 2012,*
- 9) *Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2007-2013 - uchwała Nr XI/43/2007 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 18 czerwca 2007;*
- 10) *Koncepcja gospodarki wodno – ściekowej oraz gospodarki wodami powierzchniowymi gminy Osjaków, maj 2008;*
- 11) *Uproszczona koncepcja kanalizacji sanitarnej gminy Osjaków, maj 2016;*

- 12) *Strategia Rozwoju Gminy Osjaków na lata 2015 – 2022;*
- 13) *Program Rewitalizacji dla gminy Osjaków do 2023 roku uchwalony nr XXXIX/214/2017 Rady Gminy Osjaków z dnia 19 czerwca 2017 r.;*
- 14) dane z Bazy Danych Regionalnych GUS z 2018 r.;
- 15) dane GUS z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań oraz Powszechnego Spisu Rolnego z 2007 r.;
- 16) *Mapę Hydrogeologiczną Polski, Państwowy Instytut Geologiczny, 2002;*
- 17) Informacje i materiały uzyskane w wyniku przeprowadzenia konsultacji z instytucjami opiniującymi i uzgadniającymi projekt Studium;
- 18) inwentaryzację bezpośrednią terenu Gminy;
- 19) mapy topograficzne;
- 20) mapy ewidencyjne gruntów i budynków;
- 21) ortofotomapy;
- 22) A. Woś, Atlas Rzeczpospolitej.

Zgromadzone na potrzeby opracowania Studium materiały, zawierały najbardziej aktualne, dostępne informacje.

1.5. Struktura opracowania

Struktura dokumentu w dużym stopniu odzwierciedla wymagany zakres Studium określony w art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ([t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945](#)).

Całość składa się z trzech części:

- 1) syntezy Studium;
- 2) uwarunkowań;
- 3) kierunków zagospodarowania.

Pierwsza z nich ma charakter ogólny, wprowadzający – oprócz informacji dotyczących znaczenia i rangi dokumentu, celów jego sporządzania oraz zakresu, stosowanych metod pracy i wykorzystanych materiałów zawiera również podstawowe dane o Gminie oraz syntezę i uzasadnienie ustaleń zawartych w dalszej części Studium.

Część druga, uwarunkowania rozwoju, obejmuje analizę stanu środowiska przyrodniczego, kulturowego, sytuacji społecznej i gospodarczej Gminy oraz istniejącego zagospodarowania. Jako istotne dla rozwoju Gminy w kolejnych latach uwzględnione zostały również ustalenia zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym.

W ostatniej części określono cele rozwoju Gminy oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego w dostosowaniu do aktualnego stanu oraz potrzeb i aspiracji rozwojowych Gminy. Dla poszczególnych „typów funkcjonalnych” terenów określone zostało wiodące i uzupełniające przeznaczenie oraz wskaźniki kształtowania zagospodarowania i zabudowy. Ponadto wskazano kierunki i zasady kształtowania środowiska przyrodniczego (w tym leśnej i rolniczej przestrzeni produkcyjnej) i kulturowego, infrastruktury technicznej i społecznej formułując dodatkowo wytyczne określania właściwych ustaleń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W jednym z ostatnich rozdziałów Studium przedstawiono obowiązki i zamierzenia Gminy w zakresie opracowania planów miejscowych, wskazując obszary wymagające w/w dokumentów.

1.6. Współpraca i uspołecznienie procesu planowania

Opracowanie Studium optymalnego pod względem przyjętych rozwiązań w zakresie przekształceń istniejącej struktury przestrzennej wymagało zaangażowania specjalistów

zajmujących się badaniem przyrodniczych, kulturowych, społecznych i gospodarczych aspektów przekształceń struktur przestrzennych miast i wsi. Rozwiązania proponowane przez zespół projektantów poddane zostały społecznej ocenie w toku następujących czynności:

- 1) przyjmowania i rozpatrywania wniosków;
- 2) wyłożenia projektu Studium do publicznego wglądu;
- 3) dyskusji publicznej;
- 4) przyjmowania i rozpatrywania uwag.

1.7. Podstawowe dokumenty strategiczne i programowe

Politykę przestrzenną Gminy sformułowano w sposób zgodny z ustaleniami planów i programów o znaczeniu ponadlokalnym, w tym m.in.:

- 1) zasad określonych w *Koncepcji polityki przestrzennego zagospodarowania kraju*;
- 2) ustaleniach *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego*;
- 3) ustaleniach *Strategii rozwoju województwa łódzkiego*;
- 4) planach i programach rządowych.

Zakłada się kontynuację oraz weryfikację, w przypadku zmiany uwarunkowań przestrzennych, społeczno-gospodarczych lub prawnych, dotychczasowej polityki przestrzennej zawartej w uchwałach Rady Gminy Osjaków, w szczególności:

- 1) *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków*, Uchwała Nr III/18/2002 Rady Gminy Osjaków z dnia 28 grudnia 2002 r.;
- 2) *Strategia Rozwoju Gminy Osjaków na lata 2015 – 2022*,
- 3) *Program Rewitalizacji dla gminy Osjaków do 2023 roku uchwalony nr XXXIX/214/2017 Rady Gminy Osjaków z dnia 19 czerwca 2017 r.*
- 3) *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Osjaków na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016*,
- 4) *Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Osjaków na lata 2009 – 2012*, EkoPerfekt,

2. Podstawowe dane o gminie Osjaków

Gmina Osjaków jest gminą wiejską położoną w środkowej części Polski, w południowo – zachodniej części województwa łódzkiego, przy wschodniej granicy powiatu wieluńskiego. Graniczy z następującymi gminami:

- 1) od północy z gminą Konopnica (powiat wieluński);
- 2) od północnego-wschodu z gminą Rusiec (powiat bełchatowski);
- 3) od wschodu z gminą Kiełczygłów (powiat pajęczański);
- 4) od południowego-wschodu z gminą Siemkowice (powiat pajęczański);
- 5) od południa z gminą Wierzchnas (powiat wieluński);
- 6) od zachodu z gminą Wieluń (powiat wieluński);
- 7) od północnego-zachodu z gminą Ostrówek (powiat wieluński).

Siedziba władz Gminy znajduje się w Osjakowie.

Gmina obejmuje obszar **10 092,31 ha (100,92 km²)**, co stanowi 10,88% ogólnej powierzchni powiatu wieluńskiego oraz 0,55% powierzchni województwa łódzkiego. Pod względem obszaru Gmina plasuje się na piątym miejscu wśród dziesięciu gmin powiatu wieluńskiego. Na strukturę administracyjno-osadniczą składa się 20 sołectw koncentrujących 24 miejscowości różnej wielkości.

Obszar Gminy zamieszkiwany jest przez 4 807 osób (stan na grudzień 2008, ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania), gęstość zaludnienia wynosi tu 48 osób na 1 km²

(wartość typowa dla gminy wiejskiej), przy średniej gęstości zaludnienia 85 osób na 1 km² w powiecie wieluńskim i 141 osoby na 1 km² w województwie łódzkim.

Gmina Osjaków wraz z gminami Działoszyn, Konopnica, Pątnów, Wierzchlas, Siemkowice, Kietczykłów, Rusiec, Szczerców, Rząśnia, Pajęczno, Kluki, Kleszczów, Sulmierzyce, Strzelce Wielkie, Nowa Brzeźnica, Lgota Wielka, Gmina Bełchatów, Miasta Bełchatów tworzą Lokalną Grupę Działania „Kraina Wielkiego Łuku Warty”. Jest to stowarzyszenie, którego głównym celem jest rozwój turystyki w oparciu o walory rzeki Warty oraz walory przyrodnicze i kulturowe obszaru.

3. Synteza projektu Studium

3.1. Synteza uwarunkowań

1. Gmina posiada korzystne położenie pod względem komunikacyjnym – w centralnej Polsce, w sąsiedztwie dużych miast, blisko skrzyżowania dróg krajowych.
2. Gmina posiada bogate walory przyrodnicze – rzeka Warta, rozległe połacie lasów, bogactwo form ochrony przyrody.
3. Tereny położone wzdłuż Warty narażone są na wystąpienie powodzi.
4. Istniejąca sieć dróg kołowych zapewnia dobre powiązania komunikacyjne z regionem.
5. W strukturze gospodarki i użytkowania ziemi dominująca rolę odgrywa rolnictwo.
6. Gmina nie posiada korzystnych warunków dla rozwoju rolnictwa – niski odsetek użytków rolnych, niska jakość gleb, przesuszenie gleb.
7. Liczba mieszkańców Gminy utrzymuje się na stałym poziomie, mimo obserwowanego już od kilku lat ujemnego przyrostu naturalnego.
8. W Gminie spada bezrobocie – poprawie ulega sytuacja społeczno-gospodarcza.
9. Gmina posiada liczne obiekty o walorach zabytkowych, większość wymaga jednak prac remontowych i renowacyjnych.
10. Zasoby przyrodnicze Gminy stwarzają możliwość rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych na terenie Gminy.
11. Wyposażenie w infrastrukturę społeczną jest niewystarczające, rozwoju wymaga sieć placówek związanych z ochroną zdrowia oraz infrastruktury oświaty.
12. Sieci infrastruktury technicznej wymagają rozwoju w dostosowaniu do postępujących procesów urbanizacyjnych.
13. Konieczna jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz modernizacja oczyszczalni ścieków – została przebudowana, rozbudowana i zmodernizowana w 2013 r.
14. Istniejące drogi wymagają modernizacji z dostosowaniem do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne.
15. Konieczna jest modernizacja systemu zaopatrzenia w ciepło – rozwój wykorzystania źródeł ciepła wykorzystujących odnawialne źródła energii.
16. Konieczne jest powiązanie planów rozwoju Gminy z systemem planowania krajowego i regionalnego oraz właściwe ukierunkowanie działań władz dla stworzenia warunków rozwoju.

3.2. Synteza zasad ochrony i kierunków rozwoju

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów.

Wskazuje się obszary:

- 1) urbanizacji – tereny wskazane do zainwestowania w tym:

- a) obszary rozwoju urbanizacji,
- b) obszary kontynuacji urbanizacji;
- 2) elementy systemu ekologicznego – obszary, w których wyklucza się możliwość realizacji zabudowy lub ogranicza ją w sposób istotny;
- 3) obszary wymagające przekształceń i rewitalizacji oraz obszary rekultywacji i rewaloryzacji.

Wyznacza się tereny przeznaczone m.in. pod: zabudowę zagrodową, mieszkaniową jednorodziną, usługi, obiekty produkcyjne, składy i magazyny, infrastrukturę techniczną, sport i rekreację, a także tereny rolnicze, lasy i inne.

Największy rozwój terenów przewiduje się:

- 1) mieszkaniowo-usługowych w miejscowościach: Osjaków, Czernice, Felinów, Raducki Folwark, Raduczyce oraz Drobnice;
- 2) produkcyjno, magazynowo-składowych w miejscowościach: Osjaków, Stanisławów, Drobnice oraz Borki Walkowskie;
- 3) mieszkaniowo – letniskowych na terenach leśnych w miejscowościach: Drobnice oraz Osjaków;
- 4) sportowo – rekreacyjnych w miejscowościach: Felinów oraz Raduczyce.

Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

W ramach działań ochronnych w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- 1) wskazuje się obszary i obiekty chronione i planowane do objęcia ochroną na podstawie przepisów odrębnych – istniejące: parki krajobrazowe, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytek ekologiczny, pomniki przyrody oraz projektowane obszary chronionego krajobrazu;
- 2) ustala się ochronę istniejących kompleksów leśnych i ich rozwój w oparciu o wskazane obszary do zalesienia;
- 3) ustala się ochronę gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed zmianą sposobu użytkowania;
- 4) ustala się ochronę korytarzy i powiązań ekologicznych przed zmianą sposobu użytkowania;
- 5) ustala się kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej w celu ograniczenia uciążliwości działalności człowieka dla środowiska;
- 6) rozwój systemów kanalizacji sanitarnej i kanalizacji deszczowej;
- 7) rozwój selektywnej zbiórki odpadów;
- 8) wykorzystanie w indywidualnych systemach grzewczych ekologicznych źródeł ciepła z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W ramach działań ochronnych w zakresie ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego:

- 1) wskazuje się obiekty chronione na podstawie przepisów odrębnych;
- 2) ustala się konieczność rewaloryzacji i objęcia ochroną wartościowych obiektów zabytkowych;
- 3) utrzymuje się warunki ochrony konserwatorskiej ustalone w obowiązującym planie miejscowym do stosowania w ew. zmianach planu, dla właściwej ochrony wartościowych obiektów zabytkowych i ich otoczenia;

- 4) utrzymuje się warunki ochrony stanowisk archeologicznych oraz strefę obserwacji archeologicznej dla ochrony zabytków archeologicznych.

Kierunki i zasady rozwoju systemów komunikacji

W zakresie rozwoju systemów komunikacji:

- 1) ustala się rozwój i modernizację sieci powiązań zewnętrznych i wewnętrznych;
- 2) ustala się konieczność rozwoju wewnętrznych układów komunikacyjnych na nowopowstających terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług;
- 3) ustala się konieczność docelowego dostosowania parametrów technicznych istniejących dróg do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne;

Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Wskazano tereny istniejącej infrastruktury technicznej oraz przebiegi istniejących i projektowanych sieci o znaczeniu ponadlokalnym.

Założono rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej i budowę sieci gazowej oraz rozwój sieci wodociągowej i energetycznej w oparciu o istniejące zasoby.

Postuluje się rozwój infrastruktury teleinformatycznej.

Zakłada się rozwój w obszarze Gminy obiektów i urządzeń wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych oraz wykorzystanie w systemach grzewczych urządzeń wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych.

Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym realizowane są w miejscach ich dotychczasowej lokalizacji. Nie wyznacza się celowej lokalizacji (poza wybranymi terenami infrastruktury technicznej oraz obszarem rozwoju funkcji usługowych związanych z rekreacją i wypoczynkiem) miejsc lokalizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Wskazanie lokalizacji inwestycji może być dokonane w planie miejscowym w terenach, o funkcji zgodnej z planowaną.

Obszary, dla których jest obowiązkowe sporządzenie mpzp

Obszarami, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu miejscowego na terenie Gminy są:

- 1) na podstawie przepisów odrębnych: teren górniczy, tereny lokalizacji cmentarzy;
- 2) na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – obszar przestrzeni publicznej.

Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić plan miejscowy

Wskazuje się obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić plan miejscowy (dokonać jego zmiany) obejmujące tereny rozwoju urbanizacji, tereny w granicach strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej, obszary wymagające przekształceń i rewitalizacji oraz tereny planowanych zalesień.

Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Zakłada się utrzymanie funkcji rolniczych na obszarach o dobrej przydatności rolniczej oraz wyłączenie z użytkowania rolniczego terenów o niskiej przydatności rolniczej na rzecz terenów leśnych oraz rozwoju funkcji mieszkaniowych i rekreacyjnych.

W zakresie leśnej przestrzeni produkcyjnej ustala się rozwój istniejących kompleksów leśnych. Wprowadza się ich uzupełnienia, wyznacza się obszary preferowane do realizacji zalesień. Zakłada się pełnienie przez nie funkcji ochronnych, edukacyjnych i rekreacyjnych.

Obszary [szczególnego zagrożenia powodzią](#) i osuwania się mas ziemnych

Przez teren Gminy przepływa rzeka Warta, dla której opracowano „Studium określające obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią dla rzeki Warty”. W Studium uwzględniono obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, na których wprowadza się rozwiązania przestrzenne umożliwiające naturalny przepływ wód oraz minimalizację strat materialnych spowodowanych zalaniem.

Obszary wzdłuż mniejszych cieków wodnych oraz lokalnych obniżzeń terenu są obszarami występowania wód hipodermicznych, narażonymi na wystąpienie okresowych podtopień, dla których ustala się ograniczenia w możliwości realizacji zainwestowania.

Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych i narażone na osuwanie się mas ziemnych nie występują na terenie Gminy.

Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Nie występują na terenie Gminy obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny.

W granicach terenu górniczego „Drobnice II” ([Decyzją Z1:RŚV.7422.13.2015.AW złożę zlikwidowano](#)) przebiega elektroenergetyczna linia napowietrzna 15kV, w sąsiedztwie której obowiązują szczególne warunki prowadzenia robót, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

W granicach Gminy nie ustanowiono obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych.

Obszary wymagające przekształceń

Obszary wymagające przekształceń i rewitalizacji obejmują wyznaczone tereny w miejscowościach Raducki Folwark, Czernice, Kuźnica Ługowska oraz w Osjakowie w granicach strefy ochrony konserwatorskiej. Wyznaczono je ze względu na:

- 1) potrzebę ochrony zabytków oraz kształtowania przestrzeni publicznych, obejmujący centralny obszar miejscowości Osjaków w granicach stref ochrony konserwatorskiej;
- 2) konieczność przywrócenia ładu przestrzennego i kształtowania przestrzeni publicznych.

Terenami wymagającymi rekultywacji i rewaloryzacji są tereny eksploatacji powierzchniowej i poeksploatacyjne.

W odniesieniu do gleb jak i wód gruntowych nie występuje potrzeba prowadzenia działań naprawczych w formie remediacji.

Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

W granicach Gminy nie wskazano terenów zamkniętych.

4. Interpretacja zgodności planów miejscowych ze Studium

Ustalenia zawarte w elaboracie Studium, zarówno w części tekstowej, jak i graficznej wyrażają kierunki polityki przestrzennej Gminy, nie są ścisłymi przesądzeniami o granicach zainwestowania i użytkowaniu terenów, nie ograniczają możliwości realizacji innych działań, nieprzewidzianych w zapisach Studium, służących rozwojowi terenów zgodnie z polityką przestrzenną określoną w Studium.

W Studium przedstawiono zgeneralizowany obraz użytkowania terenów oraz generalne kierunki działań w przestrzeni. Określone na rysunkach przeznaczenie terenów oznacza funkcję dominującą, a nie wyłączną. W granicach wyznaczonych terenów dopuszcza się obok funkcji dominującej lokalizację innych funkcji służących jej obsłudze.

Dopuszczalne jest w planie miejscowym zachowanie istniejącego sposobu użytkowania terenu – utrzymanie funkcji rolniczej, dla terenów planowanych do zmiany przeznaczenia na cele nierolnicze lub np. zachowanie funkcji zabudowy zagrodowej dla terenów planowanych pod rozwój funkcji produkcyjnych. Zachowanie istniejącego sposobu zagospodarowania terenu należy uznać za zgodne ze Studium.

Przyjęte w planie wskaźniki dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu powinny odpowiadać wskaźnikom ustalonym dla określonego przeznaczenia terenu.

Ostateczne ustalenia granic terenów będą dokonywane w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach administracyjnych. W szczególności wyznaczone granice dotyczące przeznaczenia terenów mogą być korygowane w dostosowaniu do granic istniejących własności.

5. Uzasadnienia zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań

Kształtując rozwiązania, opierając się o rozpoznanie istniejącego stanu zagospodarowania przestrzennego, funkcjonowania środowiska przyrodniczego, stopnia zachowania wartości kulturowych, sytuacji społeczno-gospodarczej, przyjęto za cele podstawowe:

- 1) wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich (konieczne jest stworzenie warunków dla innego typu działalności niż tylko rolnicza);
- 2) rozwój Osjakowa jako obszaru wielofunkcyjnego centrum z wprowadzeniem działań ochronnych i rewitalizacyjnych;
- 3) zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania, poprawy wyposażenia w usługi, poprawy obsługi i funkcjonowania systemu komunikacyjnego i infrastruktury technicznej (zakłada się utrzymanie istniejącej liczby mieszkańców oraz poprawę jej warunków mieszkaniowych oraz stworzenie oferty dla napływu mieszkańców);
- 4) wykorzystanie dobrego położenia, istniejących powiązań komunikacyjnych, obszarów wartościowych przyrodniczo i kulturowo;
- 5) poprawę sytuacji społeczno-gospodarczej;
- 6) wykorzystanie walorów przyrodniczych do budowy wizerunku Gminy i jej tożsamości;
- 7) rozwój turystyki na terenie Gminy;

- 8) stworzenie wizerunku Gminy jako atrakcyjnego miejsca zamieszkania, co w połączeniu z istnieniem dogodnych połączeń komunikacyjnych daje szansę na rozwój funkcji mieszkaniowych;
- 9) rozwój systemów uzbrojenia terenu i standardów wyposażenia w dostosowaniu do stopnia zaawansowania rozwoju przestrzennego (istniejąca infrastruktura daje solidną podstawę dla dalszej jej rozbudowy);
- 10) rozwój infrastruktury społecznej w oparciu o istniejące zasoby.

6. Słowniczek pojęć i definicji

Ilekroć w niniejszym opracowaniu jest mowa o:

- 1) **Gminie** – należy przez to rozumieć gminę Osjaków, chyba, że z treści zapisu wynika inaczej;
- 2) **przepisach odrębnych** – należy przez to rozumieć przepisy ustaw wraz z aktami wykonawczymi oraz prawomocne decyzje administracyjne;
- 3) **rysunku Studium** – należy przez to rozumieć rysunek Studium sporządzony na mapie topograficznej w skali 1 : 10 000, składający się z dwóch arkuszy, stanowiący załącznik do uchwały uchwalającej Studium;
- 4) **Studium** – należy przez to rozumieć niniejsze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, stanowiące dokument planistyczny gminy, obejmujący obszar w granicach administracyjnych gminy, o ile z treści przepisu nie wynika inaczej;
- 5) **przeznaczeniu** – należy przez to rozumieć funkcję określającą sposób zagospodarowania i użytkowania terenu;
- 6) **działce** – należy przez to rozumieć działkę budowlaną lub nieruchomości gruntową w rozumieniu przepisów odrębnych objętą projektem zagospodarowania terenu, którego dotyczy wnioski o wydanie pozwolenia na budowę;
- 7) **modernizacji** – należy przez to rozumieć działania związane ze zwiększeniem wartości użytkowej lub technicznej istniejącego obiektu lub urządzenia;
- 8) **zrównoważonym rozwoju** – należy przez to rozumieć rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych (zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2008 r. Prawo ochrony środowiska - Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.);
- 8) **uciążliwości obiektów i urządzeń przekraczającej wartości dopuszczalne** – rozumie się przez to negatywne oddziaływanie na otoczenie obiektów i urządzeń, powodowane emisją gazów, pyłów, zapachów, hałasu, promieniowania itp., a także wynikające ze wzmożonego ruchu pojazdów związanego z ich funkcjonowaniem o wartościach przekraczającej wartości dopuszczalne określone w przepisach o ochronie środowiska;
- 9) **korytarzu ekologicznym** - należy przez to rozumieć ciągły, nieprzerwany zabudową lub infrastrukturą techniczną fragment środowiska przyrodniczego z zachowanymi cechami naturalnymi i funkcjonalnymi lub celowo ukształtowany, gwarantujący łączność pomiędzy elementami węzłowymi systemu przyrodniczego, umożliwiającą przemieszczanie się materii i energii w środowisku oraz migrację zwierząt;
- 10) **krajobrazie kulturowym** - należy przez to rozumieć przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze;
- 11) **inwestycji celu publicznego** - należy przez to rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym),

stanowiące realizację celów publicznych, o których mowa w przepisach odrębnych;

- 12) **zabudowie letniskowej** – należy przez to rozumieć jeden budynek lub zespół budynków rekreacji indywidualnej, przeznaczonych do okresowego wypoczynku rodzinnego;
- 13) **WKZ** – należy przez to rozumieć Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

TOM II UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Uwarunkowania ponadlokalne

1.1. Powiązania funkcjonalno – przestrzenne. Ponadlokalne urządzenia infrastruktury społecznej

Gmina Osjaków położona jest w dość dużej odległości od ośrodków przemysłowych i usługowych o znaczeniu regionalnym i subregionalnym. Bliżej położonymi miastami o większym znaczeniu są:

- 1) Wieluń – 19 km;
- 2) Zduńska Wola, Żelów – 39 km;
- 3) Bełchatów – 44 km;
- 4) Częstochowa – 62 km;
- 5) Łódź – 76 km.

Głównymi elementami na terenie Gminy tworzącymi system ponadlokalnych powiązań funkcjonalno – przestrzennych są elementy przyrodnicze: dolina rzeki Warty, rozległe kompleksy leśne oraz ciągi komunikacyjne. Współcześnie, zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa najbardziej intensywnie rozwijają się wzdłuż dróg. Ukształtowane historycznie centrum Gminy – miejscowość Osjaków nadal pełni swoją funkcję.

Na terenie Gminy mieszkańcy mają możliwość zaspokojenia potrzeb w zakresie szkolnictwa podstawowego i gimnazjalnego, podstawowej opieki medycznej, podstawowych artykułów żywnościowych i przemysłowych. Bliskość aglomeracji łódzkiej oraz ośrodków subregionalnych ograniczyła rozwój ponadlokalnej infrastruktury społecznej. Zaspokajanie pozostałych potrzeb w tym tych „wyższego rzędu”, związanych m.in. ze szkolnictwem ponadgimnazjalnym i wyższym, specjalistyczną opieką medyczną oraz kulturą i rozrywką jest realizowane w Łodzi, Wieluniu, Zduńskiej Woli i Bełchatowie.

1.2. Powiązania przyrodnicze

Gmina Osjaków położona jest w południowej części Nizin Środkowopolskich – w obszarze etnicznym południowo-wschodniej Wielkopolski. Jest to południowy fragment polodowcowej niziny Południowowielkopolskiej.

Tereny Gminy leżą w Kotlinie Szercowskiej otoczonej wysoczyznami Łaską, Żłoczewską i Bełchatowską oraz Wyżyną Wieluńską. Ma ona charakter pofalowanej równiny o średnich wysokościach od 150 do 170 m. n.p.m. Najwyżej położonym obszarem jest wzniesienie znajdujące się południowej części Gminy o wysokości 203,3 m. n.p.m. w rejonie Nowin, Podkochlewa i Zagór, na zachód od Starej Wsi. Najniżej położonymi terenami – około 151 m. n.p.m. – są obszary położone w dolinie Warty w północnej części

Gminy. Lasy na terenie Gminy są częścią rozległych kompleksów, podlegających administracyjnie Nadleśnictwu Wieluń.

Obszar Gminy położony jest w dorzeczu Warty. Warta – trzecia pod względem długości rzeka Polski – przepływa przez Gminę w kierunku południe - północ. Źródła Warty zlokalizowane są w pobliżu Zawiercia na terenie województwa śląskiego, jej ujście w Kostrzynie nad Odrą w województwie lubuskim. Przez Gminę przepływa również Wierznica będąca prawobrzeżnym dopływem Warty. Źródła Wierznicy zlokalizowane są na terenie gminy Siemkowice, w powiecie pajęczańskim. Do Warty rzeka uchodzi na terenie gminy Konopnica, w powiecie wieluńskim.

Fragmety obszaru gminy Osjaków położone są na terenie wielkoobszarowych form ochrony przyrody. W południowej części Gminy przebiegają granice Załęczańskiego Parku Krajobrazowego oraz jego otuliny, postulowanej do zmiany sposobu ochrony na Załęczański Obszar Chronionego Krajobrazu. Obszary wzdłuż obu brzegów Warty położone są na terenie Osjakowskiego Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego, obejmującego swym zasięgiem gminę Osjaków oraz w niewielkim fragmencie gminę Siemkowice. Od północy Gmina graniczy z Parkiem Krajobrazowym Międzyrzecza Warty i Widawki. Przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy elementami systemu przyrodniczego Gminy i obszarami sąsiednimi odbywa się poprzez istniejącą sieć korytarzy i powiązań ekologicznych, które stanowią doliny rzek Warta i Wierznica, zbiorowiska leśne, rozległe zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne. Dolina Warty stanowi jeden z ważniejszych w skali kraju korytarzy migracyjnych. Pełni funkcję korytarza uzupełniającego, jest odnogą Korytarza Południowo – Centralnego, łączy leżące w tym regionie obszary cenne przyrodniczo i zapewnia wariantowość dróg migracji.

1.3. Powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne

Powiązania komunikacyjne gminy Osjaków z obszarem zewnętrznym odbywają się za pośrednictwem drogi krajowej oraz dróg powiatowych. Najważniejszym elementem systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym jest droga krajowa nr 74 relacji Piotrków Trybunalski – Bełchatów – Wieluń – Wrocław. Przebiega ona w Gminie na odcinku 17 km z zachodu na północny – wschód. Połączenia z sąsiadującymi gminami zapewniają ponadto drogi powiatowe łączące Osjaków z gminami Konopnica, Rusiec, Kietczygłów, Siemkowice, Wierzchlas, Wieluń i Ostrówek.

Przez obszar Gminy nie przebiega żadna linia kolejowa.

Świadczone na terenie Gminy usługi w zakresie transportu zbiorowego zapewniają powiązania komunikacyjne m.in. z Łodzią, Warszawą, Wieluniem, Sieradzem, Bełchatowem, Widawą, Wrocławiem oraz szeregiem innych miejscowości w granicach powiatu wieluńskiego oraz powiatów sąsiadujących.

Przez teren Gminy przebiega elektroenergetyczna, napowietrzna linia wysokiego napięcia 110 kV Rusiec – Wieluń. Główny punkt zasilania z którego zaopatrywana jest Gmina znajduje się we Wieluniu.

Na terenie Gminy zrealizowano odcinek przesyłowej linii elektroenergetycznej 400 kV od stacji Ostrów do linii 400 kV Trębaczew – Rogowiec, Joachimów – Rogowiec, która stanowi element krajowego systemu sieci przesyłowych.

2. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

2.1. Struktura funkcjonalno – przestrzenna Gminy i procesy jej przekształceń

W przestrzeni Gminy wyróżnić można kilka czytelnych struktur funkcjonalno-przestrzennych:

- 1) obszar centralny (Osjaków), z dominacją funkcji mieszkaniowej, dobrze wykształconą funkcją usługową (o znaczeniu lokalnym) i produkcyjno-usługową;
- 2) obszar południowy (Drobnice) o charakterze wielofunkcyjnym z dominacją funkcji przyrodniczych, rolniczych i rozwijającą się funkcją rekreacyjną;
- 3) obszar północno-zachodni (Józefina, Czernice) z dominacją funkcji przyrodniczych;
- 4) obszar centralno – zachodni (Borki Walkowskie, Czernice, Dolina Czernicka, Kolonia Dolina Czernicka, Jasień, Józefina) o charakterze wielofunkcyjnym z dominacją funkcji rolniczych oraz mieszkaniowych;
- 5) obszar wschodni (Chorzyna, Krzętle, Kuźnica Strobińska, Zofia, Kuźnica Ługowska, Gabrielów) o charakterze wielofunkcyjnym, łączącym funkcje mieszkaniowe, przyrodnicze i rolnicze.

Dominującym typem zabudowy na obszarach wiejskich jest zabudowa zagrodowa, wśród której występują pojedyncze obiekty usługowe. Zabudowa zagrodowa powoli ustępuje zabudowie wyłącznie mieszkaniowej jednorodzinnej i usługom. Towarzyszą im pojedyncze obiekty produkcyjne, w tym przetwórstwa rolno – spożywczego.

Pod względem ukształtowanych struktur przestrzennych, na terenie Gminy występują dwa rodzaje zabudowy charakterystyczne dla obszarów wiejskich: zabudowa liniowa (realizowana jako pasma zabudowy przydrożnej), zdecydowanie dominująca oraz zabudowa rozproszona.

Bardziej złożone układy przestrzenne reprezentują:

- 1) miejscowość Osjaków o złożonym układzie z ukształtowanym centrum, posiadająca cechy miejskie;
- 2) miejscowość Czernice, w której zabudowa koncentruje się przy kilku krzyżujących się ze sobą drogach z kształtującym się centrum.

Pozostały obszar Gminy zainwestowany jest raczej w sposób ekstensywny, z niewielkimi koncentracjami zabudowy i kształtującymi się centrami we wsiach: Chorzyna, Folwark Raducki oraz Kuźnica Strobińska.

Osjaków znajduje się w centrum Gminy. Był kiedyś osadą miejską. Osjaków zachował cechy średniowiecznego miasteczka z centralnie położonym placem, od którego prostopadle odchodzą ulice. Jest to obszar Gminy najprężniej się rozwijający, o najwyższej koncentracji zabudowy. Osjaków pod względem przestrzennym posiada cechy niewielkiego miasteczka, gdzie obok współistnieją funkcje mieszkaniowe, usługowe oraz produkcyjne. W jego granicach można wyróżnić obszar centralny z ukształtowanym obszarem przestrzeni publicznej koncentrujący się wokół Rynku i wzdłuż ulicy Targowej. Skupiają się tutaj usługi komercyjne, usługi publiczne. Jako towarzysząca występuje funkcja mieszkaniowa. Na północ od centrum Osjakowa rozwija się dynamicznie osiedle domków jednorodzinnych.

tab.1 Powierzchnia terenów zabudowanych i zurbanizowanych w stanie istniejącym na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji – stan lipiec 2017 r.

Rodzaj terenu zabudowanego	Powierzchnia [ha]
Tereny zabudowy zagrodowej [MNR]	308,50
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN]	74,91
Tereny zabudowy wielorodzinnej [MW]	0,7
Tereny zabudowy letniskowej [ML]	1,35
Tereny zabudowy usługowej [U]	20,02
Tereny sportu i rekreacji [UT]	4,41
Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług	20,65
Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych	3,07
SUMA	384,77

Źródło: Opracowanie własne

Osjaków jest gminą rolniczą, dominujące w strukturze użytkowania gruntów użytki rolne zajmują 57% jej powierzchni. Wśród użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne – zajmujące 78% powierzchni użytków rolnych. Łąki i pastwiska zajmują łącznie 21,3% powierzchni użytków rolnych. Znaczący udział w powierzchni Gminy mają lasy i grunty leśne.

tab.2. Struktura użytkowania gruntów w gospodarstwach rolnych

Sposób użytkowania	Ogółem	
	ha	%
Użytki rolne ogółem	5741	57
Grunty orne	4480	78
Sady	39	0,7
Łąki	746	13
Pastwiska	476	8,3
Lasy i grunty leśne	3673	36
Pozostałe	660	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.2. Stan systemu planowania przestrzennego

100% powierzchni gminy Osjaków jest objęte planem. Dla obszaru gminy Osjaków obowiązują:

- 1) Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego Gminy Osjaków - zatwierdzony uchwałą Rady Gminy Osjaków Nr XIX/92/2004 z 12 lipca 2004 r. (Dz. Urz. Woj. łódzkiego Nr 255 z 2004 r. poz. 2197);
- 2) zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Osjaków:
 - a) dla obszaru obejmującego działkę o nr ewid. 88/17 położone we wsi Chorzyrna - Tobutki, podjęta uchwałą Nr III/19/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 28 grudnia 2002r. (Dz. Urz. Województwa łódzkiego z 2003r. Nr 52, poz. 492),
 - b) dla obszaru obejmującego działki o nr ewid. 2011, 2012/1 położone we wsi Drobnice, podjęta uchwałą Nr IX/52/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 19 lipca 2003r. (Dz. Urz. Województwa łódzkiego z 2003r. Nr 254, poz. 2265),
 - c) dla obszaru obejmującego działki o nr ewid. 87/2, 88/3, 88/5 położone we wsi Kuźnica Strobińska, podjęta uchwałą Nr IX/53/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 19 lipca 2003r. (Dz. Urz. Województwa łódzkiego z 2003r. nr 254, poz.2266),

- d) dla obszaru obejmującego działki o nr ewid. 667/1, 672/1 położone we wsi Folwark Raducki, podjęta uchwałą Nr X/55/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 13 września 2003r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2003r).

Gmina posiada *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego* przyjęte uchwałą Rady Gminy Osjaków Nr L/232/2010 [Rady Gminy Osjaków z dnia 9 listopada 2010 r.](#) Opracowanie poddane jest obecnie aktualizacji.

Ustalenia Studium i Planu miejscowego są generalnie zbieżne w zakresie delimitacji terenów wg funkcji. Różnice występują w zasięgu terenów przeznaczonych na cele zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Mnogość wniosków złożonych do [tegoż](#) Studium w wyniku ogłoszenia o przystąpieniu do jego sporządzenia potwierdza konieczność weryfikacji wskazanego w w/w dokumentach przeznaczenia terenu i dostosowania zapisów Studium do aktualnych potrzeb rozwojowych Gminy i planów inwestycyjnych mieszkańców. Zachodzi potrzeba stworzenia podstawy do wprowadzenia zmian w planie miejscowym.

2.3. Główne problemy i zagrożenia

Głównymi problemami na terenie Gminy są:

- 1) potrzeba ochrony walorów krajobrazowych – zagrożonych realizacją zabudowy o skali i formie nie odpowiadającej tradycyjnej regionalnej zabudowie;
- 2) konieczność zachowania drożności korytarzy ekologicznych – zagrożonych zabudową;
- 3) ochrona przed zabudową terenów dolinnych, [przede wszystkim obszarów szczególnego zagrożenia powodzią](#);
- 4) konieczność wzmocnienia funkcji Osjakowa jako centrum Gminy – zagrożonego realizacją zainwestowania o funkcji nie służących jego rozwojowi;
- 5) ogólność zapisów obowiązującego planu miejscowego, nie gwarantująca właściwego kształtowania ładu przestrzennego.

3. Stan środowiska przyrodniczego

3.1. Ukształtowanie terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego (Warszawa 1998 r.) teren Gminy obejmuje fragment mezoregionu Kotliny Szczercowskiej, będącej częścią makroregionu Niziny Południowo-Wielkopolskiej.

Rzeźba terenu jest urozmaicona i została ukształtowana przez lądolód skandynawski w plejstocenie w czasie zlodowacenia środkowopolskiego (Stadiał Warty) oraz późniejsze procesy denudacyjne w plejstocenie i holocenie. Znaczący wpływ miała działalność erozyjna rzeki Warty, w której dolinie znajduje się gmina Osjaków. Morfologicznie teren Gminy jest lekko falisty, obniżający się ze wschodu w kierunku dna doliny Warty i podnoszący się w kierunku zachodnim. W rzeźbie dość mocno zarysowuje się również głęboko wcięta i bardzo urozmaicona dolina rzeki Wierznicy, położonej we wschodniej i północno wschodniej części Gminy. Na północnym zachodzie Gminy wstępują wyraźne formy wydmore.

Najwyżej położonym obszarem jest wzniesienie znajdujące się w południowej części Gminy o wysokości 203,3 m. n.p.m. w rejonie Nowin, Podkochlewa i Zagór, na zachód od Starej Wsi w miejscowości Drobnice. Najniższe wartości bezwzględne – około 151 m. n.p.m. - występują w dolinie Warty w północnej części Gminy. Maksymalna różnica wysokości bezwzględnych wynosi 52,3 m.

3.2. Warunki geologiczno - gruntowe

Podstawowe znaczenie w budowie geologicznej terenu gminy Osjaków odgrywają utwory czwartorzędowe, obejmujące osady zlodowacenia środkowopolskiego, utwory trzeciorzędowe oraz jurajskie.

W zależności od lokalizacji utwory czwartorzędu mają zróżnicowane wykształcenie oraz miąższość sięgającą od około 20 m do około 50 m. Najpłycej, maksymalnie do około 25 m, zalegają na południu Gminy w okolicach wsi Drobnice. Są to piaski różnoziarniste, pyły i gliny. W Chorzynie utwory czwartorzędu sięgają do głębokości maksymalnie około 30 m. Wykształcone są w postaci glin od powierzchni terenu oraz piasków o różnej granulacji. W Gabrielowie osady czwartorzędowe osiągają miąższość do około 35 – 40 m. Występują w postaci gliny piaszczystej z przewarstwieniami piasków drobnoziarnistych. Miąższość osadów czwartorzędowych w centralnej części Gminy, w miejscowości Osjaków jest wyrównana, osiąga maksymalnie od około 35 m do około 50 m. W północnej części miejscowości Osjaków reprezentowane są one przez piaski różnoziarniste, glinę zwałową i mułki. W środkowej części miejscowości osady czwartorzędowe reprezentowane są przez pyły piaszczyste i glinę zwałową. Przy powierzchni, na głębokość około 5 – 10 m, przez piaski i pospółkę przypowierzchniowe.

Pod utworami czwartorzędu występują utwory trzeciorzędu o zróżnicowanej miąższości i głębokości występowania. Najpłycej napotkać można utwory trzeciorzędu w Drobnicach, gdzie występują na głębokości maksymalnie do około 25 – 30 m. Wykształcone są w postaci pyłów, iłów z drobnymi wkładkami piasków. Charakteryzują się one również najmniejszą miąższością około 5 – 10 m. Najgłębiej utwory trzeciorzędu w postaci iłów, gliny z wkładkami piasku drobnoziarnistego, zalegają w okolicach miejscowości Chorzyna - do około 75 – 80 m. W pobliżu miejscowości Gabrielów utwory trzeciorzędu napotkać można na głębokości od około 35 m do około 65 m, wykształcone są w postaci iłów.

W profilach geologicznych w Osjakowie nie wykryto utworów trzeciorzędu. Pod utworami czwartorzędu na głębokości od około 30 m do około 50 m występuje bezpośrednio strop utworów jurajskich, wykształconych w postaci wapnia, margli ilastych oraz łupku wapnistego. W pozostałych miejscowościach utwory jury (wapienie, margle) zalegają na głębokości od około 25 – 30 m w okolicach Drobnic, od około 65 m w okolicach Gabrielowa oraz od około 75 – 80 m w okolicach Chorzyny.

W dolinach rzecznych i zagłębieniach terenu występują utwory holoceniskie. Są to utwory aluwialne oraz piaski rzeczne z materiałem organicznym, nasycone płytko zalegającą wodą.

Dominujące na terenie Gminy gleby biellicowe i pseudobiellicowe występują na najuboższych skałach macierzystych, pod lasami iglastymi. Ich przydatność rolnicza jest na ogół niska. W obniżeniach o utrudnionym odpływie wód powierzchniowych występują gleby bagienne, a w niewielkich dolinach rzecznych mady.

Na terenie Gminy nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych w tym zagrożeń osuwania się mas ziemnych/skalnych.

3.3. Zasoby surowcowe. Obszary i tereny górnicze

Na terytorium gminy Osjaków eksploatacji podlegają kruszywa naturalne. W granicach Gminy ustanowiony zostały teren i obszar górniczy „Drobnice II”. Wyznaczono go na podstawie koncesji Wojewody Łódzkiego z dnia 4 sierpnia 2004 roku znak DG/Si.IV-7412-

2/10/04 na wydobycie kruszywa naturalnego ze złoża Drobnice II, ważnej do 31 lipca 2014 roku. Złoże należy do złóż piaskowych o zróżnicowanym składzie granulometrycznym. Złoże leży w zasięgu występowania piasków i żwirów wodnolodowcowych. Według zatwierdzonej uproszczonej dokumentacji geologicznej w kategorii C₁ zasoby geologiczne bilansowe według stanu na dzień 31 grudnia 2003 r. wynosiły 471 849 ton.

Powierzchnia obszaru górniczego wynosi 31 595 m², a terenu górniczego 38 011 m². Zgodnie z Bilansem Zasobów Kopalini i Wód Podziemnych wg stanu na 31 grudnia 2008 r. zasoby geologiczne bilansowe złoża wynosiły 319 tysięcy ton, zasoby przemysłowe natomiast 295 tysięcy ton.

Decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego (RŚV.7422.13.2015.AW) wydaną 27 lutego 2015 r. obszar górniczy Drobnice II zostaje zniesiony. Obecnie obszar powyrobowiskowy jest nieużytkiem, występuje również zagrożenie deformacją powierzchni terenu. W przyszłości planowana jest rekultywacja poprzez przywrócenie uprzednich cech rzeźby terenu i krajobrazu.

3.4. Zasoby wodne

3.4.1. Wody podziemne

W obrębie Gminy występuje generalnie jeden główny poziom wodonośny związany z utworami jurajskimi. Lokalnie, w niektórych częściach Gminy, wody ujmowane są z czwartorzędowego poziomu wodonośnego.

Poziomy użytkowe występują w utworach jury górnej. Poziom ten ujmowany jest do eksploatacji studniami wodociągów wiejskich w miejscowościach Osjaków, Chorzyna, Drobnice oraz prywatnymi w miejscowościach Osjaków i Gabrielów. Zasoby eksploatacyjne ujęć ustalone zostały w wysokości:

- 1) $Q=100,0$ m³/h przy depresji $s=5,5$ m dla ujęcia wodociągu wiejskiego w Drobnicach (jura);
- 2) $Q=100,0$ m³/h przy depresji $s=10$ m dla ujęcia wodociągu wiejskiego w Osjakowie (jura);
- 3) $Q=97,2$ m³/h przy depresji $s=0,2$ m dla ujęcia wodociągu wiejskiego w Chorzynie (jura);
- 4) $Q=80,0$ m³/h przy depresji $s=8,80$ m dla ujęcia prywatnego – gospodarstwo hodowlane w Osjakowie (jura);
- 5) $Q=80,0$ m³/h przy depresji $s=2,5$ m dla ujęcia prywatnego - Motel Mazurek w Osjakowie (jura);
- 6) $Q=52$ m³/h przy depresji $s=1,07$ m dla ujęcia prywatnego w Gabrielowie - gospodarstwo (jura).

Poziom ten charakteryzuje się napiętym zwierciadłem wody stabilizującym się na różnej głębokości, w zależności od morfologii terenu:

- 1) W Chorzynie zwierciadło nawiercone znajduje się na głębokości około 80 m, ustalone natomiast na głębokości około 15 m.
- 2) W Drobnicach zwierciadło nawiercone zostało na głębokości około 25 – 30 m, ustabilizowało się ono natomiast na głębokości około 10 m.
- 3) W Gabrielowie zwierciadło nawiercone znajduje się na głębokości około 65 m, ustalone – na głębokości około 10 m.

Dla wszystkich ujęć wód poziomu jurajskiego w miejscowości Osjaków charakterystyczny jest samowypływ na wysokości +2 m n.p.t. dla ujęć prywatnych oraz od +5 do +10 m dla ujęcia wodociągu wiejskiego. Zwierciadła zostały nawiercone na głębokości od 30 do 50 m.

W Drobnicach oraz w Osjakowie ujmowane są do eksploatacji wody piętra czwartorzędowego, charakteryzujące się swobodnym lub lekko napiętym zwierciadłem wody, stabilizującym się na głębokości około 2 – 10 m. Ujmowane są do eksploatacji głównie studniami prywatnymi.

Nazwa	Głębokość [m]	Rzędna [m n.p.m.]	Miejscowość	Stratygrafia
TUCZARNIA TRZODY 1	85	185,7	Dolina Czernicka	Jura
DOM MIESZKALNY	56,5	173,9	Dolina Czernicka	Trzeciorzęd
7340082- STUDNIA PRZYWATNA 1	56	152	Osjaków	Jura
7340014- POSESJA PRYWATNA (D.POM)	18,5	165,5	Osjaków	Trzeciorzęd
7340003- SZKOŁA PODSTAWOWA 1	44	156	Osjaków	Czwartorzęd
7340027- SZKOŁA PODSTAWOWA NEGAT	42	156,9	Osjaków	Jura
7340075- WODOCIĄG WIEJSKI 2A	50	156,8	Osjaków	Jura
7340028- WODOCIĄG WIEJSKI 2	50	156,9	Osjaków	Jura
7340008-GS (D.WYTWÓRNIA WÓD) 1	45	158	Osjaków	Jura
7340076- ZAJAZD MOTEL MAZUREK 1	47	159	Osjaków	Jura
7340054- STACJA PALIW PIEZOMETR P-2	6	164,62	Osjaków	Czwartorzęd
7340053- STACJA PALIW PIEZOMETR P-1	6	164,75	Osjaków	Czwartorzęd
7340032- STACJA PALIW OTWÓR 2	10	164,4	Osjaków	Trzeciorzęd
7340031- BAZA SKR 1	29	163,5	Osjaków	Czwartorzęd
7340018- ZAKŁAD PRODUKCJI SPOŻYWCZEJ S-1	27,5	168,8	Krzętle	Trzeciorzęd
7340081- NIECZYNNA FIRMA VITAPOL S.C. 1	28	168,5	Krzętle	Trzeciorzęd
7340079- WODOCIĄG WIEJSKI 2	100,3	175	Chorzyna	Jura
7340089- WODOCIĄG WIEJSKI 3	107	172,2	Chorzyna	Jura
7340071- WODOCIĄG WIEJSKI 1	78,6	175	Chorzyna	Jura
7340074- STUDNIA PRYWATNA 1	24	176	Kuźnica Strobińska	Trzeciorzęd
7340086- STUDNIA PRYWATNA P-2	111	175,4	Kuźnica Strobińska	Jura
7340011- GOSPODARSTWO ROLNE 1	84	174	Gabrielów	Jura
7340078- PRZETW.OWOC-WARZYWNA DROS 1	30	190	Drobnice	Czwartorzęd
7340029- SZKOŁA PODSTAWOWA 1	37	192	Drobnice	Czwartorzęd

7340052- WODOCIĄG WIEJSKI 1	36	173,6	Drobnice	Jura
7340069- WODOCIĄG WIEJSKI 2A	57	173,5	Drobnice	Jura
7340070- WODOCIĄG WIEJSKI 2	70	173,5	Drobnice	Jura
7340041- OŚRODEK WYPOCZYNKOWY 1	52	175,5	Drobnice	Jura
7340036- OŚRODEK WYPOCZYNKOWY 1	49	175	Drobnice	Jura

Badania wód podziemnych w ramach sieci regionalnej monitoringu zwykłych wód podziemnych prowadzone są w punkcie Osjaków. Wyniki dla tego ujęcia wskazały III klasę czystości wód. Są to wody o zadowalającej jakości.

Terytorium prawie całej Gminy znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 326 „Częstochowa”. Został on wydzielony w utworach szczelinowo – krasowych jury górnej. Poziom wodonośny występuje na głębokości około 160 m p.p.t. Zbiornik posiada klasę jakości wody Ib, czyli są to wody wysokiej jakości, nieznacznie zanieczyszczone, wymagające prostego uzdatnienia przy zastosowaniu do celów pitnych i gospodarczych.

Dla ochrony GZWP w jego granicach wyznaczono obszar wysokiej ochrony (OWO) wód podziemnych. Centralna część gminy Osjaków znajduje się w granicach wyznaczonego obszaru.

Gmina znajduje się w zasięgu leja depresyjnego spowodowanego planowaną odkrywką „Złoczew”.

3.4.2. Wody powierzchniowe

Powierzchniową sieć hydrologiczną gminy Osjaków tworzą przede wszystkim dwa ciek:

- 1) Warta – trzecia pod względem wielkości rzeka w Polsce, jej długość w granicach gminy Osjaków to około 18 km, przepływa z południa na północ przez centralną część Gminy. W części południowej stanowi jej wschodnią granicę. Warta zbiera wody z większości terenu. Na terenie Gminy na Warcie znajdują się pozostałości dwóch progów wodnych, na wysokości osady Kajdas oraz Osjakowa;
- 2) Wierznica – płynie w północno-wschodniej i wschodniej części Gminy. Przepływa przez miejscowości Kuźnica Ługowska i Kuźnica Strobińska. Jej długość w granicach gminy Osjaków wynosi 8,4 km. Jest dopływem Warty.

Cały obszar Gminy leży w zlewni Warty. Wody z obszaru Gminy bezpośrednio są odprowadzane powierzchniowo głównie do Warty i jej prawobrzeżnego dopływu – Wierznicy. Jedynie wody z fragmentu zachodniego i północno – wschodniego Gminy spływają do rzeki Oleśnicy (fragment zachodni) oraz rzeki Niecieczy (fragment północno – wschodni).

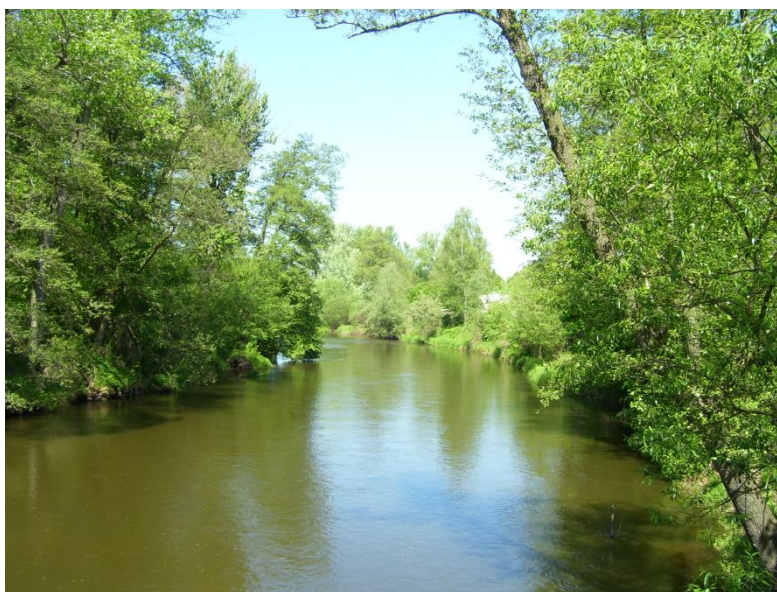
Badania czystości wód rzeki Warty nie są prowadzone na terenie gminy Osjaków, jednak w odległości około 2 km, poniżej Gminy, znajduje się punkt pomiarowy W4 w Konopnicy. Stwierdzono tam III klasę czystości wód, co jest najlepszym wynikiem ze wszystkich punktów kontrolnych na Warcie.

Na rzece Wierznicy znajduje się punkt pomiarowo kontrolny stanu jakości wód W15, położony w Kuźnicy Strobińskiej na terenie gminy Osjaków. Badania czystości z 2007 r. wykazały, że ogólna jakość wody jest niezadowalająca (zaliczana do IV klasy czystości), głównie z powodu przekroczenia norm zawartości bakterii.

Pozostałe ciek wodne w Gminie to system rowów melioracyjnych, które bezpośrednio lub pośrednio zasilają rzekę Wartę i Wierznicę.

Warta jest rzeką typu umiarkowanego z wezbraniem wiosennym i letnim oraz gruntowo- deszczowo – śnieżnym zasilaniem. Najwyższe stany obserwuje się tutaj w okresie wiosennym (luty, marzec), w związku z roztopami. Notuje się też wezbranie letnie, przeważnie w lipcu po większych opadach. Najniższe stany wód występują jesienią, kiedy dominuje gruntowe zasilenie rzek.

foto.1. Rzeka Warta

Źródło: fot. Dorota Stańczak

Na terenie gminy Osjaków nie występują większe zbiorniki wodne, zarówno o funkcji rekreacyjnej czy też retencyjnej. Niewielkie zbiorniki można spotkać w dolinie rzeki Warty i rzeki Wierznicy. Są to w większości niewielkie oczka wodne, starorzecza i źródliska. Najczęściej są to zbiorniki niezagospodarowane, nie mające większego znaczenia w oddziaływaniu na ogólne stosunki wodne. Mają one natomiast ogromne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej.

3.4.3. Zagrożenie powodziowe

Źródłem największego zagrożenia powodziowego jest rzeka Warta. Występują na niej wezbrania powodziowe zaliczane do grupy powodzi opadowych oraz roztopowozatorowych. Wezbrania powodziowe przypadają na III dekadę marca i I połowę kwietnia. Najbardziej niebezpieczne nie są jednak powodzie opadowe, ale trudne do przewidzenia powodzie zatorowe.

Na podstawie określonych przez IMGW w Poznaniu poziomów wód wielkich w profilach wodowskazowych o określonym prawdopodobieństwie występowania obliczono dla poszczególnych kilometrów rzeki poziom wody wielkiej 1%. Z obliczeń tych wynika, iż około 689 ha (7%) powierzchni gminy Osjaków jest szczególnie zagrożonych powodzią. Obszary te oznaczono w części graficznej Studium, zgodnie z ISOK,

Poza w/w obszarami w obniżeniach dolin rzecznych występują obszary okresowego lub trwałego występowania wód hipodermicznych lokalnie tworzących zabagnienia. Okresowo mogą powodować ryzyko występowania podtopień.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią nie są zainwestowane. Konieczna jest ich ochrona przed ewentualnym rozwojem zainwestowania dla ograniczenia skutków powodzi i podtopień.

3.5. Warunki klimatyczne

Teren Gminy pod względem regionalizacji klimatycznej usytuowany jest w zachodniej części XVII regionu klimatycznego, zwanego Regionem Środkowopolskim. (A. Woś, Atlas Rzeczypospolitej).

Tutejszy klimat lokalny kształtowany jest przede wszystkim przez dominującą w ciągu roku równoleżnikową cyrkulację powietrza oraz wilgotne masy powietrza polarno-kontynentalnego oraz polarno-morskiego. W związku z ogólną cyrkulacją atmosferyczną najczęściej występującymi kierunkami wiatru są: zachodni, południowo-zachodni. Najczęściej występują wiatry północne.

Średnia roczna temperatura powietrza dla terytorium Gminy wynosi około 7,7°C. Najchłodniejszym miesiącem jest luty, ze średnią temperaturą powietrza -3°C. Miesiącem z najwyższymi średnimi temperaturami jest lipiec, w którym notuje się średnio 18°C. Liczba dni z temp. poniżej 0°C wynosi 30-40 dni, zaś z przymrozkami waha się w granicach od 110 do 130 dni.

Długość okresu wegetacyjnego waha się od 230 do 235 dni. Średnia temperatura powietrza przekracza wtedy 5 °C. Średnie miesięczne wartości ustępnienia w Gminie wynoszą w okresie zimowym około 15% zaś w okresie letnim waha się od 40% do 45%.

Przeciętna suma rocznych opadów wynosi około 600 mm. Największe opady odnotowuje się w lipcu (96mm), najniższe zaś w październiku (33 mm). Opady atmosferyczne występują średnio 160 dni w ciągu roku.

3.6. Zbiorowiska roślinne, tereny zieleni urządzonej

Gmina Osjaków jest jedną z najbardziej zalesionych gmin powiatu wieluńskiego. Obecnie zajmują one 36% powierzchni Gminy. Koncentrują się w trzech dużych kompleksach leśnych: w części północno-zachodniej Gminy, w części południowo-zachodniej i południowej oraz w części północno-wschodniej i północnej w otoczeniu rzeki Wierznicy. Kompleksy leśne znajdują się najczęściej na siedliskach borowych z dominacją sosny. Główne siedliska leśne to:

- 1) bór świeży z drzewostanem sosnowym z pojedynczą brzozą i świerkiem;
- 2) bór mieszany świeży z drzewostanem sosnowym, jodłowym modrzewiowym i dębowym;
- 3) bór wilgotny z drzewostanem świerkowym i brzozowym;
- 4) bór mieszany wilgotny z drzewostanem sosnowym, dębowym, jodłowym i świerkowym.

Przeciętny wiek drzewostanów w tutejszych lasach to 57 lat.

Poza terenami leśnymi godne uwagi są zbiorowiska roślinności źródłiskowej, wodnej, bagiennej i łąkowej, towarzyszącej strugom, rowom i rzekom. Przeważają tu siedliska łąkowe i łąkowe z olchą, wierzbą i topolą oraz rozległe obszary łąk z licznymi przecinkami w postaci zieleni krzewiastej. W zagłębieniach bezodpływowych wykształciły się torfowiska niskie.

Na terenie Osjakowskiego Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego stwierdzono występowanie ponad 1000 gatunków roślin naczyniowych, w tym około 100 gatunków zagrożonych. Tworzą one około 230 zbiorowisk roślinnych.

Na terenie Gminy funkcjonują ponadto mniejsze ekosystemy w formie terenów zieleni urządzonej. Ważniejsze skupiska zieleni urządzonej to:

- 1) Park Wiejski na wyspie w Osjakowie z licznymi drzewami, posiadającymi status pomników przyrody;
- 2) szpalery przydrożne zmniejszające uciążliwość komunikacyjną ;
- 3) pasy zieleni wzdłuż ścieżek i między polami;
- 4) zbiorowiska zieleni urządzonej umiejscowionej głównie wokół szkół, kościołów, czy cmentarzy;
- 5) ogrody i sady przydomowe.

Ponadto na uwagę zasługują pojedyncze egzemplarze drzew pomnikowych. Stanowią one cenny element krajobrazu otwartej przestrzeni gminy Osjaków.

3.7. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Osjaków jest gminą rolniczą. 60 % (5 908 ha) powierzchni Gminy zajmują użytki rolne. Lasy i grunty leśne zajmują jednak dość znaczny obszar stanowiąc 36% ogólnej powierzchni Gminy. Największą część użytków rolnych stanowią grunty orne (78%), w dalszej kolejności są łąki (13%), pastwiska (8,3%) oraz sady (0,7%).

Pod względem glebowo – rolnym Gmina leży w regionie z przewagą gleb słabych i bardzo słabych, zajmujących około 51 – 75% powierzchni gruntów (IUNG Puławy 1977). Są to kompleksy żytne wytworzone z piasków słabo gliniastych oraz piasków luźnych. Pod względem typologicznym gleby te należą do gleb rdzawych lub bielcowych wytworzonych z piasków luźnych, słabogliniastych lub gliniastych. Na tarasach zalewowych dolin rzecznych wykształciły się mady rzeczne.

Na terenie Gminy dominują gleby V i VI klasy bonitacyjnej, stanowiące łącznie około 77%. Najlepsze gleby (III klasy bonitacyjnej) zajmują jedynie około 81 ha, co stanowi zaledwie 1,4% użytków rolnych. Gleby te nie tworzą zwartych obszarów, są zlokalizowane „wyspowo” w części północnej oraz środkowej Gminy, w miejscowościach Kolonia Raducka, Stanisławów, Jasień, Dębina, Osjaków, Chorzyna, Kuźnica Strobińska, Czernice, Borki Walkowskie.

IUNG dokonało również waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Dokonano oceny punktowej nie tylko gruntów ornych, ale także pozostałych elementów środowiska przyrodniczego, które decydują o końcowym efekcie produkcji rolnej (agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych). Warunkom agroekologicznym rolniczej przestrzeni produkcyjnej o najwyższych walorach przyznaje się 100 punktów. Terenom rolniczym gminy Osjaków przyznano liczbę punktów w przedziale 40 – 50, co świadczy o niskiej przydatności rolniczej gleb gminy Osjaków.

tab.4. Bonitacja gleb na terenie gminy Osjaków

klasa bonitacyjna	powierzchnia w ha	powierzchnia w %
III	81	1,4
IV	1261	21,3
V	2886	48,9
VI	1680	28,4
razem	5908	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Osjakowie, 2017 r.

Inwestycje melioracyjne są ważnym czynnikiem rozwoju infrastruktury wsi. Melioracje oznaczają ulepszenie środowiska i służą trwałemu podniesieniu produkcji rolnej. Obszar zmeliorowany urządzeniami melioracji wodnych szczegółowych zajmuje w granicach Gminy powierzchnię 1 674 ha, co stanowi zaledwie 16,6% Gminy. Około 94% ogółu terenów zmeliorowanych objęte jest siecią drenarską - 4702,9 ha. Pozostałe tereny zmeliorowane zostały siecią rowów. Łączna długości rowów melioracyjnych na terenie Gminy wynosi 102 km. Ważnym obiektem związanym z odprowadzaniem wód na terenie gminy Osjaków jest rzeka Wierznica, której długość na terenie Gminy wynosi 8 250 m.

Nadzór techniczny nad sprawnością funkcjonowania urządzeń sprawuje Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie oraz właściciele terenów na których urządzenia melioracji szczegółowych się znajdują.

Sieć melioracyjna nie jest formą bieżącej konserwacji, okresowych remontów i modernizacji.

tab.5. Grunty objęte siecią drenarską w poszczególnych obrębach gminy Osjaków

Obręb	Całkowita powierzchnia gruntów zmeliorowanych (ha)	Obszary objęte siecią drenarską (ha)	Długość rowów melioracyjnych (m)
Huta Czernicka	3,51	0	990
Walków	23,84	9,13	4 945
Skaleniec	28,21	18,07	5 080
Raducki Folwark	107,33	100,67	2 940
Nowa Wieś	49,1	43,61	5 675
Kolonia Dolina Czernicka	54,04	47,89	2 220
Jasień	81,2	77,07	3 080
Dębina	71,5	59,28	5 240
Czernice	266,88	201,5	14 407
Borki Walkowskie	114,56	102,34	4 410
Józefina	187,32	102,95	11 010
Piskornik Czernicki	15,54	-	2 660
Dolina Czernicka	100,38	96,53	3 480
Walków	7,26	1,11	2 415
Kuźnica Strobińska	48,95	2,34	3 710
Kuźnica Ługowska	45,78	29,84	2 193
Chorzyna	50,64	16,14	3 680
Zofia	86,3	68,47	3 366
Raduczyce	32,52	-	2 750
Osjaków	191,02	131,11	11 619
Gabrjelów	44,84	24,61	2 730
Drobnice	24,34	-	1 560
Raducki Folwark Stanisławów	5	-	901
Kolonia Raducka	3,1	-	310
Felinów	30,91	25,43	789
Razem:	1674,07	1158,09	102 160

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

3.8. Leśna przestrzeń produkcyjna

Lesistość Gminy kształtuje się na poziomie 36% przy średniej krajowej 28,7%. Grunty leśne zajmują powierzchnię 3 660,7 ha, z czego znaczną większość (61%) stanowią lasy prywatne.

Do najważniejszych gatunków lasotwórczych należy sosna stanowiąca 85,8% składu gatunkowego drzewostanów. Gatunki liściaste obejmują 13,7% ogółu drzewostanów, z czego blisko połowę stanowi brzoza, w dalszej kolejności jest olcha i dąb. Skład

gatunkowy drzewostanów jest nieco zróżnicowany w zależności od formy własności. W lasach państwowych zaznacza się wyższy udział gatunków iglastych - 89,1% przy 80,9% w lasach prywatnych.

Obszary leśne skoncentrowane są: w części północno-zachodniej Gminy, w części południowo-zachodniej i południowej oraz w części północno-wschodniej i północnej w otoczeniu rzeki Wierznicy. Ponadto na terenie Gminy występuje kilka mniejszych skupisk leśnych, m.in. w okolicach wsi Dolina Czernicka, Zofia, Kuźnica Ługowska i Chorzyna. Na pozostałych obszarach występują kępy śródpolnych zadrzewień. Większe obszary w zasadzie bezleśne znajdują się w części centralnej: na zachód do miejscowości Osjaków, w okolicach Nowej Wsi, Dębiny, Kolonii Raduckiej oraz na południu, w okolicach wsi Drobnice. Z lasów prywatnych drewno pozyskiwane jest w ilości około 672m³ na rok (GUS, 2007).

Administrację nad lasami państwowymi na terenie gminy Osjaków sprawuje Nadleśnictwo Wieluń. Przeciętna zasobność drzewostanów na terenie Nadleśnictwa wynosi 255m³/ha, a bieżący przyrost roczny – 7,33 m³/ha. Pozyskanie drewna oparte jest na planie urządzenia lasu. Użytkowanie rębne stanowi około 40% pozyskanej grubizny, w tym 80% to rębnie zupełne, a 20% złożone. W użytkowaniu przedrębnym udział trzebieży wczesnych stanowi ok. 30% ogólnej powierzchni wykonanych zabiegów.

W ramach prowadzonej gospodarki leśnej Nadleśnictwo zajmuje się:

- 1) hodowlą lasu (odnowienia i zalesienia, poprawki i uzupełnienia, wprowadzanie podszytu, pielęgnowanie gleb, upraw, młodników oraz melioracje agrotechniczne);
- 2) ochroną lasu, mającą na celu chronić las i jego poszczególne składniki poprzez profilaktykę lub zabiegi doraźne stosowane jako efekt szkodliwego oddziaływania czynników abiotycznych i biotycznych, występujących na co dzień w ekosystemach leśnych;
- 3) ochroną przeciwpożarową poprzez monitorowanie terenów leśnych w celu szybkiego wykrycia zarzewia ognia i zdefiniowania miejsca powstania pożaru;
- 4) użytkowaniem lasu (pozyskanie drewna, łowiectwo, użytkowanie uboczne);
- 5) opieką nad zwierzyną;
- 6) nadzorem nad lasami innej własności;
- 7) doradztwem zalesieniowym.

Części lasów państwowych porastających teren gminy Osjaków nadano status lasów ochronnych na mocy Zarządzenia nr 106 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 23 lipca 1997 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w Zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo Wieluń. Powierzchnia zajmowana przez lasy ochronne zajmuje około 250 ha.

Za lasy ochronne stanowiące własność Skarbu Państwa uznano:

- 1) lasy wodochronne:
 - a) w obrębie leśnym Czarnożyty – lasy w oddziałach 161, 162, 163, 180, 181,
 - b) w obrębie leśnym Kraszkowice – lasy w oddziałach 1A, 2, 5, 39-45, 100A, 172-174, 185, 186, 211, 212, 215, 217, 218;
- 2) lasy glebochronne:
 - a) w obrębie leśnym Czarnożyty – lasy w oddziałach 166, 167,
 - b) w obrębie leśnym Kraszkowice – lasy w oddziale 216.

3.9. Obiekty i obszary przyrodnicze prawnie chronione

Ochrona środowiska realizowana jest poprzez respektowanie wymogów przepisów ustaw oraz ich aktów wykonawczych. Obszary i obiekty o szczególnych walorach przyrodniczych mogą zostać objęte ochroną poprzez ustanowienie dla nich ochrony prawnej w formie: parku krajobrazowego, zespołu przyrodniczo-krajobrazowego, obszaru chronionego krajobrazu, rezerwatu przyrody, użytku ekologicznego, pomnika przyrody.

Parki krajobrazowe

Park krajobrazowy, zgodnie z ustawową definicją (art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. [Dz. U. z 2018 r. poz. 1614](#)) obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Na obszarach graniczących z parkiem może zostać wyznaczona otulina.

Na terenie Gminy znajduje się niewielki fragment (około 22 ha) Załęczańskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną ustanowiony na mocy rozporządzenia Wojewody Sieradzkiego (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 20, poz. 114 z dnia 31.08.1998 r.) w sprawie określenia obszaru Załęczańskiego Parku Krajobrazowego. Obejmuje on fragment doliny Warty, porośnięty lasami łęgowymi jesiono-olszowymi, zaroślami wierzbowo-topolowymi oraz roślinnością szuwarową i błotną, stanowiącą obudowę biologiczną rzeki. Obecnie warunki ochrony i zasady zagospodarowania przestrzennego na obszarze reguluje Rozporządzenie Nr 45/2005 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 listopada 2005 r. w sprawie Załęczańskiego Parku Krajobrazowego w granicach województwa łódzkiego oraz zmieniające je Rozporządzenie Nr 14/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 04 czerwca 2008 r.. W Rozporządzeniu ustalono szczegółowe cele w zakresie ochrony: przyrody nieożywionej, ekosystemów leśnych, ekosystemów nieleśnych, ekosystemów wodnych i torfowiskowych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk, walorów krajobrazowych i kulturowych oraz ochrony walorów krajobrazowych. Zgodnie z rozporządzeniami w Parku w zakresie zagadnień związanych z zagospodarowaniem przestrzennym zakazano:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. [Dz. U. z 2018 r. poz. 799, 1356](#)), za wyjątkiem tych przedsięwzięć dla których sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na walory przyrodnicze parku krajobrazowego;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 4) dokonywaniem zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 5) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegu Warty, za wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej, oraz obiektów zlokalizowanych na terenach istniejącej

zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej z wyłączeniem strefy zagrożenia powodziowego;

- 6) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno – błotnych.

W wyznaczonej otulinie Załęczańskiego Parku Krajobrazowego nie wprowadzono (Rozporządzeniami: Nr 45/2005 Wojewody Łódzkiego z dnia 24 listopada 2005 r. oraz Nr 14/2008 Wojewody Łódzkiego z dnia 04 czerwca 2008 r.) ograniczeń.

Do północnej granicy Gminy przylega Park Krajobrazowy Międzyrzecza Warty i Widawki, utworzony 14 września 1989 r. na mocy uchwały Nr VIII/45/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu. Później dokonywano korekt granic Parku. Ostatecznie ustalono granice Parku rozporządzeniem Wojewody Łódzkiego Nr 9/2006 w sprawie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki z dnia 11 stycznia 2006 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z dnia 23 stycznia 2006 r. Nr 20, poz. 194). W Parku ochroną objęto doliny Warty, Widawki i ich meandrujące dopływy wraz z otoczeniem oraz towarzyszącą tym obszarom naturalną szatę roślinną.

Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu, zgodnie z ustawową definicją (art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ([t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614](#))) obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Na obszarze gminy Osjaków nie ustanowiono tej formy ochrony przyrody. W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego postulowany jest do utworzenia [jeden obszar chronionego krajobrazu, a mianowicie Załęczański Obszar Chronionego Krajobrazu](#), który ma zastąpić istniejącą otulinę Załęczańskiego Parku Krajobrazowego w jego obecnych granicach.

Użytki ekologiczne

Użytkami ekologicznymi, zgodnie z ustawową definicją (art. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody ([t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614](#))) są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, w tym między innymi naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności i starorzecza.

Na obszarze gminy Osjaków znajduje się jeden użytek ekologiczny „Rzeka Wierznica”. W odległości około 800 m wzdłuż drogi krajowej nr 74 na zachód od granicy Gminy znajduje się drugi użytek ekologiczny „Jodłowiec” ([w granicach gm. Wieluń](#)).

Pierwszy z wymienionych użytków to meandrujący, końcowy odcinek rzeki Wierznicy (ustanowiony rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego z dnia 17 lutego 1992 r.), uznany za użytek ekologiczny ze względu na czystość wód oraz naturalny i specyficzny charakter doliny i koryta. Dolina rzeczna jest miejscami głęboko wcięta w podłoże. Jej szerokość wynosi w dolnym jej biegu ok. 350 m a następnie stopniowo zwęża się do około 100 m i kończy się poniżej wsi Kuźnica Strobińska. Całkowita długość tej wyraźnie ukształtowanej doliny wynosi 4,5km. W jej obrębie miejscami występują starorzecza oraz zagłębienia o podmokłym i zabagnionym dnie.

Użytek ekologiczny „Jodłowiec” to bagno śródleśne o powierzchni 1,32 ha. Położone jest na terenie leśnictwa Jodłowiec, w oddziale 162 d, poza granicami Gminy. Ustanowiony został Rozporządzeniem Nr 18/2000 Wojewody Łódzkiego z 22 maja 2000 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego Nr 73 poz. 391).

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi zgodnie z ustawową definicją (art. 43 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Na obszarze gminy Osjaków znajduje się znacząca część Osjakowskiego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego, którego całkowita powierzchnia wynosi 2 492 ha – rozporządzenie Wojewody Sieradzkiego w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu oraz uznania za zespoły przyrodniczo – krajobrazowe (Dz. Urz. Woj. Sieradzkiego Nr 20, poz. 115 z dnia 31.08.1998 r.).

Osjakowski Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy jest częścią doliny środkowej Warty uznanej za ostoję ptactwa wodno – błotnego. Na jego terenie stwierdzono występowanie 230 gatunków ptaków, z czego 145 lęgowych. Zróżnicowana jest również szata roślinna występująca na terenie zespołu. Stwierdzono tu ponad 1000 gatunków roślin, w tym około 100 zagrożonych. Tworzą one 230 zbiorowisk roślinnych.

Część zalewową doliny Warty pokrywają lasy, głównie łęgi wierzbowe. Dominującym zbiorowiskiem skarpy doliny jest łęg zboczowy. Starorzecza pokrywa roślinność wodna i błotna. W zależności od warunków siedliskowych rozwinęły się bory sosnowe, grądy i dąbrowy.

Pomimo, iż działalność człowieka wpłynęła na krajobraz Osjakowskiego Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego przyroda zachowała w wielu rejonach naturalny lub półnaturalny charakter. Znacząco ograniczone zostały powierzchnie lasów na korzyść zbiorowisk łąkowych i pastwiskowych. Łęgi wierzbowe i towarzyszące im zarośla wiklinowe zachowały się jedynie w bliskości rzek. Ten rodzaj lasów zaliczany jest obecnie do najrzadszych w Europie.

Zgodnie z rozporządzeniem Wojewody Sieradzkiego z dnia 31 lipca 1998 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu oraz uznania za zespoły przyrodniczo – krajobrazowe na terenie Osjakowskiego Zespołu Przyrodniczo – Krajobrazowego zabrania się:

- 1) budowy obiektów kubaturowych, linii komunikacyjnych, urządzeń i instalacji bez uzgodnień w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu;
- 2) wysypywania, wylewania i zakopywania odpadów poza miejscami objętymi planami miejscowymi, a także celowego zanieczyszczania wód, gleb oraz powietrza;
- 3) zmiany stosunków wodnych, regulacji rzek i cieków bez uzgodnień w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu;
- 4) wydobywania skał, minerałów i torfu bez uzgodnienia z właściwym organem administracji państwowej w zakresie ochrony przyrody;
- 5) zmiany dotychczasowych form użytkowania terenu z wyjątkiem zmian dopuszczonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy.

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody zgodnie z ustawową definicją (art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów

drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Ochroną prawną jako pomniki przyrody w gminie Osjaków objęta są:

- 1) na podstawie rozporządzenia Wojewody Sieradzkiego – grupa 4 brzoź brodawkowatych, pojedyncza brzoza brodawkowata, 5 pojedynczych dębów szypułkowych, lipa drobnolistna, jesion wyniosły;
- 2) na podstawie rozporządzenia Wojewody Łódzkiego – dąb szypułkowy.

tab.6. Pomniki przyrody w gminie Osjaków

Lp.	Nazwa tworu przyrody	Miejscowość	Nr działki w ewidencji gruntów	Data utworzenia
1.	lipa drobnolistna	Kolonia Dąbrowice 8	206	03.02.1998 r.
2.	3 brzozy brodawkowatych	Osjaków – wyspa na Warcie	215	
3.	dąb szypułkowy	Osjaków	239/4	
4.	dąb szypułkowy	Osjaków	239/4	
5.	brzoza brodawkowata	Osjaków	239/4	
6.	jesion wyniosły	Osjaków, ul. Piaskowa 17	285	
7.	dąb szypułkowy	Osjaków – cmentarz parafialny	213	
8.	dąb szypułkowy	Osjaków – cmentarz parafialny	213	
9.	dąb szypułkowy	Felinów	3	
10.	dąb szypułkowy	Kajdas	546	31.03.2004 r.
11.	wiąz szypułkowy	Osjaków	215	30.01.2012 r.
12.	dąb szypułkowy	Osjaków	215	
13.	szakłak pospolity	Osjaków	215	
14.	czerechca zwyczajna	Osjaków	215	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska.

Brzoza brodawkowata rosnąca w miejscowości Osjaków na działce nr 239/4 została przewrócona przez silnie wiejące wiatry i obecnie nie istnieje. Nie został jednak zniesiony jej status pomnika przyrody.

Natura 2000

Obszar Gminy nie znajduje się w granicach istniejącego lub projektowanego obszaru Natura 2000. Najbliższy obszar Natura 2000 to położony w odległości około 10 km na południe od gminy Osjaków „Zatęczański Łuk Warty”. Jest to zatwierdzony przez Komisję Europejską w drodze decyzji obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk.

3.10. Główne problemy i zagrożenia środowiska

Główne problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego wynikają niewłaściwie prowadzonej działalności gospodarczej, związanej zarówno z produkcją rolną jak i niezwiązaną z rolnictwem, najczęściej bardzo intensywnej i niedostosowanej do stopnia odporności środowiska na degradację.

Na terenie gminy Osjaków system kanalizacji zbiorczej jest słabo rozwinięty. Tylko miejscowość Osjaków posiada układ kanalizacji sanitarnej, który zakończony jest biologiczno-mechaniczną oczyszczalnią ścieków. Położona jest ona w północno-zachodniej części miejscowości. Stopień skanalizowania posesji w całej Gminie jest szacowany na 20%. Na terenie Gminy funkcjonuje 137 szt. POŚ (przydomowych oczyszczalni ścieków). Brak kanalizacji zbiorczej na pozostałym obszarze Gminy sprzyja

niekontrolowanemu wylewaniu ścieków do wód powierzchniowych i do gruntu. Brak pełnej kontroli nad produkcją i wywozem odpadów powoduje, iż powstają dzikie wysypiska śmieci. System selektywnej zbiórki odpadów jest dopiero w fazie rozwoju.

Jednym ze skutków działalności człowieka jest powstawanie barier przegradzających naturalne korytarze ekologiczne, zakłócających łączność przestrzenną pomiędzy obszarami węzłowymi. Utrudnia to przepływ materii, energii i informacji genetycznej pomiędzy węzłami, co zakłóca równowagę ekologiczną i prowadzi do obniżenia sprawności funkcjonowania całego systemu przyrodniczego. Najczęściej występującymi barierami są liniowe elementy infrastruktury technicznej i zwarta zabudowa.

Niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wysokie koszty inwestycji prośrodowiskowych prowadzą do intensyfikacji zagrożeń.

Zanieczyszczenie powietrza

Ze względu na rolniczy charakter Gminy głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest tzw. niska emisja. Obejmuje ona emisję zanieczyszczeń pochodzących z kotłowni nielicznych obiektów produkcyjnych, usługowych i gospodarstw indywidualnych, opalanych najczęściej węglem, często niskiej jakości. Ważnym źródłem zanieczyszczeń w Gminie jest nasilony ruch komunikacyjny na drodze krajowej nr 74, w którym duży udział mają pojazdy ciężkie. Emisja ta ma charakter liniowy. Mimo to stan czystości powietrza w Gminie generalnie jest zadowalający i nie budzi zastrzeżeń.

Hałas

Źródłem hałasu, którego poziom może być wyższy od dopuszczalnego są drogi o największym natężeniu ruchu (krajowa) oraz drogi powiatowe. Na nadmierny hałas narażeni są mieszkańcy domów położonych w pobliżu w/w tras.

Ruch prowadzony na pozostałych drogach jest niewielki i nie powoduje przekroczenia wartości dopuszczalnych hałasu. Źródło emisji ponadnormatywnego hałasu może stanowić działalność prowadzona na terenach produkcyjno – usługowych i terenach eksploatacji powierzchniowej. Nie jest prowadzony monitoring w tym zakresie.

Zanieczyszczenie wód

Poważnym zagrożeniem funkcjonowania środowiska jest zanieczyszczenie wód powierzchniowych i wglębnych będące wynikiem nieprawidłowo prowadzonej gospodarki wodno-ściekowej, gdzie głównymi przyczynami zanieczyszczeń są:

- 1) zrzut surowych lub niedostatecznie oczyszczonych ścieków pochodzenia rolniczego lub bytowo-gospodarczego bez oczyszczania bezpośrednio do wód i gruntu;
- 2) rolnicze wykorzystywanie ścieków do nawożenia pól;
- 3) stosowanie w nadmiernych ilościach nawozów i środków ochrony roślin w lasach i na gruntach rolnych;
- 4) nieuporządkowana gospodarka ściekowa w jednostkach osadniczych.

Szkodliwe substancje dostają się do wód poprzez spływ powierzchniowy z terenów rolniczych (głównie związków biogenych) i komunikacyjnych oraz w drodze infiltracji. Wody prowadzone przez rzekę Wartę zaliczone zostały do III klasy czystości. Wierznica jest w chwili obecnej sklasyfikowana jako ciek wodny prowadzący wody IV klasy czystości.

Do głównych źródeł zanieczyszczeń wód w regionie należą:

- 1) ścieki z Kombinatu Cementowo-Wapienniczego „Warta” – zakład posiada zamknięty obieg wody (w tym również ścieków), zrzut ścieków następuje tylko w czasie czyszczenia zbiornika retencyjnego przez 7 dni w roku, ogółem ok. 6000 m³;
- 2) oczyszczalnie ścieków w Działoszynie i Trębaczewie, z których ścieki po oczyszczeniu odprowadzane są do rzeki Warty;
- 3) wody z kanalizacji deszczowej;
- 4) ścieki z miejscowości leżących w zlewni rzeki odprowadzane bezpośrednio do jej wód, bądź do gleb i następnie do wód;
- 5) spływy powierzchniowe z pól.

Wody podziemne narażone są na zanieczyszczenie m.in. poprzez infiltracje zanieczyszczeń. Wody w utworach jurajskich na terenie Gminy sklasyfikowane zostały jako wody o zadowalającej klasie czystości.

Elektromagnetyczne promieniowanie niejonizujące

Przez terytorium gminy Osjaków przebiega w kierunku wschodnio – zachodnim elektroenergetyczna linia napowietrzna o napięciu 110 kV oraz w kierunku wschodnio – zachodnim elektroenergetyczna linia napowietrzna o napięciu 400 kV będące źródłem pola elektromagnetycznego o różnym natężeniu.

Ochrona przed negatywnym oddziaływaniem pola elektromagnetycznego polega na ograniczeniu przebywania w jego zasięgu, co wiąże się z ustaleniem zakazu realizacji zabudowy z pomieszczeniami przeznaczonymi na stałe przebywanie ludzi w obszarach znajdujących się strefach ochronnych o określonej szerokości, gdzie oś linii stanowi oś strefy:

- 1) dla linii 400 kV – 70 m;
- 2) dla linii 110 kV – 36 m.

Źródłem emisji pól elektromagnetycznych są również wybudowane w miejscowościach Osjaków, Kuźnica Strobińska oraz Stanisławów wieże przekaźnikowe telefonii komórkowej. Żaden z obiektów nie emituje pól elektromagnetycznych powodujących narażenie osób i zwierząt na ekspozycję przekraczającą poziom dopuszczalny.

Zagrożenia nadzwyczajne

Poza zagrożeniami naturalnymi (pożary, wichury, podtopienia) na terenie Gminy występują zagrożenia cywilizacyjne tj.: transport materiałów niebezpiecznych, szczególnie drogą krajową nr 74, awarie urządzeń przemysłowych i infrastruktury technicznej.

4. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Rozwój Gminy w ujęciu historycznym

Najwcześniejsze informacje o miejscowości Osjaków pochodzą z dokumentu z 1362 r., który mówi o rozstrzygnięciu sporu o wieś Grębień przez sędziego wieluńskiego Izajasza. W dokumencie tym zawarto zapis, iż właścicielem Grębienia w 1299 r. był Stogniew z Osjakowa.

Pisownia nazwy miejscowości nie była jednoznaczna. W dokumentach występują dwie różne nazwy: Oszyakow lub Ossiakow.

Osada rozwijała się prężnie dzięki dogodnemu położeniu komunikacyjnemu. Chodzi przede wszystkim o szlak łączący Wieluń ze Szczercowem oraz rzekę Wartę. Mimo, iż pierwsze wzmianki o tutejszych mieszkańcach pochodzą z końca XV wieku Osjaków był miastem dużo wcześniej, prawdopodobnie w XIV wieku. W 1563 roku powstała pierwsza kuźnica, co jest dowodem, że już wtedy w tych okolicach wydobywano rudy żelaza. W następstwie pożaru z 1750 r., kiedy to miasto doszczętnie spłonęło, w 1763 roku Osjaków traci prawa miejskie. Głównym powodem była zbyt mała liczba mieszkańców. Do dziś częściowo zachował się średniowieczny, miejski układ zabudowy z centralnie położonym rynkiem i prostopadle wychodzącymi z niego ulicami.

W wyniku II rozbioru Polski w 1793 roku obszar obecnej gminy Osjaków został włączony do Prus. Okres pruskiej okupacji nie trwał jednak długo, gdyż 1807 roku obszar ten włączono Księstwa Warszawskiego, zaś od 1815 do Królestwa Polskiego.

W tym czasie Osjaków mocno wyróżniał się na tle okolicznych miejscowości. Najważniejszymi różnicami było charakterystyczne rozplanowanie (związane ze średniowiecznym układem urbanistycznym) oraz odmienna, głównie murowana zabudowa. Inną cech charakterystyczną dla tej miejscowości był znaczny odsetek ludności żydowskiej. Mimo, iż Osjaków posiadał przywileje targowe i jarmarczne oraz miał dobre położenie komunikacyjne był raczej miejscowością biedną i zacofaną, bez perspektyw rozwoju.

Dość znaczny był jednak wzrost liczby ludności. W roku 1890 liczba ludności osady wynosiła 845 osób, zaś po upływie niespełna 20 lat, w 1909 roku Osjaków miał już 2186 mieszkańców. Oznacza to przeszło 150% wzrost liczby ludności. Struktura religijna mieszkańców Osjakowa jak i gminy Radoszewice (której siedzibą był Osjaków) była złożona. Spośród 10 356 mieszkańców 9363 było katolikami, 2613 żydami, 245 ewangelikami i 10 prawosławnymi.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku gmina Radoszewice znalazła się na obszarze powiatu Wieluńskiego. W okresie międzywojennym obserwowano powolny rozwój Gminy. Znacznie wyraźniej zarysował się w Gminie, a zwłaszcza w samej miejscowości Osjaków okres okupacji hitlerowskiej w czasie II wojny światowej. Tutejsi Żydzi zostali osadzeni w getcie w Osjakowie. Część z nich rozstrzelano w pobliskich lasach, pozostali zaś przewieziono do obozu zagłady w Chełmnie.

Do 1955 roku w Osjakowie mieściła się siedziba gminy o nazwie Radoszewice, leżąca w powiecie wieluńskim. Od 1975 roku już jako gmina Osjaków należała do województwa sieradzkiego. Obecnie gmina Osjaków (od 1999 r.) należy do województwa łódzkiego w powiecie wieluńskim.

4.2. Identyfikacja i waloryzacja zasobów dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury współczesnej

4.2.1. Istniejące formy i zakres ochrony zabytków

Elementy dziedzictwa kulturowego o wartości zabytkowej, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków (ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) podlegają ochronie. Ustanowione na terenie gminy Osjaków formy ochrony obejmują:

- 1) wpis do Rejestru Zabytków WKZ – 6 obiektów
- 2) wpis do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Osjaków.

Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz ewidencji zabytków realizowana jest poprzez respektowanie zasad ich ochrony zgodnie z wymogami w/w ustawy.

Brak jest ustanowionych w granicach Gminy innych form ochrony zabytków.

Zabytki wpisane do rejestru zabytków

Część elementów dziedzictwa kulturowego na terenie gminy Osjaków podlega ochronie konserwatorskiej poprzez wpis do rejestru zabytków. Wykaz wszystkich obiektów w rejestrze zabytków umieszczono w tabeli.

tab.7. Wykaz obiektów z terenu Gminy wpisanych do rejestru zabytków

Miejscowość	Obiekt	Numer decyzji wpisania do rejestru zabytków
Dębina	Cmentarzysko	115/A
Felinów	Cmentarzysko	117/A
Krzętle	Cmentarzysko kurhanowe	128/A
Lesisko	Kurhany	145/A
Osjaków	Obszar wielokulturowy	146/A
Osjaków	Kościół Parafialny p.w. św. Kazimierza Królewicza	A/214

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Osjakowie.

foto.2. Kurhany w Krzętlach

źródło: Gminna Ewidencja Zabytków

Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Gminna ewidencja zabytków, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków (ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. 2011 Nr 113, poz. 661), jest prowadzona w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy Osjaków.

Gminna ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez samorząd gminny. Gminna ewidencja została przyjęta Zarządzeniem nr 12/2015 Wójta Gminy Osjaków z dnia 4 lutego 2015 r. w sprawie założenia gminnej ewidencji zabytków gminy Osjaków.

tab. 8. Obiekty w Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Osjaków, nie wpisane do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Adres/ Lokalizacja	Obiekt	Data powstania
1.	Borki Walkowskie	Borki Walkowskie 10	dom drewniany	k. XIX w, przeniesiony 1946 r.
2.	Charzyna	Charzyna 3	szkoła	XX w.
3.		Charzyna	transzeje przeciwczołgowe	1944 r.
4.		Charzyna	zespół bunkrów powojennych	1944
5.	Czernice	Czernice 21	dom drewniany	1946 r.
6.	Dębina	na skrzyżowaniu dróg powiatowej i gminnej	kapliczka	XX w.
7.	Drobnice	Drobnice 4	dom drewniany	I. 20' XX wieku
8.		Drobnice 44	dom drewniany	p. XX w
9.		Drobnice 125	dom drewniany	1926 r.
10.		Drobnice 163	dom drewniany	p. XX w.
11.	Folwark Raducki	Folwark Raducki 32	dom drewniany	1937 r.
12.	Huta Czernicka	Huta Czernicka 3	dom drewniany	I. 30' XX w.
13.	Kajdas	Kajdas 1	dom drewniany	1918 r.
14.		Kajdas 1	młyn wodny	1905 r.
15.	Kolonia Raducka	Kolonia Raducka 41	szkoła	ok. 1927 r.
16.	Krzętle	przy drodze gminnej 117357E	krzyż przydrożny drewniany	XX w.
17.		przy drodze gminnej 117303E	krzyż przydrożny	XX w.
18.	Kuźnica Ługowska	Kuźnica Ługowska 6	dom drewniany	I. 30' XX w.
19.		Kuźnica Ługowska 8	dom drewniany	I. 20' XX w.
20.		Kuźnica Ługowska 32	dom drewniany	pocz. XX w.
21.	Osjaków	Osjaków	układ urbanistyczny	XV – XVII w.
22.		Osjaków	Zespół kościoła parafialnego p.w. św. Jadwigi i św. Kazimierza	1909 – 1914 r.
23.		Osjaków	Kościół murowany	1909 – 1914 r.
24.		Osjaków	Otoczenie kościoła	1909 – 1914 r.
		Ul. Rynek 1	owczarnia w zespole dworskim	-
25.		ul. Rynek 10	plebania	1904, rest. 1924 r.
26.		ul. Częstochowska 10	organistówka	p. XIX w.
27.		ul. Cmentarna	cmentarz parafialny	XIX – XX w.
28.		ul. Częstochowska 3	dawna synagoga	k. XIX w.
29.		dz. ewid nr 13	cmentarz żydowski	XVIII w.
30.		ul. Sieradzka 2	dwór	k. XVIII w.
31.		ul. Częstochowska 22	przychodnia lekarska	1934 r.
32.		ul. Sieradzka 29	Siedziba Towarzystwa Gimnastycznego Sokół	1931 r.
33.		ul. Przejazd 1	dom	I. 20' XX w.
34.		ul. Cegielniana 8	dom murowany	ok. 1929 r.
35.		ul. Częstochowska 5	dom murowany	ok. 1928 r.
36.		Ul. Częstochowska 7	dom murowany	ok. 1933 r.
37.		ul. Częstochowska 21	dom	1925 r.
38.		ul. Częstochowska 35	dom	I. 30' XX w.
39.		Ul. Nad Wartą 3	Dom murowany	1925 r.
40.		ul. Kościelna 3	dom drewniany	I. 20' XX w.
41.		ul. Piotrkowska 5	dom drewniany	1908 r. przen. 1957 r.
42.	Ul. Rynek 3	Dom murowany	XX w.	
43.	Ul. Rynek 4	Dom murowany	XX w.	
44.	ul. Północna 6	dom drewniany	p. XX w.	
45.	ul. Sieradzka 4	dom drewniany	I. 20' XX w.	
46.	ul. Sieradzka 6	dom	ok. 1920 r.	
47.	ul. Sieradzka 27	dom	ok. 1938 r.	

48.		ul. Ścieżkowa 7	dom	ok. 1937 r.
49.		ul. Targowa 9	dom	ok. 1936 r.
50.		ul. Targowa 14	dom	ok. 1928 r.
51.		ul. Targowa 21	dom	ok. 1920 r.
52.		ul. Targowa 31	dom	ok. 1935 r.
53.		ul. Targowa 34	dom	ok. 1936 r.
54.		ul. Targowa 35	dom	k. XIX w.
55.		ul. Wieluńska 14	dom drewniany	pocz. XX w.
56.	Raduczyce	Raduczyce 17	dom drewniany	l. 20' XX w.
57.		Raduczyce 34	dom drewniany	pocz. XX w.
58.		Raduczyce 39	dom drewniany	ok. 1910 r.
59.		Raduczyce 47	dom drewniany	1948 r.
60.		Raduczyce 49	dom drewniany	ok. 1948 r.
61.		Raduczyce 62	dom drewniany	2 poł. XIX w. rest. 1987 r.
62.		Raduczyce 66	dom drewniany	l. 20' XX w.
63.		Raduczyce 72	dom drewniany	p. XX w. przen. 1945 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Osjaków.

foto.3. Bunkier w Chorzyńcu

Źródło: fot. Dorota Stańczak

foto.4. Kościół p.w. św. Kazimierza Królewicza w Osjakowie

Źródło: fot. Dorota Stańczak

Zabytki i stanowiska archeologiczne

Zgodnie z danymi rejestru Archeologicznego Zdjęcia Polski na obszarze Gminy istnieją 92 obiekty archeologiczne. Pięć z nich zostało wpisanych do rejestru zabytków.

Na 92 obiekty składa się 137 stanowisk archeologicznych, w tym 68 to ślady osadnictwa, 29 punkty osadnicze, 16 osady, a 10 cmentarzyska. Pozostałe 14 stanowisk stanowi zróżnicowaną grupę, między innymi huty szkła, pracownie krzemieniarskie, obozowiska, kurhany i grodzisko. Wszystkie te stanowiska pochodzą z różnych okresów dziejowych, najwięcej z nich z okresu nowożytnego (kultury polskiej), ale również pradziejowego, w tym z epoki kamienia, neolitu, brązu (kultura łużycka) i żelaza (kultura przeworska i halsztacka), a także z wczesnego i późnego średniowiecza.

Stanowiska te zlokalizowane są na terenie całej Gminy. Szczególnie duża ich liczba występuje w miejscowościach Walków (20 stanowisk), Osjaków (17) oraz Kuźnica Strobińska (17).

Wykaz stanowisk archeologicznych stanowi aneks nr 1 do tekstu Studium.

[Plan województwa łódzkiego zakłada wzmocnienie obszarowej ochrony prawnej w Krzętlach przez utworzenie Archeologicznego Parku Kulturowego „Krzętle”.](#)

Dobra kultury współczesnej

Dobra kultury, to, zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), nie będące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna.

Dla gminy Osjaków nie został sporządzony spis dóbr kultury współczesnej. Dla potrzeb Studium dokonano próby określenia gminnego zasobu dóbr kultury współczesnej. Jako wymóg dla włączenia obiektu lub zespołu obiektów do zbioru dóbr kultury współczesnej przyjęto następujące kryteria:

- 1) nowatorstwo w zakresie rozwiązań architektonicznych, urbanistycznych i technicznych;
- 2) tworzenie wartości przestrzennej samodzielnie lub poprzez współistnienie z innymi obiektami lub tworzenie warunków dla dalszego wartościowego rozwoju miejsca lokalizacji;
- 3) budowanie „tradycji miejsca” – funkcjonowanie jako obiekt szczególny, rozpoznawalny, dostrzegany przez społeczeństwo;
- 4) wartość służąca budowaniu korzystnego wizerunku gminy – dbającej o zabytki i środowisko;
- 5) wartość artystyczna lub historyczna;
- 6) uznanie – wyróżnienia, nagrody.

Przeprowadzona analiza nie wykazała na obszarze Gminy obiektów kwalifikujących się do wpisania do gminnego spisu dóbr kultury współczesnej.

4.2.2. Miejsca i pomniki pamięci narodowej

Na terenie Gminy istnieją obiekty będące miejscami pamięci narodowej, upamiętniające ofiary powstania styczniowego oraz II wojny światowej.

tab.9. Miejsca pamięci narodowej na terenie gminy Osjaków

Miejscowość	Obiekt
Osjaków	Pomnik poświęcony ofiarom niemieckiego ludobójstwa w latach 1939 – 1945
Osjaków	Mogiły powstańców poległych 27 marca 1863 w bitwie pod Radoszewicami (cmentarz)
Osjaków	Mogiły ofiar terroru niemieckiego (cmentarz).
Dębina	Obelisk ku czci pomordowanych w Dębiniu przez najeźdźców hitlerowskich we wrześniu 1939

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Osjakowie.

4.2.3. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych

W granicach Gminy nie ma zlokalizowanych Pomników Zagłady, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 1999 r. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.).

4.3. Krajobraz kulturowy Gminy i wymogi jego ochrony. Elementy tożsamości Gminy.

Krajobraz kulturowy, jako historycznie ukształtowany w wyniku działalności człowieka przestrzeń, zawiera wytwory cywilizacji ludzkiej i elementy przyrodnicze oraz lokalną tradycję.

Ze względu na intensyfikację procesów urbanizacyjnych, realizację zainwestowania na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo, zachodzi konieczność podjęcia działań prowadzących do utrzymania wysokiej jakości krajobrazu kulturowego, powstrzymania procesu jego niepożądanych przekształceń i eliminacji elementów dysharmonijnych.

Ochrona krajobrazu kulturowego może być realizowana poprzez ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, ustanowienie w formie uchwały rady gminy zespołu przyrodniczo-krajobrazowego lub parku kulturowego lub rozporządzenie wojewody o wpisie do rejestru zabytków.

Gmina Osjaków pod względem etnograficznym znajduje się na terenie regionu sieradzkiego, w zasięgu historycznej krainy Ziemi Wieluńskiej genetycznie związanej z Ziemią Sieradzką. Ziemia Wieluńska położona była na pograniczu Śląska, Wielkopolski, Małopolski i Sieradzkiego, co spowodowało, że na przestrzeni wieków przechodziła z rąk do rąk. Po wielu burzliwych zmianach w 1391 r. została przekształcona przez Władysława Jagiełło w jednostkę zwaną ziemią, podporządkowaną województwu sieradzkemu ze względu na brak pełnej hierarchii urzędniczej i niewielką powierzchnię.

Tradycja przynależności do wieluńskiej krainy historycznej pozostaje żywa na całym obszarze historycznej Ziemi Wieluńskiej i jest składnikiem lokalnej tożsamości kulturowej. W Gminie folklor jest widoczny i wszechobecny. Przejawia się w strojach ludowych, działalności zespołów folklorystycznych i kultywowanych tradycjach, a na co dzień: w uroczystościach rodzinnych, świątach kościelnych i imprezach gminnych.

Podstawowymi elementami architektonicznymi i przestrzennymi wyznaczającymi tożsamość Gminy są:

- 1) rzeka Warta oraz rzeka Wierznica;
- 2) układ urbanistyczny Osjakowa wraz z kościołem;
- 3) rozległe obszary leśne.

4.4. Stan zasobów dziedzictwa kulturowego. Główne problemy i zagrożenia

Podstawowym zagrożeniem jest brak faktycznej opieki nad zabytkami, pomimo ustanowienia ochrony prawnej. Zabytki ujęte w gminnej i wojewódzkiej ewidencji wymagają przeprowadzenia działań remontowych i rewaloryzacyjnych. Brak gminnego programu opieki nad zabytkami oraz brak świadomości ich właścicieli skutkuje zatraceniem ich wartości zabytkowej i kulturowej w wyniku podejmowanych prac budowlanych (przebudowy, rozbudowy). Ponadto, problemem jest brak jakiejkolwiek informacji umieszczonej na obiektach zabytkowych, co powoduje, iż ich wartość historyczna i kulturowa jest niedostrzegana i niedoceniana.

Wszystkie zabytki z terenu Gminy wpisane do rejestru zabytków to stanowiska archeologiczne oraz kościół w Osjakowie. Spośród stanowisk archeologicznych jedynie cmentarzyska kurhanowe w Krzętlach oraz w Lesisku są widoczne w terenie, narażone są na rozkopywanie i erozję. Pozostałe narażone są na zniszczenie przez „poszukiwaczy skarbów”.

4.5. Polityka Gminy w zakresie ochrony zabytków

Realizując wymagania przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków (ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) gmina Osjaków sporządziła Gminną Ewidencję Zabytków w 2015 r., Zarządzeniem nr 12/2015 Wójta Gminy Osjaków z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie założenia gminnej ewidencji zabytków gminy Osjaków.

Polityka Gminy zawarta jest w ustaleniach miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego gminę Osjaków w granicach administracyjnych. Ze względu na opracowanie Gminnej Ewidencji Zabytków nie uwzględniającej wszystkich obiektów objętych ochroną ustaleniami planu oraz wprowadzającej nowe obiekty zabytkowe konieczna jest weryfikacja zapisów planu w tym zakresie.

5. Sytuacja społeczno-gospodarcza Gminy. Warunki i jakość życia mieszkańców

5.1. Tendencje rozwoju demograficznego i gospodarczego

5.1.1. Sytuacja demograficzna

Gminę Osjaków zamieszkuje 4 768 osób (stan na 31 grudnia 2017, ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania), w tym 2 388 mężczyzn i 2 380 kobiet. Średnia gęstość zaludnienia Gminy wynosi 47 osób/km², co jest wartością dość niską w porównaniu do gęstości zaludnienia w powiecie (83 osób/km²) i w województwie (136 osoby/km²).

Liczba ludności poszczególnych miejscowości oraz sołectw jest zróżnicowana. Zdecydowanie najwięcej, około 26% mieszkańców Gminy, zamieszkuje sołectwo Osjaków. Drugie najliczniej zamieszkiwane sołectwo to Drobnice, gdzie zameldowanych jest 15% mieszkańców Gminy. Najmniej liczne są wsie Piskornik Czernicki oraz Huta Czernicka. W odniesieniu do powierzchni sołectw wartości wskaźnika gęstości zaludnienia kształtują się również na zróżnicowanym poziomie.

tab.10. Ludność gminy Osjaków wg ekonomicznych grup wieku, stan na 2017 r.

wiek	liczba ludności			Współczynnik feminizacji (%)
	ogółem	mężczyźni	kobiety	
ogółem	4768	2388	2380	99,7
przedprodukcyjny (<17 lat)	962	507	455	89,7
produkcyjny ogółem (M 18-64 lat / K 18-59 lat)	2879	1568	1311	83,6
poprodukcyjny (M >65 lat / K > 59 lat)	927	313	614	196

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba mieszkańców gminy Osjaków od kilku lat utrzymuje się na stałym poziomie. Tendencje zwykłe i niżkowe są niewielkie. Najliczniejszą grupę stanowi ludność w wieku produkcyjnym, zaś najmniej liczną – w wieku poprodukcyjnym. W ostatnich latach rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym oraz spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym. Starzenie się społeczeństwa Gminy jest niewątpliwie zjawiskiem niekorzystnym. Może mieć ono wpływ na obciążenie ekonomiczne społeczeństwa i związane z nim zagrożenie ubożenia ludności jak i zmniejszania się jej liczby. Współczynnik obciążenia ekonomicznego w Gminie wynosi 68% co oznacza, że na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 68 osób w wieku nieprodukcyjnym, w tym 36 osób

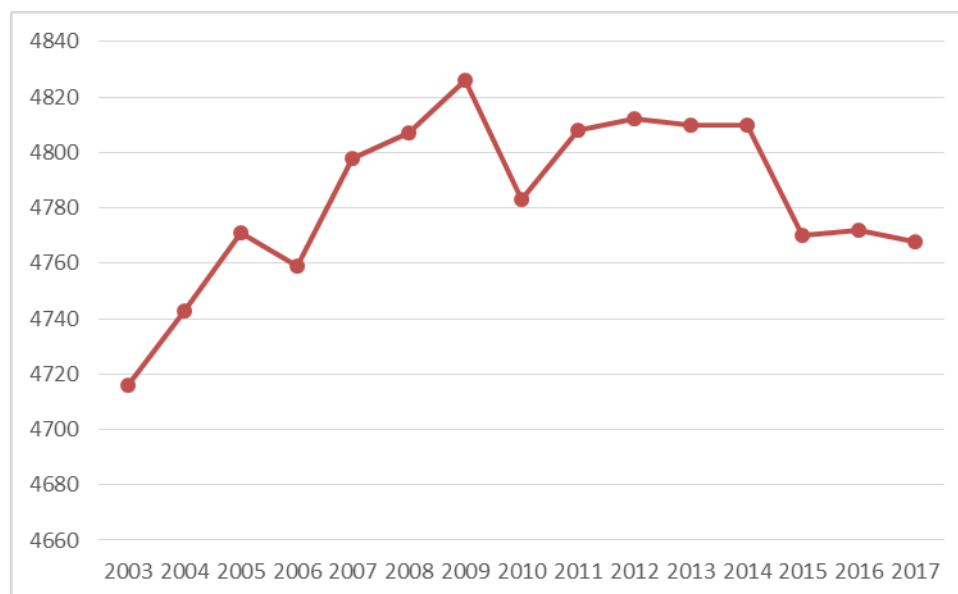
w wieku przedprodukcyjnym oraz 32 w wieku poprodukcyjnym.

tab. 11. Ludność gminy Osjaków wg wieku i płci w latach 2003-2017

lata	0 – 6 lat	7 - 12 lat	13 - 15 lat	16 - 19 lat	20-24 lat	25-34 lat	35 - 44 lat	45 - 54 lat	55 - 64 lat	pow. 64 lat	Ogółem
2003	345	419	217	300	364	652	572	626	458	763	4716
2004	345	393	229	294	392	652	566	650	470	752	4743
2005	361	365	237	280	374	695	572	658	474	755	4771
2006	353	363	217	284	374	683	574	665	479	767	4759
2007	348	350	201	304	369	687	603	667	500	769	4798
2008	350	330	197	290	376	725	601	649	527	762	4807
2009	361	328	201	280	356	737	611	647	545	760	4826
2010	390	304	180	272	336	743	627	607	594	730	4783
2011	409	300	163	265	339	751	631	585	609	756	4808
2012	404	304	162	254	354	742	640	589	609	754	4812
2013	398	306	159	245	342	732	662	581	616	769	4810
2014	386	323	162	217	357	728	654	572	639	772	4810
2015	373	318	159	208	341	709	685	575	635	767	4770
2016	371	326	151	213	322	703	697	572	637	780	4772
2017	365	357	142	203	308	701	686	600	629	777	4768

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

wyk. 1. Ludność gminy Osjaków w latach 2003-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Gminę zamieszkuje większa liczba mężczyzn niż kobiet, choć ich przewaga to jedynie 8 osób. Wskaźnik feminizacji w 2017 r. wyniósł 99,7. Mniej korzystnie sytuacja przedstawia się w poszczególnych grupach ekonomicznych (wiekowych).

Współczynnik feminizacji w stosunku do lat wcześniejszych znacznie spadł. W roku 2017 wyniósł on 99,7% (103% - 2008 r.), w ogólnie grupie równowaga między liczbą kobiet i mężczyzn jest nadal zachowana. Na 100 mężczyzn przypada prawie 100 kobiet. Największy spadek zanotowała grupa w wieku przedprodukcyjnym – 89,7 % (99,8 % w 2008 r.). W grupie w wieku produkcyjnym przeważają mężczyźni, wartość współczynnika feminizacji wynosi 83,6 % (85 % w 2008 r.). Wskaźnik w grupie poprodukcyjnej jest największy i kształtuje się na poziomie 196 %. Wynika to z faktu dłuższego przeciętnego życia kobiet niż mężczyzn.

tab.12. Ruch naturalny ludności w gminie Osjaków w latach 2003– 2017

Rok	urodzenia	zgody	przyrost naturalny
2003	45	47	-2
2004	42	48	-6
2005	62	52	10
2006	51	52	-1
2007	52	49	3
2008	45	57	-12
2009	60	61	-1
2010	58	72	-14
2011	51	52	-1
2012	46	65	-19
2013	48	56	-8
2014	45	58	-13
2015	46	63	-17
2016	51	64	-13
2017	62	67	-5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Głównymi czynnikami kształtującymi liczbę ludności są przyrost naturalny i migrację. W gminie Osjaków w roku 2017 przyrost naturalny, tak jak w całej Polsce był ujemny i wyniósł -5. Oznacza to że liczbą zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Najbardziej niekorzystny przyrost naturalny gminą osiągnięta w roku 2015, a wyniósł on -17. Przyczyną niskiego przyrostu naturalnego jest zarówno pogorszenie się sytuacji ekonomicznej społeczeństwa jak również zmiana modelu rodziny i rozwijający się konsumpcyjny styl życia związany z odkładaniem w czasie decyzji o potomstwie i zerwaniem z tradycją zakładania rodzin wielodzietnych.

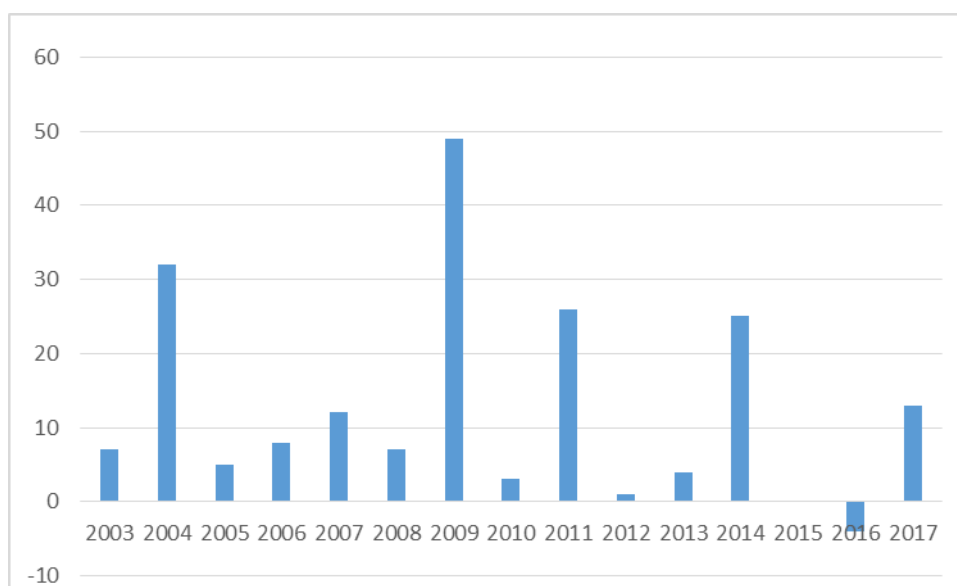
tab.13. Saldo migracji na pobyt stały w ruchu wewnętrznym w latach 2003 – 2017.

Rok	zameldowani	wymeldowani	saldo migracji
2003	51	44	7
2004	81	49	32
2005	65	60	5
2006	58	50	8
2007	64	52	12
2008	56	49	7
2009	88	39	49
2010	53	50	3
2011	58	32	26
2012	32	31	1
2013	48	44	4
2014	75	50	25
2015	44	48	-4
2016	46	50	-4
2017	52	39	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

Liczba zameldowanych i wymeldowanych na terenie Gminy w zależności od różnych czynników społeczno – ekonomicznych kształtowała się na zróżnicowanym poziomie. Od roku 2003 oraz przez kolejne 12 lat w gminie Osjaków utrzymuje się dodatnie saldo migracji, co jest zjawiskiem korzystnym z punktu widzenia możliwości rozwoju. Wpływ na to ma przede wszystkim wysoka liczba zameldowań, która w ostatnich latach utrzymuje się na dodatnim poziomie. Tereny gminy są najbardziej atrakcyjne dla mieszkańców miast, zwłaszcza dużych aglomeracji, szukających na terenach wiejskich ciszy i spokoju. Można również zakładać, iż ta tendencja będzie się utrzymywać lub będzie wzrastać przez coraz częstsze przekroczenia poziomu zanieczyszczeń i pyłów miastach. W roku 2016 saldo migracji wyniosło -4, był to jedyny rok z ujemnym trendem.

wyk. 2. Saldo migracji w latach 2003-2017

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Zdecydowanie najliczniejszą grupę mieszkańców Gminy stanowią osoby posiadające najniższe kwalifikacje zawodowe. Grupa ta obejmuje łącznie, ponad 65% społeczeństwa Gminy, tj. osoby, które ukończyły jedynie szkołę podstawową (33,8% mieszkańców gminy Osieków), osoby, które uzyskały wykształcenie zasadnicze zawodowe (24,6%) oraz które nie ukończyły szkoły podstawowej (6,7%). Wykształceniem wyższym może pochwalić się jedynie 3,6% mieszkańców gminy Osieków.

Porównując strukturę płci i wykształcenia można zauważyć wyższy poziom wykształcenia kobiet niż mężczyzn. Kobiety stanowią 71,8% osób z wykształceniem wyższym (gdzie kobiety stanowią 67,7%) i policealnym (79,3%). Liczba mężczyzn jest wyższa jedynie w grupie osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gdzie stanowią oni 64,2%. Wy tłumaczeniem takiego stanu może być silna na terenach wiejskich tradycja kontynuacji pracy w rodzinnym gospodarstwie rolnym przez mężczyzn, nie związana ze zdobywaniem wykształcenia. Warto zauważyć, iż kobiety dominują również w grupie osób z najniższym wykształceniem. Stanowią one w tej grupie 54,7% osób.

Generalnie niski poziom wykształcenia mieszkańców Gminy przekłada się bezpośrednio na ich małą elastyczność na rynku pracy oraz trudności ze zmianą kwalifikacji. W konsekwencji może to prowadzić do wzrostu bezrobocia i obniżenia standardu życia.

tab.14. Ludność wg płci i poziomu wykształcenia w 2002 roku

ogółem							
wyższe	policealne	średnie razem	średnie ogólnokształcące	średnie zawodowe	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia
158	87	684	135	549	1139	1563	310
mężczyźni							
wyższe	policealne	średnie razem	średnie ogólnokształcące	średnie zawodowe	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia
51	18	291	37	254	731	747	102
kobiety							
wyższe	policealne	średnie razem	średnie ogólnokształcące	średnie zawodowe	zasadnicze zawodowe	podstawowe ukończone	podstawowe nieukończone i bez wykształcenia
107	69	393	98	295	408	816	208

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 r.

W ostatnich latach obserwowany jest systematyczny wzrost wykształcenia mieszkańców. Jednak po roku 2002 nie przeprowadzono żadnych szczegółowych badań w tym zakresie. [Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań przeprowadzony został w roku 2011, niestety w tym aspekcie nie uwzględnił on już podziału na gminy.](#)

5.1.2. Rynek pracy

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2002 r. w gminie Osjaków własne źródło utrzymania posiadało 1719 osób, co oznacza, że pozostałe 3019 osób - 64,2% mieszkańców Gminy pozostawało na utrzymaniu innych lub nie posiadało własnego źródła utrzymania. Są to przede wszystkim dzieci i młodzież, oraz inni członkowie rodzin. Przeszło 80% osób posiadających własne źródło utrzymania utrzymywało się ze źródeł zarobkowych. Praca w rolnictwie była wówczas podstawowym źródłem dochodów dla jedynie 25,6% uwzględnionych osób. Największe znaczenie jako główne źródło utrzymania ma praca poza rolnictwem, przede wszystkim najemna (54,6%) i na własny rachunek (9,7%).

Głównym źródłem utrzymania dla 19,8% uwzględnionych osób są źródła niezarobkowe, tj. renty, emerytury i zasiłki.

tab.15. Główne źródła utrzymania ludności w gminie Osjaków

płeć	zarobkowe źródło utrzymania			niezarobkowe źródło utrzymania		
	praca poza rolnictwem		praca w rolnictwie	renta	emerytura	pozostałe
	najemna	na rachunek własny				
kobiety	385	97	215	77	41	54
mężczyźni	387	70	225	66	59	43
ogółem	772	167	440	143	100	97

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z Narodowego Spisu Powszechnego z 2002

Według danych dla sektora przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 9 osób w 2003 roku w głównym miejscu pracy zatrudnionych było 387 osób. Mieszkańcy Gminy zatrudnieni byli przede wszystkim w usługach. Ogółem pracowało w nich 67% zatrudnionych. O ponad połowę mniejsze było zatrudnienie w przemyśle (29,7%). Praca w rolnictwie stanowiła główne miejsce pracy jedynie dla 5 osób, czyli zaledwie 1,3% analizowanej grupy.

Wśród osób zatrudnionych w usługach dominowała (53,9%) grupa zatrudnionych w usługach rynkowych. Bardzo wyraźna była dominacja mężczyzn zatrudnionych w rolnictwie oraz kobiet w sektorze usług.

tab.16. Pracujący w głównym miejscu pracy wg sektorów gospodarki narodowej i sektorów własności oraz płci (w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób) w 2003 r.

płeć	Sektor gospodarki narodowej					Sektor własności	
	rolnictwo	przemysł	usługi			publiczny	prywatny
			usługi rynkowe	usługi nierynkowe	ogółem		
kobiety	0	32	73	88	161	90	103
mężczyźni	5	83	71	35	106	45	149
ogółem	5	115	144	123	267	135	252

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych GUS z 2003 r.

Bezrobocie

Mimo, iż nigdy poziom bezrobocia nie osiągnął bardzo dużych rozmiarów stanowi ono jeden z problemów zarówno ekonomicznych jak i społecznych, z jakim borykają się mieszkańcy i władze Gminy. Od roku 2003 obserwuje się jego systematyczny spadek. Największy spadek osób bezrobotnych miał miejsce w latach 2006 oraz 2007 (odpowiednio 58 i 52 osoby). W 2009 oraz 2012 odnotowano niewielki przyrost liczby osób bezrobotnych. Od roku 2014 systematycznie spada liczba osób bezrobotnych, w 2017 osiągnęła prawie 3-krotny spadek w stosunku do 2003

tab.17. Bezrobotni w gminie Osjaków wg płci

Rok	kobiety	mężczyźni	ogółem
2003	174	208	380
2004	165	174	339
2005	144	174	318
2006	115	145	260
2007	97	111	208
2008	102	87	189
2009	105	152	257
2010	104	129	233
2011	107	108	215
2012	121	125	246
2013	132	136	268
2014	115	120	235
2015	103	105	207
2016	95	83	178
2017	74	71	145

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS.

W okresie 2003 – 2017 liczba bezrobotnych spadła o 235 osób. Najbardziej spadła liczba bezrobotnych mężczyzn. W 2003 roku dominowali oni wśród osób bez pracy, a w roku 2017 było ich mniej niż bezrobotnych kobiet. Co warte zauważenia w roku 2008 mimo ogólnej tendencji spadkowej wzrosła liczba bezrobotnych kobiet.

Bezrobocie w największym stopniu dotyczy osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i niższym. Najmniej liczną grupą osób bezrobotnych są osoby z wykształceniem wyższym oraz policealne i średnie zawodowe, co wynika z ich niewielkiej liczby zamieszkującej Gminę jak również może wynikać z ich większej elastyczności, większej gotowości do ewentualnej zmiany kwalifikacji zawodowych i chęci poszerzania swoich umiejętności, a także ofert rynku pracy.

tab.18. Bezrobotni w gminie Osjaków wg wykształcenia dane z 30 września 2018 roku

wykształcenie	liczba osób
Wyższe	21
Policealne i średnie zawodowe	21
Średnie ogólnokształcące	14
Zasadnicze zawodowe	47
Gimnazjalne i poniżej	31
Ogółem	134

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Osjakowie.

Liczba osób pozostających bez pracy jest zróżnicowana również w poszczególnych grupach wiekowych. Największe trudności ze znalezieniem pracy mają osoby w wieku 25-34 oraz 35-44, łącznie do 30 września 2018 roku w tych grupach wiekowych było 78 zarejestrowanych bezrobotnych. Najmniej liczna grupa wiekowa bezrobotnych to osoby w wieku przedemerytalnym, tj. powyżej 55 roku życia, a także młodsze osoby w wieku 45-55 lat. Łącznie zarejestrowanych jest 134 bezrobotnych, liczba ta ciągle spada. Dla porównania 30 czerwca 2017 r. zarejestrowanych było 146 bezrobotnych.

tab.19. Bezrobotni w gminie Osjakowie wg wieku dane z 30 września 2018 roku

wiek w latach	liczba osób
18 – 24	14
25 – 34	44
35 – 44	34
45 – 55	23
powyżej 55	19
Ogółem	134

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Osjakowie.

Sytuacja na rynku pracy w gminie Osjaków ulega systematycznej poprawie. Wydaje się jednak, że tendencje te (w odniesieniu do gminy Osjaków) spowodowane są jedynie zewnętrznymi czynnikami (np. otwarcie rynków pracy dla Polaków przez niektóre kraje Unii Europejskiej). Jest to szczególnie widoczne przy porównaniu statystyk dotyczących bezrobocia z liczbą podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w ewidencji podmiotów gospodarczych w Urzędzie Gminy Osjaków.

5.1.3. Struktura działalności gospodarczej

Podmioty gospodarcze, działalność usługowa

W roku 2017 r. w ewidencji działalności gospodarczej gminy Osjaków zarejestrowanych było 392 czynnych podmiotów gospodarczych.

Zdecydowaną większość stanowiły podmioty sektora prywatnego. Przedsiębiorstwa zatrudniające największą liczbę osób prowadzą działalność głównie w branży przetwórstwa spożywczego. Największymi zakładami w Gminie są:

- 1) Zakład Przetwórstwa Owoców i Warzyw „Dros” (Drobnice);
- 2) Przetwórstwo Owoców i Warzyw „La-Vita” Marek Luniak (Gabrielów);
- 3) PPHU „Admar” – producent makaronów (Osjaków);
- 4) Piekarnia Jan Szuster (Osjaków);
- 5) Piekarnia Józef Graczyk (Osjaków);
- 6) Zakład Przetwórstwa Mięsnego Podgórniak Jacek (Felinów);
- 7) Tartak Kempa Ryszard (Felinów);
- 8) Stolarstwo Ogólne Halina Podgórniak (Dębina)
- 9) Wielobranżowe Przedsiębiorstwo Handlowe "AGRAHURT" Eksport-Import (Raducki Folwark).

Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych należy do sektora prywatnego stanowi to 98 % ogółu wszystkich podmiotów gospodarczych. Niewielki odsetek (2 % wszystkich podmiotów) stanowią podmioty sektora państwowego.

tab. 21. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sekcji PKD w Gminie Osjaków w 2017 roku

Sekcja PKD	Podmioty		
	Sektora publicznego	Sektora prywatnego	Ogółem
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo (sekcja A)	0	11	11
Górnictwo i kopalnictwo (sekcja B)	0	0	0
Działalność produkcyjna (sekcja C)	0	52	52
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E)	0	1	1
Budownictwo (sekcja F)	0	85	85
Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego (sekcja G)	0	111	111
Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H)	0	15	15
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (sekcja I)	0	21	21
Informacja i komunikacja (sekcja J)	0	9	9
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K)	0	3	3
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L)	0	3	3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M)	0	14	14
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N)	2	7	9

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (sekcja O)	2	7	9
Edukacja (sekcja P)	2	11	13
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q)	2	8	10
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R)	2	7	9
Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników (sekcja S i T)	0	19	19
Organizacje i zespoły eksterytorialne (sekcja U)	0	0	0
RAZEM	8	384	392

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych GUS 2017.

Większość funkcjonujących na terenie Gminy podmiotów gospodarczych to niewielkie firmy z branży usługowej, głównie handlu detalicznego, hurtowego oraz zakładów naprawczych. Do tej grupy usług należą 111 podmioty zarejestrowane w gminie Osjaków. Dość liczną grupę przedsiębiorstw stanowią również firmy budowlane (85) oraz zakłady prowadzące działalność produkcyjną (52).

Największa koncentracja obiektów usługowych, o znaczeniu ogólnie – gminnym występuje w miejscowości Osjaków. Znajduje się tutaj m.in.: Urząd Gminy, Bank Spółdzielczy, Komisariat Policji, kościół, dwa Niepubliczne Ośrodki Zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Kultury, Urząd Pocztowy, apteka, obiekty usługowe, handlowe i produkcyjne.

Gospodarka rolna

W gminie Osjaków znajduje się 2285 gospodarstw rolnych i wszystkie są gospodarstwami indywidualnymi. W Gminie dominują niewielkie powierzchniowo gospodarstwa. Średnia wielkość gospodarstwa wynosi około 3 ha, co jest niską wartością w odniesieniu do średniej krajowej (10,15 ha) oraz wojewódzkiej (7,41 ha). Najlicniejszą grupę - 85% - gospodarstw w Gminie stanowią te o powierzchni maksymalnie 5 ha. Znaczny udział mają gospodarstwa bardzo małe, poniżej jednego hektara, stanowiące aż 39% gospodarstw w Gminie. Średnia wielkość gospodarstwa oraz struktura wielkości gospodarstw świadczy o znacznym ich rozdrobieniu. Najmniejszą grupę stanowią gospodarstwa o powierzchni powyżej 10 ha, stanowią zaledwie 3% ogółu.

tab.22. Gospodarstwa rolne w gminie Osjaków wg zajmowanej powierzchni w roku 2017

Powierzchnia [ha]	Ilość gospodarstw [szt.]	Ilość gospodarstw [%]
0,0 – 1,0	895	39
1,001 – 5,0	1051	46
5,001 – 10	273	12
powyżej 10,001	66	3
ogółem	2285	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Osjakowie.

Główną rolę odgrywają gospodarstwa, które w roku 2010 prowadziły wyłącznie działalność rolniczą (stanowią one 87% ogółu). Dość dużą grupę stanowiły osoby z pozarolniczą działalnością gospodarczą i jest to 48% ogółu gospodarstw w 2010. Ze względu na rzadkie wykonywanie Powszechnych Spisów Rolnych dane pochodzą z ostatnio wykonanego spisu w 2010 r.

tab. 23. Gospodarstwa rolne z dochodami z różnych źródeł w gminie Osjaków w roku 2010

Gospodarstwa:	Liczba gospodarstw
Z dochodem z działalności rolniczej	880
Z dochodem z emerytury i renty	304
Z dochodem z pozarolniczej działalności gospodarczej	494
Z dochodem z pracy najemnej	352
Z dochodem z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	30
Bez dochodów z działalności rolniczej	130
Bez dochodów z emerytury i renty	706
Bez dochodów z pozarolniczej działalności gospodarczej	516
Bez dochodów z pracy najemnej	658
Bez dochodów z innych niezarobkowych źródeł poza emeryturą i rentą	980
Ogółem	1010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010.

Struktura upraw i hodowli

W strukturze zasiewów wyraźnie dominują zboża (żyto, mieszanki zbożowe, owies). Duże znaczenie w produkcji roślinnej Gminy odgrywają również, ziemniaki oraz warzywa gruntowe. Na terenie gminy Osjaków w niewielkim stopniu rozwinięta się produkcja owoców i roślin strączkowych jadalnych.

tab.24. Powierzchnia zasiewów wg rodzaju gospodarstwa w gminie Osjaków wg, danych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r.

wyszczególnienie	powierzchnia w[ha]
grunty orne ogółem	3229,77
Zboża razem	2753,47
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	2693,25
Pszemica ozima	135,95
Pszemica jara	52,55
Żyto	998,45
Jęczmień ozimy	14,78
Jęczmień jary	229,75
Owies	267,77
Pszemżyto ozime	271,94
Pszemżyto jare	48,35
Mieszanki zbożowe ozime	60,05
Mieszanki zbożowe jare	613,65
Kukurydza na ziarno	42,68
Ziemniaki	170,65
Uprawy przemysłowe	4,04
Buraki cukrowe	0
Rzepak i rzepik razem	0
Strączkowe jadalne na ziarno razem	3
Warzywa gruntowe	102,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010.

Hodowla na terenie gminy Osjaków jest słabo rozwinięta. Największe znaczenie ma hodowla trzody chlewnej oraz bydła. Duże znaczenie ma również hodowla drobiu, nie ma jednak przemysłowego charakteru. Mniejsze znaczenie ma pszczelarstwo, hodowla zwierząt futerkowych. Marginalną rolę odgrywa hodowla koni, kóz i owiec.

5.2. Zasoby i warunki mieszkaniowe

Ośrodkiem koncentrującym zabudowę mieszkaniową na terenie Gminy jest miejscowość Osjaków położona w centralnej części Gminy. Zabudowa mieszkaniowa poza miejscowością Osjaków rozproszona jest dosyć równomiernie na pozostałym obszarze Gminy, najczęściej są to budynki mieszkalne w zabudowie zagrodowej. Poszczególne obszary zamieszkane oddzielone są od siebie najczęściej lasami.

tab.25. Zasoby mieszkaniowe na terenie gminy Osjaków

Rok	Liczba mieszkań	Liczba izb	Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	Średnia powierzchnia mieszkania (m ²)
2010	1503	6351	135815	90,36
2011	1508	6380	136502	90,52
2012	1518	6435	138135	91,01
2013	1528	6481	139621	91,38
2014	1533	6501	140218	91,47
2015	1544	6559	142086	92,02
2016	1549	6587	142708	92,13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Od roku 2010 w Gminie Osjaków występuję dodatni trend liczby mieszkań, izb oraz powierzchni użytkowej mieszkań. Był on wynikiem intensywnego rozwoju indywidualnego budownictwa mieszkaniowego. W roku 2010 liczba mieszkań wynosiła 1503, zaś w roku 2016 osiągnęła wartość 1549. Wzrost o 46 mieszkań. Pod względem własności dominują lokale prywatne, głównie mieszkania osób fizycznych. Na terenie gminy Osjaków nie występuje zabudowa spółdzielcza i społeczna.

Wraz ze wzrostem liczby mieszkań znacznie wzrosła również ich średnia powierzchnia z 67,7 m² w roku 2000, 84,7 m² w 2007 oraz 92,13 w 2016. Dzięki temu na jednego mieszkańca Gminy w 2000 roku przypadło 19,4 m² mieszkania, w 2007 roku już 26,7 m² natomiast w 2016 roku już aż 36,87 m². Najczęściej spotykaną formą budownictwa mieszkaniowego są budynki mieszkalne w zabudowie zagrodowej oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

tab.26. Wyposażenie mieszkań w instalacje techniczno –sanitarne w roku 2016

Wodociąg		Ustęp spłukiwany		Łazienka		Centralne ogrzewanie	
mieszk.	%	mieszk.	%	mieszk.	%	mieszk.	%
1365	88	1243	80	1164	75	954	62

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS z 2007.

Oceny warunków mieszkaniowych dokonano w oparciu o dane dotyczące wyposażenia mieszkań w podstawowe instalacje techniczno-sanitarne. Większość (88% mieszkań w Gminie) posiada dostęp do bieżącej wody z wodociągu. Nie jest to jednak wynik zadawalający. Nienajlepiej sytuacja przedstawia się pod względem wyposażenia w ustęp spłukiwany. Wyposażonych jest w niego 80 % mieszkań. Wskaźnik ten świadczy o nienajlepszym stanie rozwoju sieci kanalizacji zbiorczej. Z systemu ogrzewania centralnego korzystają lokatorzy 62% wszystkich mieszkań na terenie Gminy.

Do sieci kanalizacji sanitarnej przyłączonych jest 379 gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych. Stanowi to jedynie 25,5% ogółu gospodarstw w Gminie.

tab.27. Ruch budowlany w latach 2010-2017 r.

Rok	Liczba nadanych numerów porządkowych	Liczba pozwoleń budowlanych
2010	15	56
2011	19	55
2012	15	69
2013	13	50
2014	7	47
2015	14	55
2016	13	54
2017	19	48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Osjaków.

Liczba wydawanych pozwoleń na budowę w gminie Osjaków od roku 2010 jest dość stałą i oscyluje w granicach 50 rocznie. Łącznie w ciągu 8 lat wydano 434 pozwoleń na budowę, prognozując się wzrost z powodu wysokiego zainteresowania terenami wiejskimi przez społeczeństwo z miast w celach rekreacyjnych i wypoczynkowych.

5.3. Edukacja

W kompetencji Gminy jest prowadzenie i finansowanie przedszkoli, szkół podstawowych oraz gimnazjów. Placówki prowadzone przez gminę Osjaków wg informacji z roku 2017:

- 1) Publiczne Przedszkole w Osjakowie z oddziałami:
 - a) w Chorzynie,
 - b) w Kolonii Raduckiej,
 - c) w Drobnicach;
- 2) Szkoła Podstawowa w Osjakowie;
- 3) Publiczne Gimnazjum w Osjakowie.

Na terenie Gminy funkcjonuje także Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich, które prowadzi:

- 1) Szkołę Podstawową w Drobnicach;
- 2) Szkołę Podstawową w Czernicach;
- 3) Przedszkole w Czernicach;
- 4) Przedszkole w Drobnicach.

tab.27. Liczba uczniów i absolwentów w szkołach gminy Osjaków w latach 2010-2017

LATA	szkoły podstawowe		Gimnazja	
	uczniowie	absolwenci	uczniowie	absolwenci
2010	304	53	178	67
2011	305	47	159	66
2012	299	58	157	59
2013	307	48	147	54
2014	334	48	151	45
2015	349	62	152	56
2016	304	53	159	45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dość wyraźnie zarysowuje się spadek liczby uczniów we wszystkich szkołach w Gminie (zarówno w gimnazjum jak i w szkołach podstawowych). Powodem są zachodzące zmiany demograficzne polegające m.in. na spadku przyrostu naturalnego.

Na terenie gminy Osjaków nie ma szkół ponadgimnazjalnych. Dalsze kształcenie odbywa się w innych miejscowościach regionu (przede wszystkim w Wieluniu). Część młodzieży decyduje się na dalszą edukację w szkołach w Łodzi, będącej stolicą województwa i ważnym ośrodkiem edukacyjnym.

Wszystkie szkoły w Gminie wyposażone są w pracownie komputerowe. Średnio, na jeden komputer w szkołach podstawowych przypada 8,6 ucznia. Mniej korzystnie przedstawia się sytuacja w przypadku gimnazjum, gdzie na jeden komputer przypada 14 uczniów.

We wrześniu 2009 r. zakończono budowę sali gimnastycznej przy Publicznym Gimnazjum w Osjakowie, z której korzystają uczniowie szkół z terenu Gminy. Zagospodarowania, renowacji oraz doposażenia wymagają urządzenia i tereny sportowe w pozostałych szkołach..

Na terenie Gminy organizowany jest przewóz dzieci do szkół w Osjakowie. Uczniowie dowożeni są do placówek dwoma gimbusami oraz autobusem PKS Wieluń.

5.4. Ochrona zdrowia

Świadczone na terenie gminy Osjaków usługi z zakresu opieki zdrowotnej zaspokajają potrzeby mieszkańców w zakresie opieki podstawowej. Uzyskanie porady lekarza specjalisty jest dość mocno ograniczone. Opieka zdrowotna w Gminie zapewniana jest przez :

- 1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Osjakowie,
- 2) [Ośrodek Zdrowia i Laboratorium - Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Osjakowie](#),
- 3) [Ośrodek Zdrowia w Drobnicach](#)

Na terenie Gminy działa również podstacja ratownictwa medycznego, w której skład wchodzi zespół ratowniczy Pogotowia Ratunkowego (jedna karetka) z SPZOZ w Wieluniu.

Mieszkańcy gminy Osjaków mogą na miejscu skorzystać z opieki lekarskiej, pielęgniarstwo-położniczej, [środowiskowo-rodzinnej](#), [pediatrycznej](#), leczenia zębów i protetyki. W granicach Gminy funkcjonuje również apteka. Wszystkie obiekty, w których świadczone są usługi medyczne koncentrują się w Osjakowie, będącym największym ośrodkiem mieszkaniowym w Gminie. Oznacza to, że mieszkańcy pozostałych miejscowości mają utrudniony dostęp do usług służby zdrowia.

W Gminie funkcjonuje również Gminny Punkt Konsultacyjny w Osjakowie (mający siedzibę w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Osjakowie), którego zadaniem jest prowadzenie działalności informacyjnej i terapeutycznej dla osób z problemami uzależnień.

5.5. Opieka społeczna

Na terenie Gminy istnieje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osjakowie, w ramach którego działają m.in.: świetlica środowiskowa w Osjakowie, Gminny Punkt Konsultacyjny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Grupa Wsparcia AA. Ośrodek realizuje zadania własne Gminy i zlecone Gminie do wykonania. Jego głównym celem jest skuteczne wspieranie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, uprawnienia i możliwości. W ramach prowadzonego wsparcia ośrodek:

- 1) przyznaje i wypłaca świadczenia pieniężne;
- 2) udziela schronienia, zapewnia posiłki oraz niezbędne ubrania;

- 3) organizuje i świadczy usługi opiekuńcze w tym specjalistyczne w miejscu zamieszkania;
- 4) dożywia dzieci;
- 5) kieruje do domu pomocy społecznej;
- 6) udziela pomocy w formie różnego rodzaju poradnictwa, w szczególności prawnego, psychologicznego oraz pedagogicznego.

Aktualnie, główne problemy, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy korzystający ze wsparcia Ośrodka to: ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych, niepełnosprawność, długotrwała choroba, alkoholizm, potrzeba ochrony macierzyństwa, zdarzenie losowe oraz trudności po opuszczeniu zakładu.

5.6. Kultura i sztuka

Życie kulturalne gminy Osjaków koncentruje się wokół Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w miejscowości Osjaków. Dodatkowo, funkcję ośrodków kulturalnych pełnią również Ochotnicze Straże Pożarne.

Gminny Ośrodek Kultury w Osjakowie

Gminny Ośrodek Kultury w Osjakowie realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury, zgodnie ze statutem placówki oraz możliwościami kadrowymi i finansowymi. Najważniejszymi celami działalności Ośrodka są:

- 1) edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę;
- 2) tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego, folkloru i sztuki ludowej;
- 3) rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych;
- 4) gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury;
- 5) kultywowanie obchodów świąt narodowych;
- 6) informowanie mediów (radio i prasa) o prowadzonej działalności i organizowanych imprezach;
- 7) prowadzenie działalności instruktażowo – metodycznej dla pracowników instytucji kultury.

Zadania statutowe w dziedzinie organizowania i prowadzenia działalności kulturalnej w Gminie są realizowane poprzez:

- 1) koła i sekcje zainteresowań;
- 2) amatorski ruch artystyczny;
- 3) organizację imprez, koncertów, wystaw, odczytów, spotkań;
- 4) promowanie działalności Ośrodka w mediach;
- 5) świadczenie usług w zakresie swojej działalności – odpłatny wynajem pomieszczeń Ośrodka.

W ramach prowadzonej działalności kulturalnej Gminny Ośrodek Kultury w Osjakowie współpracuje z placówkami oświatowymi, twórcami ludowymi, GOPS, GKRPA, amatorskim ruchem artystycznym, jednostkami OSP, radami sołectkimi, instytucjami kulturalnymi położonymi poza granicami Gminy, środkami masowego przekazu, organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami, fundacjami oraz osobami fizycznymi.

Pod patronatem Ośrodka działają trzy zespoły pieśni ludowej z Osjakowa, Dębiny i Chorzyny oraz Młodzieżowy Zespół Wokalno – Instrumentalny.

Ośrodek organizuje liczne imprezy o charakterze kulturalnym, między innymi:

- 1) Dni Osjakowa;
- 2) Gminny Konkurs Kolęd i Pastoralek;
- 3) Powiatowy Przegląd Zespołów Folklorystycznych;
- 4) Konkurs twórczości ludowej;
- 5) Uroczystości rocznicowe (np. wybuchu Powstania Styczniowego);
- 6) Imprezy okolicznościowe (np. Wieczór Wigilijny);
- 7) [Coroczne Święto Chrzanu](#).

Gminny Ośrodek Kultury organizuje również ferie zimowe dla dzieci oraz imprezy sportowe (np. spływy kajakowy, turnieje piłkarskie).

Siedzibę w Gminnym Ośrodku Kultury w Osjakowie ma Świetlica Środowiskowa, której działania koncentrują się na rozwiązywaniu problemów społecznych mieszkańców Gminy. Odbywają się tu zajęcia dla dzieci z trudnościami wychowawczymi i szkolnymi.

Gminna Biblioteka Publiczna w Osjakowie

W gminie Osjaków działa Gminna Biblioteka Publiczna w Osjakowie z filią w Czernicach. Podstawowym zadaniem wymienionych placówek jest zaspokajanie potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych społeczeństwa głównie poprzez gromadzenie, opracowanie, udostępnianie zbiorów oraz działalność kulturalną służącą upowszechnianiu czytelnictwa. Gminna Biblioteka Publiczna w Osjakowie posiada w swoich zbiorach 13 651 woluminów, filia w Czernicach 6 706 woluminów (stan na 31.12.2007), w tym zbiory literatury pięknej dla dorosłych oraz dla dzieci i młodzieży, publikacje popularnonaukowe oraz wybrane czasopisma.

W Gminnej Bibliotece Publicznej w Osjakowie działa od roku 2002 czytelnia internetowa powstała w ramach programu „Ikonka” prowadzonego przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji. Dzięki środkom udostępnionym w ramach tego programu bibliotekę wyposażono w sprzęt komputerowy (3 stanowiska komputerowe), oprogramowanie oraz przeprowadzenie szkoleń informatycznych bibliotekarzy. Komputery te umożliwiają mieszkańcom bezpłatny dostęp do Internetu.

Biblioteka zaangażowana jest w działalność edukacyjną, w szczególności dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. Głównym celem tych działań jest zachęcenie jak największej liczby osób do czytelnictwa. W tym celu biblioteka organizuje różne imprezy:

- 1) konkursy recytatorskie;
- 2) konkursy plastyczne;
- 3) wystawy książek;
- 4) lekcje biblioteczne.

W ramach działalności edukacyjnej wdrożono i zrealizowano w 2007 roku projekt „Ocalić od zapomnienia”, mający na celu przybliżenie mieszkańcom historii Gminy.

5.7. Turystyka, sport i rekreacja

Działalność sportowo-rekreacyjna na terenie Gminy prowadzona jest przede wszystkim przez Gminny Ludowy Klub Sportowy „Warta” (istniejący od 1949 r). Najbardziej rozwinięta w klubie jest sekcja piłki nożnej (juniorzy i seniorzy).

Do dyspozycji mieszkańców Gminy są przyszkolne boiska sportowe. Boisko przy Szkole Podstawowej w Osjakowie jest w stanie bardzo dobrym umożliwiającym mieszkańcom Gminy (a zwłaszcza uczniom) aktywność sportową. We wrześniu 2009 do użytku oddano salę gimnastyczną przy Publicznym Gimnazjum w Osjakowie (budowę zrealizowano

głównie ze środków Unii Europejskiej), z której korzystać mogą zarówno uczniowie jak i pozostali mieszkańcy Gminy.

W Gminie organizowane są różnego rodzaju imprezy sportowe, w tym Powiatowa Olimpiada Lekkoatletyczna, Turniej o Puchar Tymbarku oraz inne okolicznościowe bądź regularne imprezy sportowe.

Gmina Osjaków jest rejonem atrakcyjnym przyrodniczo dla rozwoju turystyki. Składają się na to bardzo dobre warunki środowiskowe: czyste powietrze, lasy, rzeki Warta i Wierznica. Atrakcyjność turystyczną Gminy podnosi dogodnie położenie komunikacyjne oraz dobrze rozwinięta baza gastronomiczno – noclegowa. Gmina została zakwalifikowana jako obszar posiadający walory predysponujące ją do rozwoju agroturystyki. Na terenie Gminy działa Stowarzyszenie Agroturystyczne Ziemi Wieluńskiej zrzeszające 19 gospodarstw agroturystycznych z terenu powiatów wieluńskiego i pajęczańskiego.

Walory przyrodnicze Gminy oraz istniejąca infrastruktura turystyczna stwarzają dogodne warunki dla wypoczynku i rozwoju turystyki letniskowej i weekendowej.

Gmina, między innymi, ze względu na przebiegającą przez nią drogę krajową nr 74, posiada bardzo bogatą bazę noclegowo – gastronomiczną. Składają się na nią:

- 1) Zajazd „Podjadek” w Osjakowie;
- 2) Oberża „Knieja” w Raduckim Folwarku;
- 3) [Hotel „Symfonia” w Osjakowie;](#)
- 4) Motel „Łasuch” w Kuźnicy Strobińskiej;
- 5) Ośrodek Wypoczynkowy „Kalina” w Drobnicach;
- 6) Pole biwakowe w [Osjakowie;](#)
- 7) 12 gospodarstw agroturystycznych.

Łącznie baza posiada ponad 50 miejsc noclegowych o różnym standardzie (od pokoi hotelowych po miejsca biwakowe). Część tych obiektów posiada również bazę gastronomiczną, umożliwiającą organizację różnych imprez okolicznościowych (komunie, wesela).

Znaczącą rolę w bazie noclegowej gminy Osjaków odgrywają gospodarstwa agroturystyczne. Na jej terenie znajduje się 12 gospodarstw agroturystycznych, posiadających łącznie 76 miejsc noclegowych w 31 pokojach. Oprócz noclegu oferują one liczne atrakcje (przejażdżki konne, spływy kajakowe, przejażdżki rowerowe, wędkarstwo, tenis ziemny i stołowy, siatkówka plażowa i bilard), a część umożliwia również korzystanie z przygotowywanych na miejscu posiłków.

Pozostała infrastruktura związana jest przede wszystkim z turystyką aktywną. W czerwcu otworzono szlak kajakowy na rzece Warcie, biegnący w południowej i zachodniej części województwa łódzkiego. Na terenie gminy Osjaków planowana jest budowa przystani rzecznej, kajakowej. Rzeki tego obszaru wraz ze starorzeczami stanowią również doskonałe miejsce dla wędkarzy.

Malownicze lasy Gminy skłaniają do uprawiania turystyki rowerowej. Przez teren Gminy przebiegają szlaki rowerowe:

- 1) Wierzchlas - Osjaków - Wierzchlas EWI 2 - znakowany kolorem zielonym szlak rowerowy o długości 44,9 km, który bierze swój początek we wsi Wierzchlas przy szkole podstawowej i wiedzie przez wschodnie rejony powiatu wieluńskiego. W znacznej części szlak ten prowadzi przez lub skrajem kompleksów leśnych, a na odcinku z Łykowego przez Drobnice, Kajdas i Raduczyce do Osjakowa - wzdłuż malowniczej doliny Warty;
- 2) Konopnica - Osjaków - Konopnica EWI 3 - znakowany kolorem zielonym szlak rowerowy o długości 43,1 km, który rozpoczyna się w Konopnicy w sąsiedztwie

budynku Urzędu Gminy i wiedzie pętlą w kierunku Rychłotic, Szynkielowa, Walkowa i Osjakowa, skąd powraca do punktu wyjścia. Szlak wiedzie przez północno - zachodnie krańce powiatu wieluńskiego, po części wzdłuż doliny Warty. Wśród zabytków kultury materialnej na jego trasie warto wymienić zespół kurhanów w Lesisku, pozostałości grodziska, dwór Kozarskich, dawny kościół oo. Paulinów oraz cmentarz wojenny w Konopnicy. Szlak prowadzi również skrajem rezerwatu "Hołda" - jednego z dwóch rezerwatów przyrody istniejących jak dotąd na terenie powiatu wieluńskiego.

W związku z rozwojem turystyki konnej na obszarze województwa łódzkiego wytyczono Szlak Konny Województwa Łódzkiego im. mjr Henryka Dobrzańskiego „Hubala”. Szlak składa się z pętli zewnętrznej o długości 1087 km oraz pętli wewnętrznej o długości 270 km. Pętle połączono szlakami łącznikowymi o łącznej długości 200 km. Szlak łączy ośrodki jeździeckie lokalizowane w odstępach jednodniowego przejazdu.

Pętla zewnętrzna podzielona została na 35 odcinków. Dwa z nich przebiegają przez teren gminy Osjaków:

- 1) Kamion – Krzętle;
- 2) Krzętle – Mołdawin Górny.

Ośrodki jazdy konnej zlokalizowane są w miejscowościach Krzętle, Felinów. W miejscowościach Kajdas, Osjaków zlokalizowane są gospodarstwa agroturystyczne oferujące miejsca postojowe dla koni. Podczas opracowywania szlaku konnego wskazano również miejscowości, w których zlokalizowane są ośrodki jazdy konnej i/lub gospodarstwa agroturystyczne poza trasą szlaku. Na terenie gminy Osjaków gospodarstwa agroturystyczne posiadające udogodnienia dla uprawiających turystykę konną mieszczą się w Józefinie oraz Piskorniku Czernickim.

Gmina Osjaków nie posiada bogatych walorów antropogenicznych. Wśród najważniejszych zabytków należy wymienić neogotycki kościół Jadwigi i św. Kazimierza, budynek dawnej synagogi oraz cmentarz z mogiłami poległych w bitwie pod Radoszewicami oraz ofiar niemieckiego terroru – wszystkie w miejscowości Osjaków.

Przez teren gminy Osjaków przebiegają dwa ponadlokalne szlaki kulturowe.

- 1) Szlak Bursztynowy, biegnący po trasie szlaku Cesarstwa Rzymskiego łączącego północne wybrzeża Adriatyku z południowym wybrzeżem Bałtyku. Szlak handlowy przebiegający kiedyś przez teren województwa łódzkiego wykorzystywał naturalną drogę komunikacyjną jaką była dolina rzeki Warty. Wzdłuż rzeki odkryto wiele stanowisk archeologicznych z różnych okresów dziejowych. Z punktu widzenia Szlaku Bursztynowego najistotniejsze są te datowane na okres wpływów rzymskich i reprezentujące kulturę przeworską. Szlak prowadzi przez miejscowości z zabytkami dziedzictwa kulturowego świadczącymi o wpływach rzymskich na terenie województwa łódzkiego oraz o rozwoju osadnictwa we wczesnym średniowieczu. Za miejsca kreujące tożsamość Szlaku Bursztynowego uznano zabytki archeologiczne znalezione podczas wykopalisk. Niektóre z nich nie są czytelne w krajobrazie. Na terenie gminy Osjaków zlokalizowane jest jedno miejsce tożsamości Szlaku. Znajduje się ono w miejscowości Walków – Kurnica. Obejmuje ono grupę stanowisk kultury przeworskiej, reprezentujące osady datowane na III – VII w.n.e. Szlak Bursztynowy adresowany jest do turystów poruszających się rowerem, samochodem oraz w wybranych fragmentach pieszo, konno, kajakiem. Szlak nie jest oznakowany na całej swojej długości;
- 2) Szlak Romański, który jest europejską trasą turystyczną, łączącą miejscowości o przeszłości romańskiej. Szlak Romański na terenie województwa łódzkiego jest zamkniętą pętlą łączącą zabytki polskiego romanizmu. Miejscami tożsamości szlaku

są miejscowości, w których znajdują się obiekty, które zachowały elementy romańskie. W gminie Osjaków nie ma miejscowości kreującej tożsamość Szlaku Romańskiego. Odcinek Szlaku przebiegający przez teren Gminy ma jedynie charakter tranzytowy. Jest to szlak adresowany do turystów podróżujących samochodem. Szlak Romański nie jest trasą oznakowaną, choć przy niektórych obiektach można znaleźć logo szlaku.

Gmina Osjaków przystąpiła do porozumienia z gminami Działoszyn, Pątnów, Wierzchnas oraz Konopnica, w wyniku którego opracowano wspólną dla regionu strategię rozwoju „Strategia zrównoważonego zagospodarowania Wielkiego Łuku Warty”. Nadrzędnym celem strategii jest poprawa warunków życia społeczności lokalnych poprzez wykorzystanie turystyki jako najważniejszego czynnika rozwoju społecznego i gospodarczego regionu Wielkiego Łuku Warty. Osiągnięciu celu nadrzędnego ma posłużyć realizacja celów strategicznych:

- 1) promocja lokalnej działalności gospodarczej poprzez wspieranie i rozwój przedsiębiorczości;
- 2) aktywizacja lokalnej społeczności poprzez stwarzanie warunków do integrowania oraz rozbudzania aktywności i zaradności osobistej mieszkańców;
- 3) zrównoważone gospodarowanie środowiskiem przyrodniczym;
- 4) dostosowanie edukacji, sportu i rekreacji do wyzwań XXI wieku;
- 5) promowanie kultury i dziedzictwa historycznego regionu;
- 6) rozwój efektywnych działań marketingowych.

5.8. Potrzeby i możliwości rozwojowe Gminy. Główne problemy i zagrożenia

Jednym z poważniejszych problemów Gminy jest zauważalna tendencja „starzenia się” ludności. Przyrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym utrzymywaniu się ujemnego przyrostu naturalnego ma wpływ na wzrost obciążenia ekonomicznego społeczeństwa i związane z nim zagrożenie ubożenia ludności i migracji w celach zarobkowych. W konsekwencji może to prowadzić do wzrostu bezrobocia oraz obniżenia standardu życia.

Mało korzystne z punktu widzenia możliwości rozwoju gospodarczego Gminy są:

- 1) niski poziom wykształcenia mieszkańców, który przekłada się bezpośrednio na ich małą elastyczność na rynku pracy, trudności ze zmianą kwalifikacji;
- 2) mało zróżnicowana struktura podmiotów gospodarczych;
- 3) duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych.

Gmina ma charakter typowo rolniczy. Ze względu na panujące tutaj warunki glebowo - rolne jest jednak obszarem mało korzystnym dla rozwoju tego sektora gospodarki.

Infrastruktura społeczna na terenie Gminy jest dobrze rozwinięta. Sieć placówek oświatowych jest wystarczająca, w zakresie edukacji ponadgimnazjalnej potrzeby mieszkańców zaspokajane są w ośrodkach powiatowych oraz wojewódzkim. Istnieje natomiast potrzeba rozwoju obiektów towarzyszących takich jak obiekty sportowo – rekreacyjne i ogólnie wyposażenia sprzętowego placówek oświatowych.

Zaspokajane są potrzeby w zakresie podstawowej opieki medycznej. Słabo rozwinięte natomiast są specjalistyczne usługi medyczne.

Infrastruktura turystyczna na terenie Gminy jest dobrze rozwinięta. Biorąc jednak pod uwagę, że gmina Osjaków jest rejonem atrakcyjnym dla rozwoju turystyki i rekreacji wskazane jest dalsze rozbudowywanie elementów infrastruktury turystycznej: bazy noclegowej i gastronomicznej (zwłaszcza gospodarstw agroturystycznych), urzędzeń

turystycznych, parkingów, ścieżek rowerowych czy przystani i wypożyczalni sprzętu kajakowego.

Konieczne jest podjęcie działań mających na celu stworzenie korzystnych warunków dla rozwoju sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw, rozwój funkcji usługowych i produkcyjnych wspomagających działalność rolniczą lub alternatywnych dla niej, stworzenie dogodnych warunków dla procesów rozwojowych w sektorze prywatnym, głównie poprzez wprowadzenie inwestycji infrastrukturalnych sprzyjających korzystnym warunkom inwestowania.

6. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

6.1. Podstawa prawna analiz dotyczących uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju gminy

Nowelizacja ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dn. 27 marca 2003 r. zwana dalej upzp wprowadzona m.in. ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz.1777) poszerzyła m.in. zakres analiz dotyczących uwarunkowania rozwoju wprowadzając zasadę bilansowania terenów przeznaczonych pod zabudowę w zestawieniu z potrzebami i możliwościami rozwoju gminy.

Art. 10 ust. 1 upzp określający zakres uwarunkowań uzupełniony został o nowe brzmienie punktu 7, a mianowicie:

„7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy, uwzględniających w szczególności:

- a) analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne,
- b) prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego,
- c) możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy,
- d) bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę”.

Przedmiotem niniejszego rozdziału jest zarówno rozwinięcie przedstawionych uprzednio uwarunkowań, jak i ich dodatkowe ujęcie mające pozwolić na ocenę prawidłowości i skalę przyjętych kierunków rozwoju przestrzennego gminy przy uwzględnieniu:

- analiz środowiskowych określających preferencje rozwojowe jakie tworzą środowisko naturalne i kulturowe,
- analiz społeczno-ekonomicznych obejmujących funkcje gminy, jej strukturę przestrzenną oraz standardy określające poziom życia,
- prognozy demograficznej określającej potencjalny stan zaludnienia w okresie kierunkowym,
- programów rozwoju wiodących elementów infrastruktury technicznej i drogowej, rzutujących na dynamikę procesów inwestycyjnych,
- bilansu terenów wg form przeznaczenia, oraz bilansu potrzeb mieszkaniowych i ich możliwości lokalizacyjnych.

6.2. Analizy ekonomiczne i społeczne

Na terenie gminy przeważa zabudowa mieszkaniowa zagrodowa oraz jednorodzinna, ciągnąca się wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Dość powszechnie występuje też zabudowa rozproszona wśród pól i łąk.

Zabudowania związane z działalnością produkcyjno – usługową usytuowane są w postaci pojedynczych obiektów, głównie na obrzeżach jednostek osadniczych.

Ze względu na istniejące warunki profil gminy pozostanie nadal jako gmina rolnicza. Powinien nastąpić rozwój pozarolniczych źródeł utrzymania, między innymi poprzez stworzenie dogodnych warunków dla prowadzenia działalności agroturystycznej, produkcji żywności ekologicznej czy innych form działalności gospodarczej.

Należy zauważyć, iż uwarunkowania związane z rozwojem komunikacyjnym – powiązań zewnętrznych, mogą i zapewne będą miały znaczący wpływ na aktywizację różnorodnych form działalności gospodarczej. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 74, która łączy węzeł Wieluń na drodze ekspresowej S8 z Zamościem i przejściem granicznym z Ukrainą w Zasinie.

Dochody i wydatki

W ostatnich latach zanotowano wzrost dochodów gminy, które w 2017 r wyniosły powyżej 23 mln zł.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
dochody ogółem	14026884,35	14014848,97	17277534,24	16929221,30	17123984,47	20306479,26	23254419,15
dochody własne	4805500,05	4804647,99	5080331,41	5865013,30	5480901,66	5715211,10	7198688,46
dotacje	3480589,30	3149812,98	5690752,83	4490957,00	4484694,81	7334549,16	8790260,69
subwencja ogólna	5740795,00	6060388,00	6506450,00	6573251,00	7158388,00	7256719,00	7265470,00

Dochody własne w dochodach ogółem wahały się od 28% do 34%. Wśród dochodów własnych największą wartość mają udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa- podatek dochodowy, podatek od nieruchomości i leśny, dochody z majątku. W roku 2017 podatek od nieruchomości wzrósł o 58 %, z 1260755,13 do 2157815,57.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
wydatki majątkowe ogółem	2635771,92	2074727,59	3445505,99	3457650,75	1805056,90	1875883,30	4243737,52
udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem	17,9 %	13,7 %	21,4 %	19,2 %	11,4 %	9,5 %	17,3 %

Wraz ze wzrostem dochodów – wydatki również ulegają systematycznemu wzrostowi, wyjątkiem są lata 2015 i 2016 gdzie wydatki spadły. Stwierdza się iż struktura budżetu gminy Wydatki inwestycyjne wynosiły od 9,5 % do 21,4 % ogólnych wydatków ogółem. Największe wydatki zostały poniesione na działy: Oświata i wychowanie, Pomoc społeczna, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, Transport i łączność, Administracja publiczna.

W zakresie analiz ekonomicznych związanych z potencjalnym rozwojem gminy istotnym jest Uchwała Nr XVI/90/2016 z dnia 22 stycznia 2016 r. przyjęta Strategię Rozwoju Gminy Osjaków na lata 2015-2022

Zgodnie z zapisem art. 9 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym studium uwzględnia zasady zawarte w strategii rozwoju, a tym samym oba opracowania wzajemnie się uzupełniają.

6.3. Analizy środowiskowe

Walory przyrodniczo-kulturowe

Gmina Osjaków położona jest w południowej części Nizin Środkowopolskich oraz charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem krajobrazu. W Kotlinie Szczercowej gdzie średnie wysokości nad poziomem morza oscylują w granicach 150 – 170 metrów. Najwyżej położonym obszarem jest wzniesienie znajdujące się w południowej części gminy o wysokości 203,3 m w rejonie Nowin, Podkochlewa i Zagór, na zachód od Starej wsi. Najniżej położonymi terenami – około 151 m n.p.m. – są obszary położone w dolinie Warty.

Okolice Osjakowa należą do najbardziej zalesionych w terenów w wojewódzkie łódzkim. Szczególnie atrakcyjne są lasy sosnowe położone w sąsiedztwie Warty. Rzeka ta jest osią gminy i decyduje o jej walorach turystycznych. Od północy Osjaków graniczy z Parkiem Krajobrazowym Międzyrzecza Warty i Widawki a na południu z Załęczańskim Parkiem Krajobrazowym. Obszar gminy leży w obrębie:

- Rzeka Wężnica – niewielki dopływ Warty, z czystą wodą, o naturalnym charakterze koryta i doliny – została uznana jako użytek ekologiczny.
- Osjakowskiego Zespołu Przyrodniczo Krajobrazowego – położony jest w dolinie Warty. Stanowi ostoję ptactwa wodno-błotnego. Na jego obszarze zachowały się również fragmenty lasów łęgowych i borów sosnowych. Powstał w roku 1998 i zajmują obszar 2492 hektarów doliny Warty. Stwierdzono występowanie 230 gatunków ptaków, z czego 145 łęgowych oraz ponad 1000 gatunków roślin naczyniowych. W wyniku rozwoju rolnictwa znacząco ograniczone zostały powierzchnie lasów na korzyść zbiorowisk łąkowych i pastwiskowych. Wierzbowe i towarzyszące im zarośla wiklinowe zachowały się jedynie w bliskości rzeki. Ten rodzaj lasów zaliczany jest obecnie do najrzadszych w Europie.

Osjaków posiada znakomite warunki turystyczne – położenie nad rzeką, duża ilość lasów, czyste powietrze i rozwinięta baza noclegowa. W samym Osjakowie znajdują hotele (z restauracjami) – Podjadek i bardzo nowoczesny (będący wizytówką gminy) Hotel Symfonia wraz z kilkuhektarowym kompleksie. Hotele znajdują się po obu stronach drogi krajowej nr 74. Ponadto w granicach gminy Osjaków znajdują się dwa kolejne hotele z restauracjami oraz ośrodek wczasowy „Kalina” w Drobnicach. Niezwykle atrakcyjny jest również szlak wodny prowadzący z Działoszyna do Konopnicy przez Osjaków. Nadaje się on świetnie do organizacji spływów kajakowych.

Krajobraz kulturowy, jako historycznie ukształtowany w wyniku działalności człowieka przestrzeń, zawiera wytwory cywilizacji ludzkiej i elementy przyrodnicze oraz lokalną tradycję.

Ze względu na intensyfikację procesów urbanizacyjnych, realizację zainwestowania na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo, zachodzi konieczność podjęcia działań prowadzących do utrzymania wysokiej jakości krajobrazu kulturowego, powstrzymania procesu jego niepożądanego przekształcenia i eliminacji elementów dysharmonijnych.

6.4. Prognozy demograficzne i analizy społeczne

Długoterminowa prognoza demograficzna dla jednostki szczebla gminnego wymaga przyjęcia ogólnych założeń i uproszczeń z uwagi na dużą losowość wydarzeń i trendów determinujących strukturę społeczeństwa. Ludność gminy Osjaków jest stosunkowo niewielką zbiorowością, której zmienne mogą kształtować się w sposób przypadkowy.

Opracowaniem bazowym do sporządzenia prognozy demograficznej dla gminy Osjaków jest *Prognoza Ludności Gmin na lata 2017 – 2030*, GUS Głównego Urzędu Statystycznego.

Publikacja ta zawiera prognozy liczby ludności opracowane na podstawie zmian ruchu naturalnego, migracji. Prognoza ludności w szczegółowym zakresie określa przyjęte założenia społeczno-ekonomiczne i kulturowe, w tym:

- założenia dzietności (zmiany liczby urodzeń, zmiany w strukturze wieku kobiet, zmiany liczby zawieranych małżeństw),
- założenia umieralności (przewidywana umieralność i trwanie życia),
- założenia do prognozy migracji.

Prognoza... uwzględnia kierunki działania w zakresie polityki społecznej zawarte w licznych rządowych dokumentach strategicznych długo- i średniookresowych, m.in. – Polska 2030. Wyzwania rozwojowe. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju, Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Średniookresowa Strategia Kraju. Z uwagi na brak opracowania dla jednostek administracyjnych szczebla gminnego, niniejsza analiza oparta jest na danych przyjętych dla obszarów wiejskich powiatu wieluńskiego, na terenie których znajduje się Osjaków.

Prognoza liczby ludności gminy Osjaków

Poniższą prognozę przedstawiono na podstawie:

- danych Głównego Urzędu Statystycznego w dokumencie pt. Prognoza Ludności Gmin na lata 2017 – 2030 , opracowanego w oparciu o długoterminowe założenia Prognozy ludności Polski na lata 2014-2050 oraz prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatów na lata 2020 – 2050,
- analiz liczby ludności przeprowadzonych w rozdziale 5,

Prognozowana liczba ludności szacowana przed Główny Urząd Statystyczny w Warszawie, dane z Prognozy Ludności Gmin na lata 2017-2030:

Rok	Liczba ludności		Rok	Liczba ludności
2017	4 768		2024	4 831
2018	4 783		2025	4 839
2019	4 791		2026	4 847
2020	4 799		2027	4 853
2021	4 805		2028	4 861
2022	4 814		2029	4 866
2023	4 823		2030	4 869

Źródło: Prognoza Ludności Gmin na lata 2017-2030

Zgodnie z ustawą opiszp przedstawiając prognozy powinno się brać pod uwagę perspektywę nie dłuższą niż 30 lat. W tym przypadku będzie to rok 2048.

Na podstawie wcześniej zaobserwowanych tendencji należy założyć że wzrost liczby ludności w gminie nie będzie jedynie wynikiem przyrostu naturalnego ale również salda migracji, zwiększeniem liczby ludności w wyniku programu 500+, rozwojem atrakcyjności powiatu jako miejsca pracy, a tym samym wzrostu zapotrzebowania na mieszkania. Mimo szybkich zmian społecznych, ekonomicznych i przestrzennych wiejski sposób organizacji przestrzeni oraz organizacji społecznej pozostaje atrakcyjny. Świadczą o tym nie tylko presja urbanizacyjna, lecz także zainteresowanie agroturystyką, popularność migracji na wieś.

W przypadku gminy Osjaków i jej uwarunkowań zewnętrznych, komunikacyjnych, społecznych zwraca uwagę dynamika wzrostu ludności. Prognozy do roku 2048 są obciążone większą ogólnością szacunków.

Prognoza liczby ludności do 2048 r.

Rok	Liczba ludności	Rok	Liczba ludności
2031	4 886	2040	4 974
2032	4 896	2041	4 984
2033	4 905	2042	4 994
2034	4 915	2043	5 004
2035	4 915	2044	5 014
2036	4 935	2045	5 024
2037	4 945	2046	5 034
2038	4 955	2047	5 044
2039	4 964	2048	5 055

Źródło: Opracowanie własne

Ze względu na wcześniej opisywane tendencje można przyjąć, że liczba ludności w gminie z roku na rok w długim okresie będzie przyrastać. Występujące trendy pokazują, że stabilna krzywa wzrostu wielkości zaludnienia gminy ok. 2048 roku osiągnie ok. 5055 osób. Dynamika wzrostu liczby ludności może ulec zwiększeniu ze względu na lokalizację gminy i jej walory przyrodniczo-kulturowe, które są istotnym elementem uwarunkowań zewnętrznych gminy.

6.5. Możliwości finansowania infrastruktury technicznej oraz potrzeby inwestycyjne wynikające z zadań własnych gminy dotyczące lokalizacji nowej zabudowy

Realność wyznaczonych kierunków zagospodarowania przestrzennego może być oceniana w oparciu o stan wyposażenia terenów w urządzenia infrastrukturalne i drogowe oraz łatwość ich rozbudowy.

Kanalizacja w gminie Osjaków zrealizowana jest na długości 13,5 km. Z sieci kanalizacyjnej korzysta jedynie 28 % ogółu ludności. Gmina systematycznie będzie modernizować i powiększać sieć.

	długość czynnej sieci kanalizacyjnej	ścieki odprowadzone	ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej
Powiat wieluński	284,8	1392	36223
Osjaków -gmina	13,5	80	1344

Źródło: BDL , dane z 2017 r.

Oceniając system zaopatrzenia gminy w wodę należy stwierdzić, że jest on dobrze rozwinięty i to zarówno w mieście jak i wsiach sołectkich. Wyposażenie gminy w infrastrukturę wodociągową to prawie 93%.

	długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	ludność korzystająca z sieci wodociągowej
Powiat wieluński	1030,7	73378
Gmina Osjaków	122,9	4445

Źródło: BDL , dane z 2017 r.

Procentowy udział infrastruktury w gminie Osjaków.

	wodociąg	kanalizacja	gaz
Powiat wieluński	95,0	46,9	0,01
Gmina Osjaków	93,2	28	0,0

Źródło: BDL , dane z 2017 r.

Relacja długości sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej wynosi:

Powiat pabianicki	0,4937
Gmina Pabianice	0,3004

Źródło: BDL , dane z 2017 r.

Gmina jest niemal w całości objęta siecią wodociągową. Jeśli chodzi o sieć kanalizacyjną, to jej długość jest znacznie krótsza od sieci wodociągowej i niewystarczająca. Ze względu na znaczne koszty budowy sieci kanalizacyjnej stosuje się głównie zbiorniki na ścieki oraz przydomowe oczyszczalnie, zwłaszcza w rejonach rozproszonej zabudowy. Natomiast dla terenów o zwartej zabudowie Gmina zamierza zrealizować nowe oczyszczalnie z podłączeniem części miejscowości, w oparciu o pozyskiwanie różnego rodzaju dotacji.

Sieć drogowa, w tym przede wszystkim sieć dróg gminnych i powiatowych wymaga sukcesywnej modernizacji i przebudowy – do uzyskania odpowiednich (i wyższych) parametrów – zarówno w zakresie geometrii jak i nawierzchni jezdni. Nawierzchnie dróg nieutwardzonych wymagają przebudowy na ulepszone.

W sieci dróg gminnych wskazane będą działania w zakresie modernizacji i przebudowy, tj.:

- dostosowania parametrów do wymogów warunków technicznych dla odpowiednich klas dróg publicznych,
- budowy nawierzchni jezdni – utwardzonych i ulepszonych,
- budowy chodników,
- poprawy sprawności skrzyżowań i bezpieczeństwa ruchu.

Po analizie stwierdzono, że potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych gminy, związane z lokalizacją nowej zabudowy nie przekroczą możliwości finansowych gminy. Lokalizacja nowej zabudowy dotyczy terenów zwartych struktur przestrzennych wsi i wykorzystanie istniejącej sieci drogowej i już istniejących urządzeń infrastruktury technicznej. Rozbudowa tej infrastruktury i poprawa stanu dróg istniejących będzie się odbywać sukcesywnie w zależności od potrzeb w oparciu o dochody własne gminy i pozyskanie różnego rodzaju dotacji.

Finansowanie przedsięwzięć, które należą do zadań własnych gminy, może odbywać się w oparciu o następujące źródła:

- środki własne,
- dotacje z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- środków pomocowych z Unii Europejskiej,
- środków pomocowych pozaunijnych,
- kredytów bankowych.

Analiza wydatków i dochodów przedstawiona została w rozdziale 6.2.

Niniejsza zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest zmianą fragmentaryczną i przekształca zaledwie 1,95 ha na tereny usługowe w Raduckim Folwarku. Teren ten jest położony przy drodze krajowej nr 74, która wyposażona jest już w infrastrukturę techniczną. W związku tym Gmina Osjaków nie będzie ponosiła żadnych kosztów związanych z infrastrukturą techniczną oraz z lokalizacją nowej zabudowy na tym terenie.

6.6. Bilans terenów

Obszar gminy Osjaków posiada pełne pokrycie planami miejscowymi, które były opracowywane w różnym okresie:

- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Osjaków – uchwała Nr XIX/92/2004 Rady Gminy Osjaków z dnia 12 lipca 2004r.
- zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego Gminy Osjaków:
 - dla obszaru obejmującego działkę o nr ewid. 88/17 położone we wsi Chorzyzna - Tobułki, podjęta uchwałą Nr III/19/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 28 grudnia 2002r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2003 r. Nr 52, poz. 492),
 - dla obszaru obejmującego działki o nr ewid. 2011, 2012/1 położone we wsi Drobnice, podjęta uchwałą Nr IX/52/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 19 lipca 2003r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2003r. Nr 254, poz. 2265),
 - dla obszaru obejmującego działki o nr ewid. 87/2, 88/3, 88/5 położone we wsi Kuźnica Strobińska, podjęta uchwałą Nr IX/53/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 19 lipca 2003r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2003r. nr 254, poz.2266),
 - dla obszaru obejmującego działki o nr ewid. 667/1, 672/1 położone we wsi Folwark Raducki, podjęta uchwałą Nr X/55/2003 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 13 września 2003 r. (Dz. Urz. Województwa Łódzkiego z 2003 r.),
 - dla obszaru obejmującego działkę o nr. ewid. 29/1 położonej w obrębie Jasień, podjęta uchwałą Nr XVI/96/2016 Rady Gminy Osjaków z dnia 22 stycznia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 26.02.2016 r., poz. 939),
 - dla obszaru obejmującego fragment obrębu Raduczyce, podjęta uchwałą Nr XVIII/105/2016 Rady Gminy Osjaków z dnia 21 marca 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 14.04.2016 r. poz. 1716).

Powierzchnie terenów przeznaczonych pod zabudowę, wyrażone w hektarach, wg rodzaju zabudowy w gminie, przedstawia się następująco:

Rodzaj terenu zabudowanego	Powierzchnia [ha]
Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług [MNR]	421,43
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej [MN]	127,36
Tereny zabudowy mieszkaniowej letniskowej i jednorodzinnej [MML]	2,78
Tereny zabudowy mieszkaniowej letniskowej [ML]	15,80
Tereny zabudowy zagrodowej [MR]	6,13
Tereny zabudowy usługowej	20,93
Tereny usług turystyki	22,98

Tereny sportu i rekreacji	3,26
Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług	43,84
Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych	3,81
SUMA	671,07

Źródło: Opracowanie własne

Biorąc pod uwagę sposób określania funkcji na danym terenie i jego dużą "wielofunkcyjność" wyodrębniono dla potrzeb dalszego bilansowania, wiodące przeznaczenia - poprzez połączenie wyróżnionych funkcji, co daje następujący obraz:

- tereny zabudowy mieszkaniowej - 576,26 ha,
- tereny zabudowy usługowej - 20,93 ha,
- tereny zabudowy produkcyjno-usługowej i przemysłowej - 43,83 ha.

Bilans terenów odpowiadający rodzajowi przeznaczenia terenu na rysunku kierunków zagospodarowania przestrzennego, w obowiązującym studium, przedstawia się następująco:

Rodzaj terenu zabudowanego	Powierzchnia [ha]
Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług [MNR]	331,52
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług [MNU]	348,61
Tereny zabudowy letniskowej [ML]	4,48
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej na terenach leśnych [MLS]	23,70
Tereny zabudowy zagrodowej [MR]	30,19
Tereny wielofunkcyjne centrum	10,66
Tereny zabudowy usługowej	25,26
Tereny usług turystyki	9,36
Tereny sportu i rekreacji	18,22
Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług	62,76
Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych	1,45
SUMA	729,16

Źródło: Opracowanie własne

Dla potrzeb dalszego bilansowania przyjęto wiodące grupy przeznaczenia terenów, w łącznym ujęciu:

- tereny zabudowy mieszkaniowej - 729,16 ha,
- tereny zabudowy usługowej - 25,26 ha,
- tereny zabudowy produkcyjnej i przemysłowej - 64,21 ha.

Szacunek zapotrzebowania na tereny przeznaczone pod zabudowę

Do szacunku przyjęto następujące założenia:

- 1) perspektywiczny horyzont czasu - 30 lat, tj. rok 2048.
- 2) do szacunków zapotrzebowania w roku 2048 przyjęto liczbę ludności na poziomie 5055;
- 3) zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennych maksymalna niepewność procesów rozwojowych wynosi 30%, na potrzeby niniejszej zmiany studium przyjęto wartość 25%

Wg prognozy GUS przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym w 2048 roku zmniejszy się do poziomu 2,5; obecnie jest to prawie 3,84 osób; do obliczeń przyjęto uśrednienie, tzn. 2,65 osób.

Wg w/w założeń liczba gospodarstw wynosi w roku 2048- 1908

1908 gospodarstw domowych x 106 m² = 202 248 m² powierzchni użytkowej

202 248 m² x 125 % = 252 810 m²

Łączne zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkaniowe w stosunku do stanu istniejącego wynosi:

- stan istniejący 142 708 m² p.u.
- stan perspektywiczny 252 810 m² - 142 540 m² = 110 270 m² p.u.

Szacunek zapotrzebowania na tereny usługowe

W obecnie obowiązujących planach miejscowych stosunek powierzchni terenów usługowych do terenów mieszkaniowych wynosi około 3 %. Należy jednak założyć wzrost stopnia korzystania z różnorodnych usług i zwiększanie się wskaźników udziału usług na terenie gminy. Docelowo w przyjętym horyzoncie czasu może wynosi do 7 %. Duży wzrost jest spowodowany zwiększeniem zamożności społeczeństwa.

Uzyskuje się zatem zapotrzebowanie rzędu:

- stan istniejący 7 584 m²,
- szacunek w 2046 roku 17 700 m²,
- różnica = zapotrzebowanie 10 116 m².

Uwzględniając możliwość zwiększenia zapotrzebowania o 30 % i przyjmując wariant 25%, uzyskuje się zapotrzebowanie na usługi – 12 645 m² powierzchni użytkowej.

Szacunek zapotrzebowania na potrzeby produkcyjno-usługowe, przemysłowe

W obecnie obowiązujących planach miejscowych wyznaczono pod tę funkcję 43,83 ha.

W studium wskazane są tereny produkcyjno-przemysłowe o wielkości około 64,21 ha. Niewykorzystanych terenów w studium należy przyjąć około 20,38 ha, przeliczając tę powierzchnię na powierzchnię użytkową, przy założeniu 50 % wskaźnika powierzchni zabudowy i średniej intensywności zabudowy 1,0 uzyskuje się:

- powierzchnia istniejącej zabudowy: 103 800 m² powierzchni użytkowej,
- zapotrzebowanie na nową zabudowę: 103 800 m² powierzchni użytkowej, a uwzględniając 25 % zwiększenie tej wielkości uzyskuje się 129 750 m² powierzchni użytkowej.

Chłonność terenów

Zabudowa mieszkaniowa

Chłonność terenów należy rozumieć jako możliwość lokalizowania, na terenach wyznaczonych w planach miejscowych i dotychczas niezabudowanych, nowej zabudowy. Podstawą dokonania analizy w tym zakresie były więc obowiązujące zasady miejscowych planów oraz faktyczny stopień zabudowy i zagospodarowania terenów w poszczególnych miejscowościach.

Rezerwy powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę, wyrażone w hektarach, wg najważniejszych rodzajów zabudowy w poszczególnych sołectwach, a dotychczas niezabudowanych o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej:

- tereny zabudowy mieszkaniowej - 120,90 ha,
- tereny zabudowy usługowej - 0,92 ha,

- tereny zabudowy produkcyjnej i przemysłowej - 20,11 ha.

Założenia do obliczania chłonności terenów:

- jedna działka dla każdego gospodarstwa domowego na wsi,
- średnia liczebność gospodarstwa domowego na koniec okresu bilansowego - 2,5 osoby,
- powierzchnia działki w zabudowie mieszkaniowej - 2.000 m²
- średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w 2046 roku - 40 m².

W oparciu o wykazane wyżej rezerwy terenowe oraz według przyjętych założeń wyliczono chłonność terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej głównie o funkcjach mieszkaniowych.

Na terenach niezabudowanych, pod zabudowę mieszkaniową- można wydzielić łącznie 120,90 ha, co daje 605 działek, powierzchni średnio do 2.000 m², i może na nich zamieszkać około 1.512 osób.

W przeliczeniu na m² powierzchni użytkowej uzyskuje się chłonność dla terenów dotychczas niezabudowanych, a przeznaczonych a planach miejscowych:

$$1\ 512\ \text{osób} \times 40\ \text{m}^2 = 60\ 480\ \text{m}^2$$

Rezerwy powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę, wyrażone w hektarach, wg najważniejszych rodzajów zabudowy w poszczególnych sołectwach, a dotychczas niezabudowanych innych niż terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, wynoszą:

- tereny zabudowy mieszkaniowej - 80,6 ha,

Założenia do obliczania chłonności terenów:

- jedna działka dla każdego gospodarstwa domowego na wsi,
- średnia liczebność gospodarstwa domowego na koniec okresu bilansowego - 2,5 osoby,
- powierzchnia działki w zabudowie mieszkaniowej na wsi - od 2.000 m² do 3.000 m² (średnio 2.500 m²),
- średnia powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę w 2046 roku - 40 m².

W oparciu o wykazane wyżej rezerwy terenowe oraz według przyjętych założeń wyliczono chłonność obszarów innych niż terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej.

Na wyżej wymienionych obszarach, - można wydzielić łącznie 80,6 ha, co daje 322 działki, powierzchni średnio do 2.500 m², i może na nich zamieszkać około 805 osób.

W przeliczeniu na m² powierzchni użytkowej uzyskuje się chłonność dla terenów dotychczas niezabudowanych, innych niż terenów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej:

$$805\ \text{osób} \times 40\ \text{m}^2 = 32\ 200\ \text{m}^2$$

Łączna chłonność terenów mieszkaniowych wynosi:

$$60\ 480\ \text{m}^2 + 32\ 200\ \text{m}^2 = 92\ 680\ \text{m}^2$$

Rezerwy powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę wyrażone w hektarach wg najważniejszych rodzajów zabudowy w poszczególnych sołectwach wg obowiązującego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wynoszą:

- tereny zabudowy mieszkaniowej - 152,90 ha,
- tereny zabudowy usługowej - 4,33 ha,
- tereny zabudowy produkcyjnej i przemysłowej - 44,10 ha.

Uwzględniając przyjęte wyżej założenia obliczono chłonność wyznaczonych w studium terenów o funkcjach mieszkaniowych:

- 152,90 ha wolnych terenów - można uzyskać ok. 612 nowych działek o powierzchni średnio po 2500 m². Może na nich zamieszkać ok. 1.530 osób.

W przeliczeniu na powierzchnię użytkową uzyskuje się chłonność terenów:

$$1\ 530\ \text{osób} \times 40\ \text{m}^2 = 61\ 200\ \text{m}^2$$

Z powyższego wynika, że aktualnie obowiązujące studium posiada rezerwy w odniesieniu do terenów budowlanych objętych planami miejscowymi.

Zabudowa usługowa

Rezerwy wolnych terenów pod funkcje usługowe w studium wynoszą około 4,33 ha, natomiast w planach miejscowych około 0,92 ha. Przy obliczeniu chłonności przyjęto, że na 1 hektar przypada ok. 2.000 m² powierzchni użytkowej. Możliwości zabudowy dotyczą tylko terenów niezabudowanych, czyli około 10 500 m² usługowej powierzchni użytkowej.

Zabudowa produkcyjno-przemysłowa

W planach miejscowych rezerwy wolnych terenów pod funkcje produkcyjne, przemysłowe, składy i magazyny wynoszą około 20,11 ha. W studium wskazane są tereny produkcyjno-przemysłowe o wielkości 64,21 ha. Niewykorzystanych z tego jest około 44,10 ha. Możliwości zabudowy dotyczą tylko terenów niezabudowanych, co przy tych samych założeniach w zakresie szacowania zapotrzebowania (tj. 50 % powierzchni zabudowy działki i wskaźnik powierzchni zabudowy 1,0) na tę funkcję pozwala uzyskać: 220 500 m² powierzchni użytkowej. W odniesieniu do tej funkcji szacunek jest wyłącznie orientacyjny, bowiem sposób i intensywność zabudowy i zagospodarowania poszczególnych terenów ściśle jest zależny od rodzaju konkretnych inwestycji i stopnia jej teren o chłonności.

Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę i chłonności terenów

W konfrontacji z wyliczonym zapotrzebowaniem, porównując obliczoną chłonność wyznaczonych terenów w planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową otrzymujemy:

- zapotrzebowanie: 110 270 m²,
- chłonność terenów: 92 680 m²,

Różnica pomiędzy maksymalnym zapotrzebowaniem a chłonnością wolnych terenów wyznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę mieszkaniową wynosi:

$$110\ 270\ \text{m}^2 - 92\ 680\ \text{m}^2 = 17\ 590\ \text{m}^2$$

Z powyższego wynika, że można wyznaczyć więcej terenów sporządzając dla nich plany miejscowe.

W konfrontacji z wyliczonym zapotrzebowaniem, porównując obliczoną chłonność wyznaczonych terenów w obowiązującym studium, z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową otrzymujemy:

- zapotrzebowanie: 110 270 m²,
- chłonność terenów: 61 200 m².

Różnica pomiędzy zapotrzebowaniem a chłonnością wolnych terenów wyznaczonych w studium wynosi:

$$110\,270\text{ m}^2 - 61\,200\text{ m}^2 = 49\,070\text{ m}^2$$

Z powyższego wynika, że można wyznaczyć w studium nowe tereny o funkcji mieszkaniowej, jednak po rozpoznaniu potrzeb, możliwości realizacyjnych oraz prognozy demograficznej nie wynika konieczność wskazywania nowych terenów pod funkcje mieszkaniową.

Różnica pomiędzy zapotrzebowaniem a chłonnością niezabudowanych terenów wyznaczonych w studium pod zabudowę usługową wynosi:

- zapotrzebowanie: 12 645 m²,
- chłonność wolnych terenów w studium: 10 500 m².

$$\text{Różnica: } 12\,645\text{ m}^2 - 10\,500\text{ m}^2 = 2\,145\text{ m}^2$$

Z powyższego wynika, że potrzebne jest wyznaczanie w studium nowych terenów o funkcji usługowej.

Niniejsza zmiana studium wyznacza zaledwie 1,95 ha nowych terenów usługowych.

Różnica pomiędzy zapotrzebowaniem a chłonnością terenów wyznaczonych w studium pod zabudowę produkcyjno-przemysłową, składów, magazynów wynosi:

- zapotrzebowanie: 129 750 m²,
- chłonność wolnych terenów w studium: 220 500 m².

$$\text{Różnica: } 129\,750\text{ m}^2 - 220\,500\text{ m}^2 = -90\,750\text{ m}^2$$

Z powyższego wynika, że nie jest wymagane wyznaczanie w studium nowych terenów o funkcji produkcyjno-przemysłowej, składów, magazynów

7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

Występujące zagrożenia

Podstawowe zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, a także zdrowia, mogące wystąpić w obszarze Gminy obejmują zagrożenia naturalne (pożary, wichury, podtopienia i powodzie) oraz związane z funkcjonowaniem systemów transportowych (tzw. zagrożenia komunikacyjne obejmujące wypadki drogowe, kolizje i inne).

Innym rodzajem zagrożeniem dla mieszkańców i środowiska jest ryzyko wystąpienia awarii związanych z transportem ładunków niebezpiecznych przewożonych drogami kołowymi o znaczeniu ponadlokalnym. Ewentualne katastrofy chemiczno - ekologiczne mogą spowodować trudne do oszacowania zagrożenia dla ludzi i środowiska naturalnego.

Instytucje związane z ochroną ludności i jej mienia

Gmina Osjaków nie posiada jednostek zawodowej straży pożarnej. Funkcjonuje tu 7 strażnic Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowościach: Osjaków, Czernice, Drobnice, Chorzyna, Raduczyce, Walków i Józefina. Osjakowska OSP została w 1996 roku włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Obecnie liczy 98 członków oraz 30 osobową Młodzieżową Drużynę Pożarniczą.

W miejscowości Osjaków funkcjonuje jeden Posterunek Policji. Najwięcej interwencji notuje się w sprawach kradzieży i włamań. Przypadki rozbojów i bójek zdarzają się rzadko. Najczęściej popełniane są jednak przestępstwa drogowe. Stosunkowo rzadko winę za nie ponosili nietrzeźwi kierowcy. Najczęstszym powodem wypadków była brawura i nieostrożna jazda kierowców.

8. Stan prawny gruntów

Właścicielem większości gruntów w Gminie są osoby fizyczne. Pozostałe grunty stanowią własność: Skarbu Państwa, Gminy, kościołów i związków wyznaniowych, a także innych podmiotów.

Gminny zasób nieruchomości

Dotychczas, na podstawie decyzji komunalizacyjnych oraz aktów notarialnych gmina Osjaków nabyła prawo własności nieruchomości gruntowych o łącznej powierzchni 182,4243 ha, czyli niecałe 2% powierzchni Gminy.

Zdecydowana większość, 80,9% (147,5375 ha) terenów którymi dysponuje Gmina to grunty pod drogami. Na pozostałe 19% składają się:

- 1) parki (park w Osjakowie oraz skwer przed Urzędem Gminy) – 1,2% (2,128 ha);
- 2) lasy – 1,9% (3,465 ha);
- 3) tereny zabudowane i zurbanizowane – 10,9% (19,896 ha);
- 4) grunty orne – 4,5% (8,257 ha);
- 5) pozostałe – 0,6% (1,1408 ha).

Częścią gminnego zasobu oprócz nieruchomości gruntowych są także budynki i lokale. Własność Gminy stanowi 26 budynków, w tym m.in. 6 obiektów mieszkalnych, 3 obiekty szkolne, 4 obiekty kulturalne, 8 obiektów użyteczności publicznej i pozostałe (ośrodki zdrowia, oczyszczalnia ścieków, [PSZOK \(Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych\)](#) oraz hydrofornie).

9. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych

Tereny zamknięte

Na terenie Gminy nie ustanowiono terenów zamkniętych ze względu na bezpieczeństwo i obronność państwa zgodnie z ustawą z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 1989 Nr 30, poz. 163 z późn. zm.).

Pozostałe obiekty i tereny chronione

Ochroną na terenie Gminy objęte są:

- 1) obiekty wpisane do rejestru zabytków – na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2187, z 2018 r. poz. 10, opisane w rozdz. 4.2.1;
- 2) park krajobrazowy, zespół przyrodniczo – krajobrazowy, użytek ekologiczny, pomniki przyrody - na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142, 10, 650), opisane w rozdz. 3.9;
- 3) grunty rolne klasy III - na mocy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1161.) opisane w rozdziale 3.7.

10. Stan systemu komunikacyjnego

11.1. Elementy systemu komunikacyjnego o znaczeniu ponadlokalnym

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną zapewniającą powiązania zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne. Wśród dróg kołowych przebiegających przez Gminę, znaczenie ponadlokalne mają:

- 1) droga krajowa nr 74 relacji Piotrków Trybunalski – Bełchatów – Wieluń – Wrocław, o łącznej długości 17 km w granicach Gminy;
- 2) drogi powiatowe, o łącznej długości około 28,7 km w granicach Gminy:
 - a) Nr 4526E Kuźnica Strobińska – Dąbrówki Kobyłańskie – Obrów,
 - b) Nr 4529E Krzczów – Osjaków – Huta Czernicka – Skrzywno – Emanuelina,
 - c) Nr 4530E Osjaków – Nowa Wieś,
 - d) Nr 4536E Rychłocice – Osjaków – Siemkowice – Pajęczno.

11.2. Wewnętrzny układ komunikacyjny

Komunikacja wewnątrzgminna jest zapewniana przede wszystkim przez istniejącą sieć dróg powiatowych i gminnych. Przebieg dróg zaliczonych do kategorii dróg gminnych określony został w uchwale Nr XIX/131/86 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Sieradzu z dnia 17 grudnia 1986 r. w sprawie zaliczania dróg do kategorii dróg gminnych i zakładowych oraz uchwale Nr XXIV/112/2008 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 18 listopada 2008 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych.

tab. 29. Drogi gminne na terenie gminy Osjaków

Wykaz dróg gminnych(publicznych) na terenie Gminy Osjaków				
Lp.	Numer drogi lub nazwa ulicy	Długość [m] w obszarze Zarządu	Klasy	Nazwa drogi
1	117202E	3880	L	(Starzenice) - granica gminy Wieluń - Józefina
2	117203E	3617	L	(Jodłowiec) - granica gminy Wieluń - Żychła
3	117252E	3180	L	(Wierzchlas) - granica gminy Wierzchlas - Nowiny - Podkochlew - Stara Wieś

4	117301E	2784	L	Borki Walkowskie - Kurnica
5	117302E	2825	L	Czernice - granica gminy Konopnica
6	117303E	2061	L	Chorzyna - Krzętle - granica gminy Konopnica - (Strobin)
7	117304E	3147	L	Dolina Czernicka - Jasień
8	117305E	3054	L	Nowa Wieś - Józefina - Raducki Folwark
9	117306E	2357	L	Kolonia Raducka - Raduczycze
10	117307E	2564	L	Zofia (DP 4536E) - granica gminy Siemkowice - (Radoszewice)
11	117308E	3244	L	Zofia (DK 74) - Gabrielów (DP 4536E)
12	117309E	2937	L	Zofia - Kuźnica Ługowska - granica gminy Kietczygłów - (Kietczygłówek)
13	117310E	3056	L	Kuźnica Strobińska (DK 74) - Kuźnica Ługowska - granica gminy Siemkowice (Radoszewice)
14	117311E	5478	L	Raduczycze - Szyszczyna - Drobnice - Stara Wieś
15	117312E	2060	L	Walków - granica gminy Konopnica - (Bębnów)
16	117357E	1388	L	Krzętle - granica gminy Konopnica - Głuchów
17	117407E	1658	L	Czernice(Bielany) - granica gminy Ostrówek - Dymek
18	117408E	2184	L	Czernice(Bielany) - granica gminy Ostrówek - (kolonia Dębiec)
19	117409E	4367	L	Dąbrowice - Piskornik - granica gminy Ostrówek
20	117313E	3300	L	Osjaków - Felinów - dr. gm. Siemkowice (Borkowe)
21	117314E	1250	L	Osjaków - ul. Konopnickiej, ul. Stowackiego, ul. Reja
22	117315E	840	L	Tobułki, od dr. kraj. Nr 74 do gr.gm. Rusiec
23	117316E	1080	L	Chorzyna - Smugi, od dr. kraj. Nr 74 do gr. gm. Rusiec
24	117317E	1410	L	Droga w Kolonii Tobułki
25	117318E	980	L	Kuźnica Ługowska - gr. gm. Siemkowice
26	117319E	1200	L	Osjaków(ul. Piotrkowska) - Zofia(do gruntów Osjaków)
27	117320E	1340	L	Osjaków ul. Targowa - do dr. pow. nr 4536E
28	117321E	1330	L	Osjaków ul. Wieluńska, ul. Spacerowa
29	117322E	850	L	Walków, od dr. gm. nr 117312E do dr. gm. Konopnica
30	117323E	1030	L	Walków - Borki Walkowskie, od dr. gm. nr 117312E do dr. gm. nr 117302E
31	117324E	1800	L	Skaleniec- Kresy - od dr. gm. nr 117323E
32	117325E	3550	L	dr. pow. nr 4529E - Kol. Zagóry - Kol.Dąbrowa
33	117326E	2510	L	Nowa Wieś - Jasień
34	117327E	435	L	Czernice, od dr. gm. nr 117408E - do dr. Pow. nr 4529E
35	117328E	3485	L	Czernice, od dr. gm. Nr 117312E - Bielany- dr. gm. o nr geodezyjny 1543
36	117329E	885	L	od dr. Pow. nr 4529E - Czernice - do dr. gm. nr 117328E
37	117330E	540	L	Czernice (Bielnany), od dr. gm. Nr 117408E
38	117331E	875	L	Stanisławów - od dr. gm. nr 117305E do dr. kr. Nr 74

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Osjakowie.

Uzupełnieniem układu komunikacji jest sieć dróg wewnętrznych - głównie dojazdowych do gospodarstw rolnych, pól i lasów. Łączna długość dróg gminnych oraz dróg wewnętrznych będących w zarządzie Gminy wynosi 157,6 km.

11.3. Komunikacja zbiorowa

Komunikacja zbiorowa, zapewniająca mieszkańcom połączenia w obrębie Gminy oraz regionu realizowana jest przez spółki PKS. Na terenie Gminy nie ma dworca autobusowego. Głównym węzłem komunikacji autobusowej jest Osjaków. Dodatkowo przystanki autobusowe znajdują się w innych miejscowościach Gminy: Stanistawowie, Nowej Wsi, Kuźnicy Strobińskiej, Folwarku Raduckim, Chorzynie, [Gabrielowie](#), [Felinowie](#), [Raduczycach](#), [Drobnicach](#).

Świadczone na terenie Gminy usługi w zakresie transportu zbiorowego zapewniają powiązania komunikacyjne m.in. z Łodzią, Warszawą, Wieluniem, Sieradzem, Bełchatowem, Widawą, Wrocławiem oraz szeregiem innych miejscowości w granicach powiatu wieluńskiego oraz powiatów sąsiednich.

11.4. Główne problemy i zagrożenia

Jednym z podstawowych problemów Gminy w zakresie komunikacji jest zły stan techniczny dróg przebiegających przez jej teren. Większość dróg ma niewłaściwe parametry techniczne, niedostosowane do swojej rangi, wymaga przebudowy lub modernizacji. Liczba dróg o nawierzchni asfaltowej i utwardzonej (drogi gminne) jest niewystarczająca. Zupełny brak ścieżek rowerowych stwarza niebezpieczeństwo zaistnienia wypadków z udziałem rowerzystów, zaś niewystarczająca liczba chodników – wypadków z udziałem pieszych.

Po drodze krajowej odbywa się ruch tranzytowy, będący źródłem obciążeń przekraczających nośność jej nawierzchni. Skutkuje to szybszym pojawianiem się odkształceń nawierzchni oraz powstawaniem ubytków w jezdni, co z kolei wpływa negatywnie na komfort i bezpieczeństwo przemieszczeń.

Droga krajowa nr 74 jest źródłem emisji hałasu przekraczających wartości dopuszczalne. Po drodze krajowej prowadzony jest transport ładunków niebezpiecznych, stwarzających ryzyko wystąpienia awarii. Konieczne jest zwiększenie bezpieczeństwa na drodze oraz ograniczenie ich uciążliwości poprzez przebudowę układu drogowego oraz realizację zabezpieczeń akustycznych.

[Wybudowana](#) droga ekspresowa S8 relacji Wrocław - Warszawa (zlokalizowana poza granicami Gminy) [spowodowała](#) przeniesienie części ruchu tranzytowego poza obszar Gminy.

12. Stan systemów infrastruktury technicznej

12.1. Gospodarka wodno – ściekowa

12.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Osjaków jest niemal w całości objęta siecią wodociągową. Łączna jej długość wynosi 121,7 km, a ilość przyłączy 1256. Oznacza to, że z sieci korzysta prawie 100% gospodarstw w Gminie.

Teren Gminy jest zaopatrywany w wodę z trzech źródeł:

- 1) ujęcie Stacji Uzdatniania Wody w Osjakowie - zaopatruje około 71% wszystkich odbiorców w Gminie. Zaopatrywane są z niego miejscowości: Osjaków, Felinów, Dębina, [Skaleniec](#), Walków, Borki Walkowskie, [Raduczyce](#), Nowa Wieś, Kolonia

- Raducka, Raducki Folwark, Stanisławów, Józefina, Czernice, **Jasień**, Dolina Czernicka, Kolonia Dąbrowice. Maksymalny pobór ujęcia wynosi 89 m³/h;
- 2) ujęcie Stacji Uzdatniania Wody w Chorzyńcu - zaopatruje mieszkańców miejscowości: Chorzyńca, Kuźnica Strobińska, Krzętle, Kuźnica Ługowska, Zofia i Gabrielów oraz tranzytem wyrównuje niedobory we wschodniej części Osjakowa. Maksymalny pobór ujęcia wynosi 27,9 m³/h;
 - 3) ujęcia Stacji Uzdatniania Wody w Drobnicach - zaopatruje mieszkańców wsi Drobnice oraz tranzytem wspomaga zaopatrzenie terenu obsługiwanego przez Stację Uzdatniania Wody Osjaków. Maksymalny pobór ujęcia wynosi 14,1 m³/h.

Stan techniczny sieci wodociągowej oceniono generalnie jako dobry. Największy problem stanowi pogarszający się stan techniczny ujęć i starszych odcinków sieci wodociągowej. Problemem jest również coraz gorszy stan wody w ujęciach.

W ostatnich latach, wszystkie Stacje Uzdatniania Wody – w Osjakowie, Chorzyńcu i Drobnicach, zostały rozbudowane, przebudowane i zmodernizowane; wyposażone w zbiorniki retencyjne i półautomatyczne sterowanie procesem technologicznym.

12.1.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy wynosiła w 2017 roku 13 5 m.b. Do sieci przyłączonych było 386 gospodarstw domowych. Stanowiło to jedynie 28% ogółu lokali, czyli 24% ogółu ludności Gminy. Funkcjonuje 137 indywidualnych układów POŚ (przydomowych oczyszczalni ścieków).

Długość sieci kanalizacyjnej jest prawie dziewięciokrotnie krótsza od sieci wodociągowej. Najpowszechniej stosowanym rozwiązaniem w przypadku braku dostępu do kanalizacji zbiorowej jest odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych, tzw. „szamb”. Zbiorniki te są jednak bardzo często nieszczelne. Świadczyć może o tym fakt, iż ilość wywożonych z nich ścieków nie odpowiada ilości zużywanej wody. Zdarzają się także sporadyczne przypadki odprowadzania ścieków sanitarnych z gospodarstw w sposób niekontrolowany do lokalnych rowów i cieków powierzchniowych mogąc tym samym stanowić zagrożenie sanitarne otoczenia.

tab.30. Kanalizacja sanitarna w gminie Osjaków w 2018 roku

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (m.b.)	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	Ścieki odprowadzane (dam ³)	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (os.)
13,5	421	80	1334

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

System kanalizacyjny zakończony jest biologiczno-mechaniczną oczyszczalnią ścieków, która znajduje się w północno-zachodniej części miejscowości Osjaków, na działce nr 1102. Oprócz kanalizacji zbiorczej oczyszczalnia obsługuje również pozostałą część Gminy w zakresie ścieków dowożonych. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Warty.

Na zlecenie Gminy opracowano w 2008 r. „Program gospodarki wodno – ściekowej oraz gospodarki wodami powierzchniowymi gminy Osjaków”. W opracowaniu analizowano trzy warianty rozwiązania problemu gospodarki wodno – ściekowej. Oceniono możliwość budowy sieci kanalizacyjnej i podłączenie do niej wszystkich terenów o zwartej zabudowie. Ze względu na olbrzymie koszty budowy sieci kanalizacyjnej

na większości terenów Gminy zdecydowano się na rozwiązanie tańsze. W gminie Osjaków realizowany jest plan budowy sieci kanalizacyjnej w kolejnych miejscowościach Nowa Wieś i Dębina z podłączeniem do istniejącej oczyszczalni w Osjakowie. Na pozostałych obszarach Gminy, w terenach rozproszonej zabudowy, mają zostać wybudowane przydomowe, lokalne lub korzeniowe oczyszczalnie ścieków. Na terenie całej Gminy ma ich powstać 358. Znaczna część środków na inwestycje pochodzić ma z Unii Europejskiej. Część kosztów (zwłaszcza budowy przydomowych i korzeniowych) oczyszczalni ścieków pokryć mają mieszkańcy Gminy. Plan w dalszej perspektywie zakłada budowę w miejscowościach o zwartej zabudowie (np.: Czernice) systemów kanalizacji zbiorczej i lokalnych oczyszczalni ścieków.

12.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych

W gminie Osjaków kanalizacja deszczowa zlokalizowana jest we fragmentach ciągu drogi krajowej nr 74 oraz w terenach zurbanizowanych w miejscowości Osjaków. Wody prowadzone przez kanalizację deszczową są bezpośrednio odprowadzane do rowów melioracyjnych.

Na pozostałym obszarze Gminy wody z terenów dróg i placów odprowadzane są do rowów przydrożnych, na innych terenach zagospodarowywane są w granicach własnej działki, czyli de facto - spływają powierzchniowo do lokalnych cieków i rowów przydrożnych lub do gruntów, a następnie do większych cieków lub do wód podziemnych

Problemy z odprowadzaniem wód deszczowych występują głównie w granicach terenów silnie zurbanizowanych ze znacznym udziałem powierzchni utwardzonych.

12.2. Systemy energetyczne

12.2.1. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie Gminy nie ma urządzeń centralnego zaopatrzenia w ciepło. Zaopatrzenie w ciepło realizowane jest w 100% z lokalnych źródeł ciepła, najczęściej z indywidualnych kotłowni węglowych. W ten sposób ogrzewane są zarówno gospodarstwa domowe jak i większość budynków użyteczności publicznej. Coraz większym powodzeniem cieszą się jednak inne źródła ciepła, głównie gaz, biomasa i olej opałowy.

Wykorzystywanie węgla jako głównego nośnika energii wykorzystywanego w indywidualnych kotłowniach stanowi źródło emisji zanieczyszczeń powietrza. Konieczne jest podjęcie działań zmierzających do wzrostu stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz wykorzystywania „bezpiecznych ekologicznie” nośników energii.

12.2.2. Zaopatrzenie w gaz

W gminie Osjaków nie występuje sieć gazowa przewodowa. Zaopatrzenie w gaz dla potrzeb bytowych realizowane jest z butli gazowych dostępnych w punktach wymiany lub dowożonych do odbiorców. Zaopatrzenie w gaz dla potrzeb bytowych i celów grzewczych zaspakajane jest poprzez dowóz cysternami przez wyspecjalizowane firmy.

W koncepcji Gazyfikacji Województwa łódzkiego dokonano analizy pod względem możliwości technicznych wykonania gazociągu oraz opłacalności finansowej budowy gazociągu przesyłowego i sieci dystrybucyjnej oraz stacji redukcyjno – pomiarowych. W wyniku analizy stwierdzono, iż gmina Osjaków nie spełnia obecnie kryteriów i nie kwalifikuje się do gazyfikacji. Przez miejscowość Nowiny i Podkochlew we wsi Drobnice, na odcinku ok. 1,6 km przebiega tranzytowy gazociąg średniego ciśnienia DN160PE.

12.2.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Sieć dystrybucyjna

Dobrze rozwinięta sieć elektroenergetyczna pozwala na pełną elektryfikację Gminy. Energia elektryczna dostarczana jest użytkownikom napowietrznymi liniami średniego i niskiego napięcia 15 kV wyprowadzonymi ze stacji zasilających (GPZ) 110/15kV:

- 1) „Wieluń” w Wieluniu;
- 2) „Siemkowice” w Siemkowicach;
- 3) „Rusiec” w Ruścu.

Dalsze przesyłanie i dystrybucja energii na obszarze Gminy odbywa się za pomocą sieci rozdzielczej średniego napięcia 15 kV. Składa się ona z linii magistralnych i odgałęźnych przyłączonymi do nich lokalnymi stacjami transformatorowo – rozdzielczymi 15/0,4/0,23 kV. Usytuowane są one w poszczególnych miejscowościach. Ze stacji tych energia elektryczna doprowadzana jest, do poszczególnych użytkowników i odbiorców, liniami rozdzielczymi niskiego napięcia 0,4/0,23 kV. W przeważającej części linie niskiego i średniego napięcia poprowadzone są napowietrznie.

Stan techniczny rozdzielczej sieci elektroenergetycznej 15 kV i niskiego napięcia, należy określić jako dobry. Modernizacji, na którą składa się głównie dobudowanie stacji 15/0,4 kV i wymiana na nowe linii rozdzielczych niskiego napięcia, wymagają niektóre fragmenty sieci, w takich miejscowościach jak: Borki Walkowskie, Chorzyna, Drobnice, Dolina Czernicka, Kuźnica Ługowska, Felinów, Raducki Folwark i Walków pochodzące jeszcze z lat sześćdziesiątych. Budowa linii średniego napięcia 15 kV, stacji 15/0,4/0,23 kV i linii niskiego napięcia 0,4/0,231 kV będzie także niezbędna dla zasilania w energię elektryczną nowych terenów mieszkalnictwa gospodarki komunalnej, przemysłu i usług.

Wzdłuż linii napowietrznych średniego napięcia 15kV konieczne jest zachowanie stref ochronnych o szerokości 15,0 m (po 7,5 m od osi linii) z ograniczeniami użytkowania i zagospodarowania terenu.

Przez teren Gminy przebiega elektroenergetyczna, napowietrzna linia wysokiego napięcia 110 kV Rusiec – Wieluń, wzdłuż której konieczne jest zachowanie strefy ochronnej o szerokości 36 m (po 18 m od osi linii w obu kierunkach), z ograniczeniami użytkowania i zagospodarowania terenu.

Właścicielem sieci jest PGE Dystrybucja Łódź-Teren S.A.. Gminę Osjaków obsługuje Rejon Energetyczny Wieluń.

Elektroenergetyczne sieci przesyłowe

Na terenie Gminy wybudowano fragment przesyłowej linii 400 kV od stacji Ostrów do linii 400 kV Trębaczew – Rogowiec, Joachimów – Rogowiec.

Wzdłuż trasy tej linii występuje strefa ochronna, związana z emisją pola elektromagnetycznego o szerokości 70 m (po 35 m od osi linii w obu kierunkach), w obrębie której obowiązują ograniczenia użytkowania i zagospodarowania terenu oraz szczególne warunki prowadzenia robót budowlanych.

Linie przesyłowe nie są źródłem zaopatrzenia mieszkańców Gminy w energię elektryczną, lecz częścią krajowego systemu elektroenergetycznych sieci przesyłowych.

Zagospodarowanie terenów w granicach strefy bezpieczeństwa wymaga uwzględnienia następujących ograniczeń:

- 1) zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W indywidualnych przypadkach, odstępstwa od tej zasady może udzielić właściciel linii, na warunkach przez siebie określonych;

- 2) konieczność uzgodnienia warunków lokalizacji wszelkich obiektów i prowadzenia robót budowlanych z właścicielem linii;
- 3) konieczność uzgodnienia z właścicielem linii ewentualnych zalesień terenów rolnych;
- 4) teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową;
- 5) konieczność uzyskania opinii i uzgodnień właściciela linii w przypadku jakichkolwiek zmian w kwalifikacji terenu w obrębie strefy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

12.2.4. Odnawialne źródła energii

Gmina posiada korzystne warunki dla rozwoju wykorzystania odnawialnych źródeł energii, szczególnie energii wiatru, [słońcu](#), energii wody oraz produkcji biomasy. Potencjał Gminy jest obecnie [wykorzystywany w małym stopniu](#).

12.3. Gospodarka odpadami

[Zgodnie z obecnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, priorytetem jest osiągnięcie odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska oraz zwiększenie poziomu recyklingu i odzysku odpadów zebranych selektywnie.](#)

Odpady komunalne wytwarzane na terenie Gminy są odbierane i wywożone z posesji indywidualnych za pośrednictwem firmy usługowej EKO – REGION z Bełchatowa, a następnie składowane poza jej granicami. Nieczystości stałe z terenu Gminy są wywożone na wysypisko w gminie Czerniewice.

Na terenach leśnych i nieużytkach można spotkać tzw. „dzikie składowiska” stanowiące olbrzymi problem ekologiczny. Ich powstawanie jest uwarunkowane między innymi niską świadomością ekologiczną mieszkańców Gminy oraz „nieszczelnym” i niepełnym systemem gospodarki odpadami.

W ramach recyklingu, ustawione są kontenery do selektywnej zbiórki odpadów (szkło i tworzywa sztuczne). Każdy mieszkaniec, który podpisał umowę z firmą EKO – REGION, posiada pojemnik na szkło. Selektywną zbiórką jest objętych ponad 900 gospodarstw domowych z terenu Gminy.

Odpady przemysłowe wytworzone przez największe zakłady są przekazywane do unieszkodliwienia i odzysku w instalacjach poza granicami Gminy. Podobnie odpady medyczne i weterynaryjne są unieszkodliwiane w specjalnych jednostkach poza terenem Gminy.

12.4. Telekomunikacja. Informatyzacja

Mieszkańcy Gminy mają dostęp do sieci telefonicznej stacjonarnej oraz komórkowej. W ostatnich latach liczba zarejestrowanych abonentów [sieci komórkowej](#) stale wzrasta, poprawie ulega również jakość świadczonych usług telefonicznych, zwłaszcza telefonii komórkowej.

Ponad to, Gmina jest w całości objęta zasięgiem operatorów wszystkich sieci telefonii komórkowej. Na obszarze Gminy zlokalizowane są 4 maszty telefonii komórkowych. Znajdują się one w miejscowościach [Stanisławów](#) (1 maszt), Osjaków (2 maszty) i Chorzyna (1 maszt).

Mieszkańcy gminy Osjaków mają możliwość korzystania z Internetu. Dzieci i młodzież mogą z niego korzystać m.in. w szkołach, gdzie większość, bo 47 na 52 komputerów przeznaczonych do użytku uczniów jest podłączonych do Internetu. Informatyzacja

objęta oprócz szkół również bibliotekę w Osjakowie, gdzie w ramach akcji „Ikonka” finansowanej z środków ministerialnych, od września 2002 roku funkcjonuje tutaj Czytelnia Internetowa, placówka wyposażona została w sprzęt komputerowy i niezbędne oprogramowanie.

12.5. Główne problemy i możliwości rozwoju infrastruktury technicznej

Jednym z podstawowych problemów Gminy jest brak sieci kanalizacji sanitarnej oraz niewielka liczba przydomowych oczyszczalni ścieków. Mieszkańcy Gminy z reguły odprowadzają ścieki do nieszczelnych szamb, które stanowią źródło zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. Istniejąca na terenie Gminy oczyszczalnia ścieków obsługuje [1301 \(wg sprawozdania KPOŚK za 2017 r.\)](#) osób, czyli jedynie [27,3%](#) procent mieszkańców Gminy.

Na mocy rozporządzenia Wojewody łódzkiego Nr 27/06 z dnia 11.08.2006 r. wyznaczone zostały obszar i granice aglomeracji Osjaków. Dzięki temu inwestycje z zakresu rozbudowy sieci kanalizacji zbiorowej mogą być finansowane ze środków unijnych.

W oparciu o m.in. Projekt Planu Aglomeracji opracowano „Program gospodarki wodno – ściekowej oraz gospodarki wodami powierzchniowymi gminy Osjaków”, który objął całokształt zagadnień związanych z uregulowaniem gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy.

Z niedostatecznym rozwojem kanalizacji deszczowej związany jest problem zagospodarowania wód opadowych w granicach terenów silnie zurbanizowanych, szczególnie w miejscowości Osjaków oraz zagospodarowanie wód opadowych z drogi krajowej nr [74](#).

Niebezpieczeństwo dla środowiska i zdrowia ludności stwarza „nieszczelny” system gospodarki odpadami oraz mało efektywny system zbiórki selektywnej. Prowadzi to do powstawania dzikich wysypisk śmieci, których istnienie wpływa nie tylko na drastyczne obniżenie walorów krajobrazowych, ale przede wszystkim skutkuje zanieczyszczeniem środowiska (gleb, wód powierzchniowych i podziemnych). Konieczne jest więc wypracowanie efektywniejszych metod zbiórki odpadów, w tym zbiórki selektywnej.

Problemem o nieco mniejszym znaczeniu jest brak sieci gazociągowej na terenie Gminy. Planowany rozwój tego elementu infrastruktury zapewni mieszkańcom Osjakowa zaopatrzenie w gaz z sieci. Ograniczy emisję szkodliwych substancji pochodzących ze spalania „brudnych” paliw w przydomowych kotłowniach, przez co poprawi się stan środowiska.

Dobrze rozwiniętym, systematycznie rozbudowywanym elementem infrastruktury jest sieć wodociągowa. W ostatnich latach rozbudowano sieć wodociągową [w miejscowości Czernice i Osjaków oraz rozbudowano i zmodernizowano wszystkie Stacje Uzdadniania Wody – w Osjakowie, Chorzynie i Drobnicach](#).

13. Uwarunkowania zawarte w dokumentach i programach o znaczeniu ponadlokalnym (zadania do realizacji ponadlokalnych celów publicznych)

W Studium uwzględnia się zadania rządowe służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych oraz zadania samorządowe zawarte w dokumentach i programach wojewódzkich i powiatowych.

Rządowymi dokumentami programowymi, w których zdefiniowano Politykę przestrzenną państwa, oraz polityki regionalne i lokalne są m.in.:

- 1) „Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”;
- 2) „Narodowa strategia rozwoju regionalnego”;
- 3) „Polska 2025. Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju”;
- 4) plany i strategie, w zakresie zróżnicowanych dziedzin rozwoju dotyczące:
 - a) ochrony środowiska,
 - b) dróg i transportu,
 - c) energetyki,
 - d) telekomunikacji.

Nadrzędnym celem rozwoju, zdefiniowanym we wszystkich powyższych opracowaniach jest realizacja zasad zrównoważonego rozwoju, umożliwiająca likwidację dysproporcji rozwojowych i poziomu życia mieszkańców.

13.1. Strategia rozwoju województwa łódzkiego

„Strategia rozwoju województwa łódzkiego na lata 2007-2020” przyjęta uchwałą Nr LI/865/2006 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 31 stycznia 2006 r. stanowi aktualizację „Strategii...” uchwalonej w 2000 r. Przedstawia uwarunkowania oraz określa cele i kierunki świadomego i systemowego sterowania długookresowym rozwojem regionu. Ma jednak charakter ogólny, jest podstawą do opracowania szczegółowych programów wojewódzkich.

Celem podstawowym zdefiniowanym w „Strategii ...”, misją regionu jest podniesienie atrakcyjności województwa łódzkiego w strukturze regionalnej Polski i Europy jako obszaru sprzyjającego zamieszkaniu ludzi i prowadzeniu gospodarki przy dążeniu do budowy wewnętrznej spójności regionu przy zachowaniu różnorodności jego miejsc.

W dokumencie określono trzy podstawowe sfery strategiczne, a w ich obrębie obszary priorytetowe, dla których zdefiniowano odpowiednio: główne i strategiczne cele rozwoju. Jako strategiczne cele wskazano:

- 1) w sferze społecznej: *wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa;*
- 2) w sferze ekonomicznej: *poprawę konkurencyjnej gospodarki województwa;*
- 3) w sferze funkcjonalno – przestrzennej: *stworzenie rzeczywistego regionu społeczno-ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą.*

Warunkiem prawidłowej realizacji postawionych celów strategicznych jest m.in. zdefiniowanie celów szczegółowych i określenie głównych działań służących ich realizacji.

Szczegółowe cele i działania określone dla sfery społecznej obejmują:

- 1) podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców województwa, w tym:
 - a) podniesienie poziomu wykorzystania potencjału oświaty, szkół wyższych i ośrodków naukowo-badawczych wraz z promowaniem aktywności w międzynarodowej przestrzeni edukacyjnej oraz wzrost powiązań nauki z rozwojem gospodarki regionu,
 - b) wyrównywanie szans w dostępie do edukacji na wszystkich etapach kształcenia przez tworzenie optymalnych warunków dla realizacji potrzeb oświatowych mieszkańców,
 - c) poprawę jakości kształcenia na wszystkich poziomach, efektywne zarządzanie w edukacji oraz promowanie idei nauki przez całe życie,
 - d) podnoszenie i dostosowanie kwalifikacji kadr do wymogów rynku pracy;
- 2) podniesienie poziomu jakości życia, w tym:
 - a) poprawę stanu zdrowia mieszkańców,
 - b) podniesienie poziomu zasobów mieszkaniowych,

- c) poprawę bezpieczeństwa i porządku publicznego mieszkańców województwa oraz poprawę stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
 - d) wzrost znaczenia sportu, kultury, turystyki i rekreacji w życiu mieszkańców regionu;
- 3) zmniejszenie zjawisk wykluczenia społecznego i modernizacja systemów pomocy społecznej, w tym:
- a) wdrażanie aktywnej polityki społecznej,
 - b) tworzenie warunków sprzyjających uczestnictwu w życiu społecznym osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym i imigrantów,
 - c) zapobieganie problemom uzależnień,
 - d) zwiększanie samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
 - e) propagowanie aktywnego trybu życia i wsparcie osób w wieku produkcyjnym,
- 4) podniesienie poziomu aktywności społecznej, w tym:
- a) wspieranie inicjatyw społecznych prowadzących do integracji społecznej,
 - b) budowa i wspieranie rozwoju oraz współpracy instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

Szczegółowe cele i działania określone dla sfery ekonomicznej obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności gospodarczej regionu, w tym:
- a) zwiększanie dostępności wewnętrznej i zewnętrznej regionu poprzez rozwój i poprawę efektywności ekonomicznej i organizacyjnej infrastruktury transportowej i komunikacyjnej,
 - b) zwiększanie dostępności do mediów technicznych i zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego regionu,
 - c) zwiększanie dostępności uzbrojonych terenów inwestycyjnych;
- 2) tworzenie nowoczesnej, prorozwojowej i innowacyjnej bazy gospodarczej, w tym:
- a) pomoc przedsiębiorstwom w dostosowaniu się do zmieniających się warunków zewnętrznych, wzmacnianie ich konkurencyjności i zdolności inwestycyjnej,
 - b) zwiększanie potencjału badawczo-rozwojowego regionu oraz podnoszenie efektywności transferu technologii,
 - c) rozwój i wzmacnianie otoczenia biznesu;
- 3) budowę społeczeństwa informacyjnego, w tym:
- a) włączenie we wszystkie sfery życia społeczno-gospodarczego technologii informacyjnych i komunikacyjnych,
 - b) zapewnienie powszechnego dostępu do infrastruktury i usług elektronicznych;
- 4) trwałą i zrównoważony rozwój obszarów wiejskich, w tym:
- a) poprawę konkurencyjności gospodarstw rolnych poprzez wspieranie procesów odnowy wsi i usprawnienia instrumentów sterowania rozwojem oraz współpracy z ośrodkami naukowymi,
 - b) poprawę jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez rozwój przedsiębiorczości, kreowania sieci powiązań i współpracy oraz poprawę efektywności ekonomicznej i produkcyjnej przetwórstwa rolno-spożywczego,
 - c) wspieranie partnerstwa lokalnego z wykorzystaniem wsparcia oddolnego jako narzędzia realizacji strategii rozwoju obszarów wiejskich,
 - d) tworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju obszarów rolniczych m.in. przez rozwój infrastruktury technicznej;
- 5) podniesienie ogólnego poziomu zatrudnienia i mobilności zawodowej mieszkańców województwa, w tym:
- a) tworzenie warunków i mechanizmów dla zwiększania zatrudnienia,
 - b) rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy, promocja samozatrudnienia i przeciwdziałanie bezrobociu,

- c) tworzenie warunków do wzrostu zasobów ludzkich w wieku produkcyjnym (wzrost przyrostu naturalnego, salda migracji);
 - 6) tworzenie wizerunku regionu przyjaznego i atrakcyjnego dla podejmowania współpracy, inwestowania i życia mieszkańców, w tym:
 - a) korelacja działań służących promocji gospodarczej, możliwości inwestycyjnych i atrakcyjności przyrodniczej i turystycznej regionu w celu podniesienia ich spójności i efektywności,
 - b) wzrost udziału środowisk lokalnych w działaniach promocyjnych regionu.
- Szczegółowe cele i działania określone dla sfery funkcjonalno-przestrzennej obejmują:
- 1) stymulowanie przemian w sieci osadniczej, polegających na wzroście roli miast w organizacji funkcjonalno-przestrzennej województwa;
 - 2) uporządkowanie gospodarki przestrzennej w tym:
 - a) wspieranie procesów koncentracji zabudowy w ośrodkach miejskich i przeciwdziałanie procesom suburbanizacji przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju,
 - b) ochronę przed zabudową istniejących i docelowych korytarzy transportowych oraz infrastrukturalnych,
 - c) stymulowanie przekształceń zidentyfikowanych obszarów problemowych w kierunku aktywizacji lub eliminacji istniejących i potencjalnych konfliktów i zagrożeń,
 - d) zachowanie cennych wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych regionu;
 - 3) umocnienie identyfikacji mieszkańców z województwem, w tym:
 - a) wspieranie oraz inicjowanie działań na rzecz przywracania, ochrony i kultywowania historycznych wartości regionu,
 - b) rozwój i promocja kultury i turystyki w regionie,
 - c) pobudzanie, kształtowanie i wzmacnianie kulturotwórczej funkcji ośrodków osadniczych;
 - 4) poprawę warunków życia mieszkańców regionu poprzez poprawę jakości środowiska, w tym:
 - a) ochronę i poprawę stanu środowiska oraz przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i antropogenicznym,
 - b) zrównoważony rozwój gospodarki zasobami naturalnymi,
 - c) podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Kierunki działań zapisane w „Strategii ...”, odnoszące się do zagospodarowania przestrzeni sprecyzowano w „Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego”.

13.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego

„Plan Zagospodarowania przestrzennego Województwa Łódzkiego”, przyjęty został przez Sejmik Województwa Łódzkiego Uchwałą Nr LV/679/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r.

Na obszarze gminy Osjaków nie występują zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym.

Wizja rozwoju przestrzennego: Gmina Osjaków jest gminą wiejską o randze lokalnej.

Dla osadnictwa wiejskiego przyjęto, iż podstawową funkcją ośrodków gminnych pozostaje funkcja rolnicza.

Cele główne Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa:

- równoważenie systemu osadniczego i poprawa spójności terytorialnej regionu,

- zwiększenie dostępności województwa poprzez rozwój ponadlokalnych systemów infrastruktury,
- kształtowanie tożsamości regionalnej z wykorzystaniem walorów przyrodniczych, kulturowych i turystycznych regionu,
- ochrona i poprawa stanu środowiska.
- zapewnienie bezpieczeństwa publicznego,
- minimalizacja zagrożeń i obszarów problemowych.

Realizacja ustaleń „Planu...” odbywa się poprzez realizację programów zadań rządowych i samorządowych, w związku z tym konieczne jest, aby zapisy „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego” gmin uwzględniały ustalenia zawarte w „Planie...”. Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Osjaków uwzględni te cele.

W sieci struktury osadniczej województwa łódzkiego przyjmuje się, że głównymi ośrodkami rozwoju społeczno-gospodarczego będą miasta – bieguny wzrostu. System osadniczy posiadający monocentryczną strukturę na skutek rozwoju polaryzacyjno-dyfuzyjnego ulegnie osłabieniu.

Największe zmiany dokonują się w osadnictwie wiejskim. Restrukturyzacja rolnictwa wymusiła odpływ znacznej liczby mieszkańców, która zasiliła głównie okoliczne duże miasta. Suburbanizacja tworzy nowy rodzaj krajobrazu, obcy dla wykształconych terenów wiejskich. Jego cechą charakterystyczną jest tzw. mozaikowatość użytkowania terenu, przeplatanie funkcji mieszkaniowych, produkcyjnych, turystycznych i rekreacyjnych z rolniczymi. Procesy przemian będą zróżnicowane pod względem skali i rodzaju. W gminach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie aglomeracji rolnictwo wypierane będzie przez usługi, głównie turystyczne i mieszkalnictwo. Utrzymywać się będzie ogrodnictwo (uprawy pod folią, szklarnie, uprawy krzewów) z przeznaczeniem dla odbiorcy miejskiego.

W w/w dokumencie, w części dotyczącej kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej, określone zostały strefy rozwoju przestrzennego, w tym m.in. strefa wielofunkcyjnych przekształceń obszarów wiejskich z podstrefą zielonego rozwoju, w której znalazło się terytorium Gminy. Oceniono, iż Osjaków znajduje się na terenach o najwyższych w skali województwa walorach przyrodniczych i krajobrazowych, które są i powinny być objęte różnymi formami ochrony prawnej. W obrębie podstrefy dominuje nadrzędność polityki ekologicznej w systemie zagospodarowania poprzez ochronę i rewaloryzację przestrzeni turystycznej, zrównoważony rozwój różnorodnych form aktywnego wypoczynku, turystyki i sportu zgodny z naturalną pojemnością recepcyjną i chłonnością terenu, w nawiązaniu do tradycyjnych form zabudowy i odrębności regionalnej, zagospodarowanie turystyczne wielofunkcyjnych zbiorników retencyjnych oraz realizację infrastruktury technicznej, rozwój rolnictwa ekologicznego i agroturystyki.

Aktualizacja Planu lokuje gminę Osjaków:

- 1) w obszarze rozwoju rolnictwa wielofunkcyjnego i ekologicznego;
- 2) w paśmie turystycznym Warty.

14. Główne wnioski z analizy uwarunkowań – analiza S.W.O.T

Syntezy uwarunkowań dokonano metodą S.W.O.T., identyfikując silne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia rozwoju Gminy. W sposób syntetyczny ujęte zostały istniejące i przewidywane uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne rzutujące na możliwości rozwoju Gminy.

Analiza ta daje możliwość określenia optymalnych kierunków działań w zakresie instrumentów dostępnych w gospodarce przestrzennej służących społeczno-gospodarczemu rozwojowi Gminy w poszanowaniu walorów przyrodniczych, kulturowych i ekonomicznych przestrzeni.

S – strength – siła, W – weakness – słabość, O – opportunity – szansa, T – threat – zagrożenie

14.1. Analiza zbiorcza

SIŁY	SŁABOŚCI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie walory przyrodnicze sprzyjające rozwojowi rekreacji oraz tworzące dogodne warunki dla zamieszkiwania. 2. Dobre położenie względem regionalnej i ogólnopolskiej sieci komunikacyjnej (przebiegająca przez teren Gminy droga krajowa nr 74) 3. Funkcjonowanie rozwijających się przedsiębiorstw. 4. Posiadanie planu miejscowego z wskazaniem wolnych, dostępnych terenów inwestycyjnych. 5. Prężna działalność władz gminnych. 6. Istnienie wielokierunkowych programów rozwoju Gminy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niewielka liczba mieszkańców. 2. Niska świadomość mieszkańców w zakresie utrzymania czystości, selektywnej zbiórki odpadów. 3. Niska efektywność systemu selektywnej zbiórki. 4. Słabo rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej oraz mała liczba przydomowych oczyszczalni ścieków. 5. Brak sieci gazociągowej. 6. Zły stan techniczny istniejących dróg. 7. Słabo wykorzystane walory krajobrazowe i rekreacyjne Gminy. 8. Stosunkowo niewielka liczba podmiotów gospodarczych. 9. Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych. 10. Niski poziom rozwoju usług dla ludności. 11. Niedorozwój podstawowej infrastruktury na terenach działalności rolniczej. 12. Niska specjalizacja produkcji towarowej w indywidualnych gospodarstwach rolnych. 13. Niedostosowanie budynków oświatowych i kulturalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych. 14. Wysokie ukryte bezrobocie. 15. Niewielka liczba zabytków.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość wykorzystania krajowych i zagranicznych (unijnych) instrumentów finansowych do rozwoju Gminy. 2. Dobrze układająca się współpraca z sąsiednimi gminami. 3. Rozwój funkcji turystycznych –wypoczynkowych i rekreacyjnych. 4. Wzrost popularności aktywnych form wypoczynku. 5. Stworzenie i realizacja gminnego programu opieki nad zabytkami. 6. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i agroturystyki 7. Kreowanie wizerunku Gminy jako miejsca atrakcyjnego dla inwestowania, zamieszkania i wypoczynku. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pauperyzacja społeczeństwa. 2. Starzenie się społeczeństwa. 3. Odptyw wykwalifikowanych kadr do ośrodków o większej atrakcyjności rynku pracy. 4. Brak absorpcji środków unijnych. 5. Brak działań inwestycyjnych Gminy. 6. Brak działań mających na celu ochronę i rewitalizację środowiska kulturowego i przyrodniczego. 7. Ubożenie naturalnych siedlisk roślinnych. 8. Konkurencyjność gmin sąsiednich. 9. Niestabilność polityczna na wszystkich poziomach władzy.

14.2. Analiza sektorowa

Środowisko przyrodnicze i kulturowe

SIŁY	SŁABOŚCI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Funkcjonujące powiązania ekologiczne z zewnętrznymi układami przyrodniczymi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych ograniczające rozwój turystyki i rekreacji.

<ol style="list-style-type: none"> 2. Wysoki stopień lesistości. 3. Rzeki na terenie Gminy – Warta i Wierznica. 4. Wysokie walory środowiska przyrodniczego stanowiące potencjał dla rozwoju rekreacji. 5. Występowanie zróżnicowanych form ochrony przyrody. 6. Warunki do budowy urządzeń do produkcji energii z odnawialnych źródeł. 7. Mała degradacja środowiska. 8. Brak uciążliwych obiektów przemysłowych silnie zanieczyszczających środowisko. 9. Funkcjonujący i rozwijany system selektywnej zbiórki odpadów 10. Istnienie strategii zrównoważonego zagospodarowania Wielkiego Łuku Warty. 11. Istniejąca oczyszczalnia ścieków. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Niski poziom retencji wód, brak naturalnych zbiorników wodnych. 3. Niska efektywność systemu selektywnej zbiórki odpadów. 4. Wzrost zanieczyszczania powietrza poprzez stosowanie tradycyjnych substancji opałowych (m.in. węgla), oraz spalanie odpadów w kotłowniach lokalnych. 5. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców. 6. Powszechne zjawisko niskiej emisji. 7. Istnienie dzikich wysypisk odpadów. 8. Niewielka liczba zabytków kultury materialnej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost popularności aktywnych form wypoczynku wykorzystujących walory przyrodnicze i kulturowe 2. Rozwój kompleksowego, informacyjno - promocyjnego serwisu. 3. Oznakowanie szlaków i tras turystycznych. Rozwój związanej z nimi turystyki. 4. Rosnąca popularność wsi jako miejsca dla spędzania wolnego czasu. 5. Rozwój rolnictwa ekologicznego. 6. Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak działań mających na celu ochronę i rewitalizację środowiska kulturowego i przyrodniczego. 2. Brak wsparcia finansowego dla działań na rzecz ochrony zabytków 3. Nieuporządkowana gospodarka wodno - ściekowa. 4. Niewystarczające nakłady na promocję kultury i sportu. 5. Wzrost ruchu pojazdów kołowych. 6. Pogarszający się stan środowiska naturalnego. 7. Utrzymanie się niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców. 8. Transport przez Gminę ładunków niebezpiecznych – ryzyko wystąpienia zagrożeń nadzwyczajnych. 9. Intensywny rozwój zainwestowania na terenach nie wyposażonych w systemy infrastruktury, zwłaszcza wodno-kanalizacyjnej.

Sytuacja społeczno – gospodarcza

SIŁY	SŁABOŚCI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystne położenie Gminy względem regionalnej i ogólnopolskiej sieci komunikacyjnej. 2. Występowanie licznych walorów środowiskowych predysponujących Gminę do rozwoju turystyki wypoczynkowej. 3. Dodatnie saldo migracji. 4. Duży udział ludności w wieku produkcyjnym. 5. Istnienie wolnych terenów pod inwestycje. 6. Wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców. 7. Prężne działanie gminnych jednostek organizacyjnych. 8. Bliskość rynków zbytu – Łódź, Wrocław, Częstochowa. 9. Istnienie wolnych terenów pod budownictwo mieszkaniowe. 10. Działania samorządu na rzecz wspierania inwestycji 11. Istnienie bazy turystycznej (noclegowej, gastronomicznej). 12. Spadek bezrobocia. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak instytucji pobudzających przedsiębiorczość mieszkańców, brak instytucji wspierania przedsiębiorczości 2. Brak grup producenckich rolników i zakładów przetwórstwa rolno – spożywczego. 3. Niski udział gospodarstw prowadzących działalność pozarolniczą. 4. Niewielka powierzchnia użytków rolnych o wysokiej przydatności rolniczej. 5. Brak inicjatywy mieszkańców związanej np. z reorientacją zawodową. 6. Niekorzystna struktura gospodarki na terenie Gminy. 7. Wysokie bezrobocie. 8. Brak kapitału na rozwój rolnictwa. 9. Rozdrobnienie gospodarstw rolnych. 10. Brak mieszkalnych lokali socjalnych. 11. Niskie nakłady na pomoc społeczną. 12. Brak nowoczesnej, specjalistycznej produkcji. 13. Niedostateczne wykorzystanie terenów pod

	<p>rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych.</p> <p>14. Niski rozwój infrastruktury towarzyszącej.</p> <p>15. Brak promocji walorów Gminy</p> <p>16. Niewystarczający ilościowo stopień rozwoju placówek ochrony zdrowia.</p> <p>17. Starzenie się społeczności.</p> <p>18. Emigracja wykwalifikowanych pracowników do dużych ośrodków miejskich.</p> <p>19. Brak alternatywnych miejsc pracy poza rolnictwem.</p>
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskanie funduszy na realizację projektów w zakresie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, kultury, edukacji, infrastruktury, ochrony środowiska 2. Uzbrajanie terenów pod zabudowę mieszkaniową i pod inwestycje. 3. Wzrost popularności aktywnych form wypoczynku. 4. Rozwój agroturystyki. 5. Tworzenie obszarów dla rozwoju aktywności gospodarczej. 6. Rozwój przetwórstwa rolno – spożywczego i zakładów produkcyjnych. 7. Promocja Gminy jako miejsca atrakcyjnego dla inwestowania, zamieszkania i rozwoju. 8. Rozwój przedsiębiorczości i aktywności społecznej. 9. Napływ kapitału zagranicznego i inwestorów. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pauperyzacja społeczeństwa 2. Odpływ wykwalifikowanych kadr do ośrodków o większej atrakcyjności rynku pracy. 3. Emigracja osób w wieku produkcyjnym, z wyższym wykształceniem. 4. Spadek przyrostu naturalnego, starzenie się społeczeństwa. 5. Niedostatecznie rozwinięta świadomość regionalna i poczucie lokalnych więzi. 6. Spadek konkurencyjności miejscowych przedsiębiorstw, zawężenie rynków zbytu. 7. Brak absorpcji środków unijnych. 8. Brak zdecydowanej promocji Gminy na zewnątrz. 9. Niskie tempo zmian strukturalnych w rolnictwie. 10. Niska konkurencyjność polskiego rolnictwa w porównaniu z rolnictwem innych krajów UE. 11. Konkurencyjne ceny produktów importowanych. 12. Brak instrumentów wspierania przedsiębiorczości i redukcji bezrobocia. 13. Niska dochodowość pracy w rolnictwie brak alternatywnych źródeł dochodu spoza rolnictwa. 14. Wysokie ceny środków produkcji. 15. Malejące zainteresowanie inwestorów i pracodawców nisko wykwalifikowaną siłą roboczą 16. Słaba kondycja finansowa samorządów. 17. Niestabilny i niespójny system prawny. 18. Nieadekwatny podział środków finansowych w stosunku do ilości zadań przekazanych gminom.

Komunikacja

SIŁY	SŁABOŚCI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystne położenie Gminy względem regionalnej i ogólnopolskiej sieci komunikacyjnej. 2. Dobrze rozwinięta sieć dróg o znaczeniu lokalnym. 3. Powiązanie terytorium Gminy komunikacją zbiorową autobusową z większymi ośrodkami regionalnymi. 4. Zadowolający stan komunikacji publicznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie obciążenie dróg nieprzystosowanych do przenoszenia prowadzonego po nich ruchu szczególnie tranzytowego. 2. Parametry techniczne dróg niedostosowane do rangi dróg. 3. Wysoki poziom emisji hałasu generowany przez ruch samochodowy. 4. Brak infrastruktury towarzyszącej (parkingów, ciągów pieszo – rowerowych)
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa i modernizacja dróg przy wsparciu funduszami zewnętrznymi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost natężenia ruchu. 2. Brak działań w zakresie modernizacji układu komunikacyjnego. 3. Brak wsparcia finansowego dla działań

	związanych z realizacją dróg. 4. Wystąpienie katastrof komunikacyjnych i technicznych.
--	---

Infrastruktura techniczna

SIŁY	SŁABOŚCI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwinięty i sprawny system zaopatrzenia w energię elektryczną, zaspakajający w pełni potrzeby Gminy. 2. Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa. 3. Istnienie gminnej oczyszczalni ścieków. 4. Opracowana „Koncepcja gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki wodami powierzchniowymi gminy Osjaków” 5. Uchwalony „Projekt Planu Aglomeracji Gminy Osjaków”. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki udział nieekologicznych źródeł ciepła, będący źródłem zanieczyszczeń powietrza. 2. Konieczność modernizacji urządzeń poboru i uzdatniania wody. 3. Bardzo słabo rozwinięta sieć kanalizacji deszczowej 4. Nieuporządkowana gospodarka wodno-ściekowa na terenach wiejskich. 5. Słabo rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej. 6. Niewielka liczba przydomowych oczyszczalni ścieków. 7. Nieefektywne działanie systemu zbiórki odpadów komunalnych. 8. Brak sieci gazowej.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnych przy wsparciu funduszami zewnętrznymi. 2. Wykorzystanie nowych technologii budowy oczyszczalni przydomowych we wsiach o luźnej zabudowie. 3. Rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla zaopatrzenia w ciepło przy wsparciu funduszami zewnętrznymi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Intensywny rozwój zainwestowania na terenach wymagających rozbudowy systemów infrastruktury 2. Brak wsparcia środkami zewnętrznymi rozbudowy sieci oraz modernizacji systemów zaopatrzenia w ciepło. 3. Wysokie koszty utrzymania i rozbudowy sieci.

TOM III
KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA

1. Założenia i cele rozwoju

Głównym celem rozwoju Gminy jest zapewnienie mieszkańcom Gminy wysokiego poziomu życia poprzez rozwój przedsiębiorczości, turystyki, tworzenie przyjaznych warunków zamieszkania.

Osiągnięciu celu nadrzędnego ma służyć konsekwentna, stopniowa realizacja celów szczegółowych:

- 1) wspieranie rozwoju gospodarczego w Gminie;
- 2) poprawa warunków życia mieszkańców poprzez rozbudowę infrastruktury społecznej i rozwój funkcji kulturalnych;
- 3) poprawa stanu środowiska;
- 4) odnowa wsi – pielęgnacja kultury i tradycji.

Realizacja powyższych celów ma przyczynić się do trwałego, zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy i pośrednio do osiągnięcia celu nadrzędnego, jakim jest zrównoważony rozwój powiatu wieluńskiego, a tym samym, województwa łódzkiego.

W świetle przeprowadzonych analiz dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków oraz w oparciu o zdefiniowane w Planie Rozwoju Lokalnego gminy Osjaków cele rozwoju zakłada się:

- 1) wspieranie rozwoju gospodarczego w Gminie poprzez:
 - a) bezpośrednie inwestycje w infrastrukturę techniczną,
 - b) budowę innowacyjnej oferty turystycznej w oparciu o projekt Szlaku Bursztynowego,
 - c) kształtowanie w społeczności Gminy postaw przedsiębiorczych,
 - d) tworzenie dogodnych warunków i wsparcie dla nowo powstających przedsiębiorstw,
 - e) zmniejszenie i przeciwdziałanie bezrobociu, przeciwdziałanie marginalizacji i rozwojowi patologii społecznych, kształcenie ustawiczne osób bezrobotnych, chcących podjąć pracę w nowym zawodzie lub podjąć samodzielną działalność gospodarczą,
 - f) rozwój infrastruktury telefonicznej i informatycznej;
- 2) poprawę warunków życia mieszkańców poprzez rozbudowę infrastruktury społecznej i rozwój funkcji kulturalnych poprzez:
 - a) rozwój funkcji edukacyjno – oświatowych i sportowych w Gminie,
 - b) ochronę zdrowia i bezpieczeństwa mieszkańców, w tym bezpieczeństwa socjalnego,
 - c) zapewnienie mieszkańcom dostępu do nowoczesnych form przekazu informacji w szczególności do Internetu,
 - d) wsparcie bazy opieki zdrowotnej,
 - e) rozwój budownictwa socjalnego;
- 3) poprawę stanu środowiska przyrodniczego poprzez:
 - a) poprawę stanu otaczającego środowiska naturalnego,
 - b) zachowanie unikalnych walorów środowiska naturalnego,
 - c) dbanie o ład przestrzenny i jego funkcjonalność dla wszystkich mieszkańców Gminy,

- d) współpraca z sąsiednimi gminami, zwłaszcza w zakresie ochrony i retencjonowania wód powierzchniowych, tworzenia systemu obszarów chronionych (wprowadzenie form ochrony przyrody, zachowanie korytarzy ekologicznych) oraz gospodarki odpadami,
- e) rozwój sieci kanalizacji sanitarnej oraz budowa sieci gazowej;
- 4) odnowę wsi – pielęgnację kultury i tradycji poprzez:
 - a) podjęcie działań na rzecz podniesienia świadomości kulturalnej mieszkańców,
 - b) aktywizację kulturalną mieszkańców,
 - c) wykorzystanie dziedzictwa kulturowego Gminy i powiatu,
 - d) podniesienie jakości życia i pracy na wsi;
- 5) ochrona dóbr kultury poprzez:
 - a) zachowanie istniejącego stanu dziedzictwa kulturowego,
 - b) rewitalizacja obiektów zabytkowych, szczególnie elementów tożsamości Gminy i ich promocja w skali lokalnej i regionalnej;
- 6) kształtowanie ładu przestrzennego oraz transformację struktur przestrzennych poprzez:
 - a) doskonalenie struktury przestrzennej Gminy pod kątem jej funkcjonalności oraz racjonalne jej przekształcenie w dostosowaniu do potrzeb dalszego rozwoju,
 - b) dbałość o ład przestrzenny – sukcesywne opracowywanie planów miejscowych dla terenów Gminy wymagających ochrony oraz obszarów rozwoju zainwestowania,
 - c) tworzenie warunków dla transformacji strukturalnych na obszarach wiejskich – przekształcenie obszarów zabudowy w struktury wielofunkcyjne,
 - d) umożliwienie rozwoju przedsiębiorczości, aktywności pozarolniczej.

2. Kierunki zmian w strukturze funkcjonalno – przestrzennej Gminy oraz w przeznaczeniu terenów

W celu określenia kierunków rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy, przyjęto zasadę zrównoważonego rozwoju jako generalny kierunek działań.

Realizacja celów rozwoju gminy Osjaków wiąże się z przekształceniem jakościowym i ilościowym istniejącego zagospodarowania. Wskazując kierunki rozwoju struktury funkcjonalno-przestrzennej, przyjęto jako zasadę kontynuację cech istniejącego zainwestowania w zakresie funkcji oraz parametrów kształtowania zabudowy uwzględniając zidentyfikowane tendencje rozwojowe oraz potrzeby transformacji funkcjonalnych obszarów.

W zakresie rozwoju procesów urbanizacyjnych zakłada się:

- 1) utrzymanie dotychczasowej funkcji i wzrost znaczenia miejscowości Osjaków jako centrum Gminy, ośrodka o znaczeniu lokalnym - kształtowanie w jego granicach zainwestowania o cechach miejskich z współistniejącymi funkcjami: mieszkaniową, usługową, handlu, oświaty, opieki zdrowotnej i administracji;
- 2) rozwój skoncentrowanych terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług w miejscowościach Czernice, Raduczyce oraz Drobnice;
- 3) zachowanie oraz rozwój istniejących terenów zabudowy przydrożnej;
- 4) rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, szczególnie w miejscowości Osjaków;
- 5) rozwój terenów zabudowy letniskowej w miejscowościach Drobnice, Raduczyce;
- 6) rozwój terenów usług sportu i rekreacji nad Wartą w miejscowościach Osjaków, Raduczyce oraz Felinów;

- 7) rozwój terenów produkcyjno-usługowych w sąsiedztwie drogi krajowej nr 74 w miejscowościach Osjaków oraz Raducki Folwark i Stanisławów;
- 8) zachowanie i rozwój mniejszych terenów produkcyjno – usługowych zlokalizowanych w pasmach zabudowy oraz na terenach zarezerwowanych na ten cel w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego.

Kierunki przekształceń struktur przestrzennych zdefiniowano w dostosowaniu do sześciu kształtujących się stref funkcjonalno-przestrzennych Gminy:

- 1) obszaru centralnego (Osjaków) o charakterze wielofunkcyjnym z dominacją funkcji mieszkaniowej, dobrze wykształconą funkcją usługową (o znaczeniu lokalnym) i przemysłowo-magazynowo-składową oraz w niewielkim stopniu funkcją rolniczą;
- 2) pasma rzeki Warty o charakterze naturalnym z ewentualnym rozwojem funkcji rekreacyjnych;
- 3) obszaru południowego (Drobnice) o charakterze wielofunkcyjnym z dominacją funkcji przyrodniczych, rolniczych i rozwijającą się funkcją rekreacyjną;
- 4) obszaru zachodniego (Józefina, Czernice część zachodnia) wielofunkcyjnego z dominacją funkcji przyrodniczych;
- 5) obszaru centralno – zachodniego (Borki Walkowskie, Czernice, Dolina Czernicka, Kolonia [Dąbrowice](#), Jasień, Józefina) o charakterze wielofunkcyjnym z dominacją funkcji rolniczych oraz mieszkaniowych;
- 6) obszaru wschodniego (Chorzyna, Krzętle, Kuźnica Strobińska) o charakterze wielofunkcyjnym, łączącym funkcje mieszkaniowe, przyrodnicze i rolnicze.

Dla zdefiniowania polityki przestrzennej w zakresie procesów urbanizacyjnych oraz ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

- 1) wyznaczono obszary:
 - a) urbanizacji obejmujące tereny zabudowy i tereny zieleni:
 - kontynuacji urbanizacji – obszary o ukształtowanej strukturze przestrzennej, zdefiniowanych cechach zabudowy, w których procesy urbanizacyjne ograniczone są do utrwalenia cech istniejącej zabudowy i ich kontynuacji na terenach niezainwestowanych oraz rozwoju systemów infrastruktury technicznej ograniczonej do uzupełnienia braków w wyposażeniu,
 - rozwoju urbanizacji – obszary o kształtującej się lub nieukształtowanej strukturze przestrzennej wymagające zdefiniowania zasad rozwoju zainwestowania w tym określenia struktury komunikacyjnej obszaru, cech zabudowy oraz wymagające kompleksowego rozwoju systemów infrastruktury technicznej;
 - b) obszary chronione ze względów przyrodniczych i krajobrazowych:
 - projektowany „[Załęczański](#) Obszar Chronionego Krajobrazu”,
 - tereny potencjalnych zalesień,
 - tereny rolnicze – grunty orne oraz łąki i pastwiska,
 - wody powierzchniowe,
 - korytarze ekologiczne oraz miejsca powiązań ekologicznych;
 - c) obszary związane z ochroną gruntów rolnych i leśnych:
 - obszary planowane do zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
 - obszary planowane do zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne,
 - obszary gleb o wysokiej przydatności rolniczej – gleby klasy III;
 - d) obszary chronione ze względów kulturowych:

- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmujący układ urbanistyczny Osjakowa,
 - strefa ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych,
 - strefa obserwacji archeologicznej,
 - [projektowany archeologiczny Park Kulturowy "Krzętle"](#);
- e) obszary szczegółowych polityk w zakresie kształtowania ładu przestrzennego:
- obszary wymagające przekształceń i rewitalizacji,
 - obszary rekultywacji i rewaloryzacji,
 - obszary przestrzeni publicznej;
- f) obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić plan miejscowy:
- tereny w granicach obszaru rozwoju urbanizacji – tereny zabudowy i tereny zieleni,
 - tereny potencjalnych zalesień;
- g) obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe:
- na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - obszar przestrzeni publicznej – obszar centralny miejscowości Osjaków,
 - na podstawie przepisów odrębnych - teren górniczy.
- 2) uwzględniono:
- a) obszary chronione ze względów przyrodniczych i krajobrazowych:
- „Załęczański Park Krajobrazowy”,
 - [Załęczański Obszar Chronionego Krajobrazu](#),
 - „Osjakowski Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy”,
 - użytek ekologiczny – „Rzeka Wierznica”,
 - lasy – prywatne i państwowe,
 - obszary [szczególnego](#) zagrożenia powodzią – o prawdopodobieństwie 1%.

Dla wymienionych wyżej terenów zdefiniowano szczegółowe polityki zawarte w dalszych zapisach Studium.

3. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy

3.1. Obszary wymagające przekształceń

Wyznacza się:

- 1) Obszary wymagające przekształceń i rewitalizacji, oznaczone na rysunku Studium:
 - a) obszar historycznego układu urbanistycznego miejscowości Osjaków w granicach strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej, ze względu na konieczność zaprowadzenia ładu przestrzennego, przywrócenia wartości kulturowych, potrzeby ukształtowania obszaru przestrzeni publicznej,
 - b) obszary centrów wsi: Czernice, Raducki Folwark oraz Kuźnica Ługowska ze względu na potrzeby zaprowadzenia ładu przestrzennego oraz kształtowania przestrzeni publicznych;
- 2) Obszary wymagające rekultywacji i rewaloryzacji - obszary związane z eksploatacją kopalni (tereny poeksploatacyjne, objęte i mogące być objęte eksploatacją). Obszary po zakończeniu eksploatacji powinny zostać zrehabilitowane. Wskazane jest w ramach procesu rewaloryzacji obszaru wykorzystanie terenów poeksploatacyjnych dla wzmocnienia funkcji przyrodniczej terenu (wprowadzenie zalesień lub zbiorników wodnych),
- 3) [W odniesieniu do gleb jak i wód gruntowych nie występuje potrzeba prowadzenia działań naprawczych w formie remediacji,](#)

- 4) Samorząd gminy nie określa obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym, ze względu na brak takich uwarunkowań i potrzeb występujących w gminie.

3.2. Obszary wyłączone spod zabudowy

Wskazano obszary chronione przed zabudową ze względów przyrodniczych. Opis w części dotyczącej przeznaczeni terenów oraz zagadnień przyrodniczych.

3.3. Przeznaczenie terenów. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Wyodrębniono tereny o różnych typach podstawowego przeznaczenia. Dla każdego z rodzajów terenu określono warunki zagospodarowania, wskaźniki kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Wyznaczone przeznaczenie terenów nie wyklucza możliwości dopuszczenia w planie miejscowym możliwości zachowania istniejącego sposobu zagospodarowania terenów oraz rozbudowy istniejących obiektów o funkcji innej niż wyznaczone przeznaczenie.

3.3.1. Tereny wielofunkcyjne centrum – CUM

Obszar o dominacji funkcji mieszkaniowej zarówno jedno- jak i wielorodzinnej wraz z funkcjami usługowymi, skupiający usługi „centro-twórcze” (administracja, kultura, usługi finansowe, usługi noclegowe, gastronomiczne, handel) z preferencją dla lokalizacji obiektów użyteczności publicznej. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wydzielenie poszczególnych funkcji.

Funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji zainwestowania;
- 2) porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg;
- 3) porządkowania i rewitalizacji historycznego układu urbanistycznego i form zabudowy, z uwzględnieniem ograniczeń i wytycznych konserwatorskich;
- 4) kształtowania estetycznych przestrzeni publicznych o znaczeniu ogólnomiejskim (ulic, placów, parkingów, terenów zieleni itp.);
- 5) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form zabudowy;
- 6) wykluczenia możliwości rozwoju zabudowy naruszającej zabytkowy układ urbanistyczny, gabaryty i charakter przestrzenny;
- 7) wykorzystania istniejących zasobów (zwłaszcza zabytkowych) dla lokalizacji usług o charakterze „centro-twórczym” (zróżnicowany w profilu handel, gastronomia, usługi noclegowe, finansowe, administracja, kultura, oświata);
- 8) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki - co najmniej 10%, wyjątkowo 0%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki: 0,1 - 0,7, wyjątkowo do 1,0;
- 3) wysokość zabudowy mieszkaniowej i usługowej – nie większa niż 13,0 m,

- 4) wysokość budynków usług administracji publicznej, kultury – nie większa niż 15,0 m
- 5) ograniczenie wysokości nie dotyczy elementów architektonicznych typu wieże, wieżyczki oraz budynków kultu religijnego.

3.3.2. Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – MNR

Obszar współfunkcjonującej zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wydzielenie poszczególnych funkcji, szczególnie w sytuacji kiedy wynika to z utrwalania istniejącego sposobu zagospodarowania. Dopuszczalne funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej, obiekty produkcji i obsługi produkcji rolnej z wyłączeniem przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji zainwestowania;
- 2) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form kształtowania zabudowy z poszanowaniem cech tradycyjnej zabudowy wiejskiej;
- 3) dopuszczenia lokalizacji usług o uciążliwościach zamykających się w granicach terenów, do którego inwestor posiada tytuł prawny, nie stwarzających zagrożeń w zakresie emisji zanieczyszczeń, hałasu i wibracji;
- 4) uzupełnienia i rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,3;
- 3) minimalna powierzchnia nowej działki :
 - a) przeznaczonej pod zabudowę z możliwością realizacji zabudowy zagrodowej – nie mniejsza niż 2 000 m,
 - b) przeznaczonej pod zabudowę mieszkaniową i/lub usługową – nie mniejsza niż 1 200 m;
- 4) wysokość zabudowy mieszkaniowej i usługowej – nie większa niż 10,0 m;
- 5) dla obiektów związanych z produkcją rolną – nie większa niż 12,0 m.

3.3.3. Tereny zabudowy zagrodowej – MR

Obszar o dominacji funkcji zabudowy zagrodowej.

Dopuszczalne funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej, obiekty produkcji i obsługi produkcji rolnej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie (w planach miejscowych) form kształtowania zabudowy z poszanowaniem cech tradycyjnej zabudowy wiejskiej;
- 2) uzupełnienia i rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej;
- 3) dopuszczenia odstąpienia od rolniczego wykorzystania terenu na rzecz funkcji mieszkaniowej w granicach istniejących siedlisk.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,3;
- 3) wysokość zabudowy mieszkaniowej – nie większa niż 10,0 m;
- 4) wysokość zabudowy związanej z produkcją rolną – nie większa niż 12,0 m.

3.3.4. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług – MNU

Obszar o dominacji funkcji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i towarzyszących im usług. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się wydzielenie poszczególnych funkcji.

Inne dopuszczalne funkcje towarzyszące: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinnej o skali odpowiadającej zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zieleni urządzonej i sportu, tereny infrastruktury technicznej, parkingi, garaże.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji i realizacji zainwestowania;
- 2) ograniczenie dopuszczenia lokalizacji usług do usług o uciążliwościach zamykających się w granicach terenów, do którego inwestor posiada tytuł prawny, nie stwarzających zagrożeń w zakresie emisji zanieczyszczeń, hałasu i wibracji;
- 3) porządkowania układów urbanistycznych poprzez racjonalne ukształtowanie sieci dróg;
- 4) kształtowania lokalnych estetycznych przestrzeni publicznych;
- 5) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych szczegółowych warunków kształtowania zabudowy;
- 6) rozwoju wyposażenia terenów w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki - nie mniejszy niż
 - a) dla działek o powierzchni poniżej 800 m – 20%,
 - b) dla działek o powierzchni 800 – 1500 m – 30%,
 - c) dla działek o powierzchni powyżej 1500 m – 40%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż:
 - a) dla działek o powierzchni poniżej 800 m – 0,4,
 - b) dla działek o powierzchni 800 – 1500 m – 0,3,
 - c) dla działek o powierzchni powyżej 1500 m – 0,2;
- 3) minimalna powierzchnia nowej działki – nie mniejsza niż 600 m²;
- 4) wysokość zabudowy – nie większa niż 10,0 m.

3.3.5. Tereny zabudowy letniskowej – ML

Obszar o dominacji funkcji zabudowy letniskowej (rekreacji indywidualnej).

Inne dopuszczalne funkcje towarzyszące: obiekty rekreacyjne, tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej, parkingi, garaże, usługi służące obsłudze funkcji letniskowej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) intensyfikacji i realizacji zainwestowania;
- 2) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych szczegółowych warunków kształtowania zabudowy;

- 3) systematycznego rozwoju wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 60%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni terenu działki – nie większy niż 0,2;
- 3) wysokość budynków – nie większa niż 8,0 m.

3.3.6. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej na terenach leśnych – MLS

Obszar łączący funkcje zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej (rekreacji indywidualnej) oraz leśne.

Funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej, parkingi, garaże, usługi służące obsłudze funkcji mieszkaniowej i letniskowej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) zachowania cech leśnych obszaru w granicach terenów istniejących lasów i zadrzewień;
- 2) wprowadzenia nasadzeń o charakterze leśnym na terenach obecnie użytkowanych rolniczo;
- 3) zachowanie w użytkowaniu leśnym części obszaru – umożliwienie migracji zwierząt oraz rekreacji osobom z terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- 4) uporządkowania istniejącego zainwestowania;
- 5) realizacji nowego zainwestowania w poszanowaniu walorów krajobrazowych i ekologicznych terenu;
- 6) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych szczegółowych warunków kształtowania zabudowy;
- 7) systematycznego rozwoju wyposażenia w infrastrukturę techniczną;
- 8) rozwoju sieci dróg zarówno publicznych jak i wewnętrznych.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 60%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,2;
- 3) wysokość budynków – nie większa niż 10,0 m.

3.3.7. Tereny zabudowy usługowej – U

Obszar o dominacji funkcji usługowej.

Funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, tereny infrastruktury technicznej, parkingi, garaże.

Dopuszczalna lokalizacja funkcji mieszkaniowej w granicach działek dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych właściciela obiektu usługowego.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) porządkowania istniejącej zabudowy;
- 2) intensyfikacji zainwestowania;
- 3) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planach miejscowych form zabudowy;
- 4) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż 20%, wyjątkowo 10%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,5;
- 3) wysokość zabudowy – nie większa niż 13,0 m.

3.3.8. Tereny zabudowy usługowej – U1

Obszar o funkcji usługowej, za wyjątkiem hotelarstwa z gastronomią oraz stacji paliw, z możliwością lokalizacji urządzeń fotowoltaicznych.

Funkcje towarzyszące: zabudowa magazynowa, produkcyjno-wytwórcza, zieleń urządzone, infrastruktura techniczna, parkingi, garaże.

Kształtowanie przestrzeni na tym terenie wymaga:

- 1) dbałości o ład i kompozycję przestrzenną poprzez ustalenie w planie miejscowym form zabudowy;
- 2) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki - nie mniejszy niż 20 %;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki - nie większy niż 0,6;
- 3) wysokość zabudowy - nie większa niż 13,0m.

Możliwość lokalizowania urządzeń fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW, z zachowaniem strefy ochronnej - ograniczonej zasięgiem do granic obszaru objętego niniejszą zmianą studium, zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.3.9. Tereny usług sportu i rekreacji – USR

Obszar o funkcji usług sportu i rekreacji realizowanych w otwartym terenie wraz z towarzyszącymi im obiektami i urządzeniami oraz tereny obiektów i urządzeń sportowych towarzyszących zabudowie usług oświaty.

Dopuszczalna lokalizacja usług związanych z obsługą rekreacji i wypoczynku tj.: gastronomia, hotelarstwo, pensjonaty, usługi kultury.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) modernizacji i rozbudowy istniejących obiektów i urządzeń sportowych;
- 2) lokalizacji nowych obiektów i urządzeń z poszanowaniem wymogów ochrony walorów przyrodniczych terenu;
- 3) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej
- 4) dla terenów w miejscowości Felinów uwzględnienia ograniczeń wskazanych dla obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią dla rzeki Warty,.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż:
 - a) 30% dla terenów o charakterze sportowym (boiska utwardzone)

- b) 80% dla terenów rekreacyjnych;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż :
 - a) 0,5 dla terenów o charakterze sportowym (boiska utwardzone),
 - b) 0,2 dla terenów rekreacyjnych;
- 3) wysokość zabudowy – nie większa niż 9,0 m. Ograniczenie nie dotyczy instalacji, urządzeń i obiektów sportowo-rekreacyjnych – forma obiektów winna być kształtowana indywidualnie.

3.3.10. Tereny usług turystyki – UT

Obszar o funkcji usług związanych z turystyką wraz z towarzyszącymi im obiektami i urządzeniami. Wskazano teren ośrodka wypoczynkowego „Kalina” w Drobnicach.

Inne dopuszczalne funkcje towarzyszące: usługi publiczne, tereny infrastruktury technicznej, parkingi, garaże, usługi służące obsłudze funkcji turystycznej.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) modernizacji i rozbudowy istniejących obiektów;
- 2) lokalizacji nowych obiektów i urządzeń z poszanowaniem wymogów ochrony walorów przyrodniczych terenu;
- 3) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – co najmniej 40%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,1;
- 3) wysokość zabudowy – nie większa niż 12,0 m.

3.3.11. Tereny obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług – PU

Obszar o dominacji funkcji produkcyjnej, składów, magazynów i usług.

Funkcje towarzyszące: tereny zieleni urządzonej, parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej.

Dopuszczalna lokalizacja funkcji mieszkaniowej w granicach działek dla zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych właściciela obiektu produkcyjnego lub usługowego nie zaliczonego do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych.

Kształtowanie przestrzeni na tych terenach wymaga:

- 1) rozwoju i intensyfikacji zainwestowania;
- 2) porządkowania istniejącej zabudowy;
- 3) rozwoju wyposażenia terenu w niezbędne urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej oraz komunikacyjnej;
- 4) ograniczenia uciążliwości prowadzonej działalności w zakresie emisji zanieczyszczeń, zapachów, hałasu i wibracji do granic własnego terenu;
- 5) realizacji zabezpieczeń w postaci m.in. pasów zieleni izolacyjnej od granic terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki – nie mniejszy niż:

- a) 10% dla terenów istniejących zakładów oraz dla terenów w miejscowości Osjaków,
 - b) 20% dla wyznaczonych terenów w pozostałych miejscowościach, z czego minimum 50% powinny zajmować nasadzenia zielenią wysoką;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie przekraczający:
- a) 0,6 - dla terenów istniejących zakładów oraz terenów w miejscowości Osjaków;
 - b) 0,5 – dla wyznaczonych terenów w pozostałych miejscowościach;
- 3) wysokość zabudowy:
- a) nie większa niż 14,0 m. Dopuszcza się przekroczenie wysokości w sytuacji uwarunkowanej potrzebami technologicznymi prowadzonej działalności,
 - b) nie większa niż 12,0 m w miejscowości Osjaków dla lokalizacji obiektów w rejonie wieży kościelnej.

3.3.12. Tereny obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²

Na terenie gminy Osjaków nie przewiduje się możliwości lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

3.3.13. Tereny obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych – PR

Obszar lokalizacji obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych – obiektów produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Funkcje towarzyszące: obiekty administracyjno-socjalne, parkingi, garaże, tereny infrastruktury technicznej, mieszkaniowe dla właściciela zakładu.

Wyznaczone tereny obejmują lokalizacje istniejących obiektów. Dopuszcza się lokalizację nowych obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych na terenach rolniczych w granicach gruntów ornych, zgodnie z zapisami dla tych terenów.

Postulowany standard zabudowy i zagospodarowania działek:

- 1) udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni działki - nie mniejsza niż 30%;
- 2) stosunek powierzchni zabudowy do powierzchni działki – nie większy niż 0,5;
- 3) wysokość zabudowy – nie większa niż 12,0 m.

3.3.14. Tereny eksploatacji powierzchniowej – PG

Wskazano istniejący teren wydobywania surowców mineralnych. Gospodarowanie na terenie górniczym winno odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi geologii i górnictwa, w szczególności w zgodzie z warunkami określonymi w wydanych koncesjach.

Dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych związanych z eksploatacją i przetwarzaniem kopalin, przy czym obiekty te po zakończeniu eksploatacji powinny zostać usunięte.

Sposób zagospodarowania terenu powinien być dostosowany do potrzeb prowadzonej działalności i nie powinien powodować zagrożenia bezpieczeństwa na terenach sąsiednich.

Dopuszcza się prowadzenie badań rozpoznawczych i ustanowienie obszarów i terenów górniczych na obszarach nie wskazanych w Studium, zlokalizowanych na glebach klas V i VI, w uzasadnionych przypadkach we fragmentach IV klasy, z wyłączeniem terenów wyznaczonych korytarzy ekologicznych oraz terenów łąk i

pastwisk. Eksploatacja na terenach objętych ochroną przyrody wymaga respektowania zasad ochrony wprowadzonych na w/w obszarach.

Decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego (RŚV.7422.13.2015.AW) wydaną 27 lutego 2015 r. obszar górniczy Drobnice II zostaje zniesiony. Obecnie obszar powyrobowiskowy jest nieużytkiem, występuje również zagrożenie deformacją powierzchni terenu. W przyszłości planowana jest rekultywacja poprzez przywrócenie uprzednich cech rzeźby terenu i krajobrazu.

3.3.15. Tereny rolnicze

Tereny rolnicze obejmują:

- 1) obszary gruntów ornych;
- 2) obszary łąk i pastwisk;
- 3) obszary potencjalnych zalesień.

W granicach terenów rolniczych zakłada się zachowanie rolniczego sposobu użytkowania terenu z ewentualną rezygnacją na rzecz wprowadzenia zalesień w granicach gruntów o niskiej przydatności rolniczej.

Dopuszcza się lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, komunikacji, obiektów i urządzeń służących retencjonowaniu wód, obiektów i urządzeń związanych z wykorzystywaniem energii ze źródeł odnawialnych w tym elektrowni wiatrowych. Szczegółowe warunki dopuszczenia lokalizacji elektrowni wiatrowych zgodnie z zapisami dotyczącymi odnawialnych źródeł energii.

Dopuszcza się lokalizację nowych obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych na terenach rolniczych w granicach gruntów ornych, zgodnie z zapisami dla tych terenów.

Kształtowanie przestrzeni na terenach rolniczych wymaga:

- 1) zachowania otwartego rolniczego charakteru przestrzeni;
- 2) prowadzenia działalności rolniczej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej.

Na **gruntach ornych (R)** wyklucza się możliwość lokalizacji nowej zabudowy niezwiązanej z produkcją rolną. Realizację zabudowy zagrodowej, obiektów związanych z obsługą rolnictwa oraz obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych, dopuszcza się wyłącznie jako rozwój istniejących, zainwestowanych już terenów, położonych w sąsiedztwie lub na działkach o powierzchni powyżej 1,0 ha w gospodarstwach o powierzchni przekraczającej średnią wielkość gospodarstwa w Gminie. Zabudowę należy lokalizować na terenach gruntów rolnych o niskiej przydatności rolniczej. Lokalizacja na terenach gruntów o wysokiej przydatności rolniczej dopuszczalna jest w przypadku gdy brak jest możliwości innej lokalizacji w ramach gospodarstwa rolnego.

Dopuszcza się lokalizację nowych obiektów produkcyjnych w gospodarstwach rolnych. Lokalizacja obiektów produkcyjnych chowu lub hodowli zwierząt oraz zastosowane w nich rozwiązania techniczne powinny służyć ograniczeniu ich oddziaływania na środowisko, w szczególności emisji odorów na tereny, na których przewiduje się lokalizację zabudowy mieszkaniowej.

W granicach terenów przeznaczonych pod zainwestowanie należy zachować wskaźniki kształtowania zabudowy jak dla terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług.

W granicach **łąk i pastwisk (PS)** wyklucza się możliwość realizacji wszelkiej zabudowy z wyjątkiem obiektów i urządzeń związanych z retencjonowaniem wód

powierzchniowych. Działalność rolnicza powinna być ograniczona do utrzymania terenów jako użytków zielonych. Niedopuszczalne jest wykorzystywanie gruntu jako ornego oraz jego intensywne nawożenie.

Obszary **potencjalnych zalesień** obejmują tereny gruntów rolnych o niskiej przydatności rolniczej predysponowane do rezygnacji z funkcji rolniczej na rzecz funkcji leśnych. Wskazuje się realizację zalesień jako uzupełnienie istniejących kompleksów leśnych oraz tworzenie między nimi elementów łącznikowych. Realizacja zainwestowania w granicach obszaru nie może powodować ograniczenia jego funkcji łącznikowej w systemie przyrodniczym.

Zalesienia mogą być wprowadzane również na terenach o niskiej przydatności rolniczej, niewskazanych w Studium, z ograniczeniem na terenach łąk i pastwisk oraz obniżeń dolinnych.

Na terenach łąk i pastwisk, obszarów podmokłych dopuszcza się możliwość prowadzenia upraw roślin energetycznych.

3.3.16. Lasy

W obszarach **lasów** (wyróżniono **lasy prywatne – ZL** oraz tereny **lasów państwowych - ZLP**) dla terenów lasów prywatnych i państwowych obowiązuje prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej zgodnie z wymogami określonymi w przepisach odrębnych w szczególności w zakresie zachowania funkcji przyrodniczych lasów. Wskazuje się zakaz realizacji zabudowy innej niż obiekty i urządzenia gospodarki leśnej. Dopuszcza się realizację nowych urządzeń związanych z infrastrukturą techniczną w tym ochroną przeciwpożarową, gospodarką wodną, komunikacją oraz obsługą ruchu turystycznego (zadaszenia, pola biwakowe, itp.).

3.3.17. Tereny zieleni urządzonej i place

W ramach **terenów zieleni urządzonej** wyróżniono w Studium:

- 1) tereny zieleni parkowej;
- 2) czynne i nieczynne cmentarze;
- 3) strefę zieleni w granicach terenów zurbanizowanych.

Niezależnie od wskazań przeznaczenia terenu na cele związane z realizacją terenów zieleni urządzonej powinny one być lokalizowane, jeśli tylko warunki terenowe na to pozwalają, w granicach terenów:

- 1) przeznaczonych pod zabudowę – związaną zarówno z zabudową mieszkaniową, usługami lub produkcją;
- 2) rolniczych.

Decyzja o lokalizacji terenu zieleni urządzonej niewskazanej w Studium do ustalenia w ramach opracowania planu miejscowego.

Dla **terenów zieleni parkowej – ZP** wskazuje się:

- 1) obowiązek ochrony istniejącego drzewostanu i jego pielęgnacji;
- 2) lokalizację obiektów i urządzeń związanych z rekreacją i wypoczynkiem;
- 3) 90% terenu należy zachować jako powierzchnie biologicznie czynną.

Dla **czynnych cmentarzy – ZC** w Osjakowie, Drobnicach oraz Czernicach wskazuje się:

- 1) jako podstawowy kierunek działań - zachowanie, porządkowanie i rewaloryzacja;

- 2) zachowanie: historycznego rozplanowania, istniejącej zabytkowej sztuki sepulkralnej, ogrodzeń i istniejącego starodrzewu;
- 3) zachowanie rezerw terenów dla ich rozbudowy;
- 4) zagospodarowanie terenów przyległych do granic cmentarzy w sposób zapewniający ich właściwą ekspozycję;
- 5) konieczność opracowania projektów zagospodarowania;
- 6) zachowanie strefy ochrony sanitarnej zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 7) lokalizację kaplic (domów pogrzebowych) o formie indywidualnej, nawiązującej do lokalnej tradycji budowlanej. Wielkość obiektów i forma zabudowy do ustalenia w planie miejscowym;
- 8) należy wprowadzić szpalerowe nasadzenia drzew oraz minimum 10% terenu należy urządzić jako teren zielony z nasadzeniami zielenią wysoką.

Dla **nieczynnego cmentarza – ZCn** w Osjakowie wskazuje się:

- 1) jako podstawowy kierunek działań - zachowanie, porządkowanie i rewaloryzację;
- 2) dopuszcza się urządzenie terenu jako parkowego;
- 3) obowiązek uzgadniania wszelkich działań z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Wyznacza się **strefę zieleni w granicach terenów zurbanizowanych** w granicach terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługi oraz zabudowę produkcyjno – usługową zlokalizowanych w miejscowościach Osjaków, Kuźnica Strobińska, Kolonia Dolina Czernicka, Czernice oraz Borki Walkowskie zlokalizowane w obniżeniach dolinnych cieków - predysponowane dla zachowania funkcji przyrodniczej.

Szczegółowy zasięg strefy oraz ograniczenia w zakresie zagospodarowania do ustalenia w planie miejscowym.

W granicach strefy należy dążyć do maksymalnego zachowania funkcji przyrodniczych terenu:

- 1) urządzenie/pozostawienie terenu jako zielonego;
- 2) ograniczenie lokalizacji zabudowy – wykluczenie lokalizacji lub pozostawienie możliwie jak najwyższego udziału powierzchni biologicznie czynnej;
- 3) zachowanie naturalnych kierunków przepływu wód powierzchniowych.

Dla **placów – PL** (wyznaczono place w Osjakowie oraz Chorzynie) wskazuje się:

- 1) jako podstawowy kierunek działań - zachowanie, porządkowanie i rewaloryzację;
- 2) uporządkowanie zieleni, dostosowanie jej do podstawowej funkcji terenu - placu;
- 3) urządzenie terenu w sposób umożliwiający organizację imprez masowych;
- 4) urządzenie nawierzchni w sposób umożliwiający poruszanie się osobom niepełnosprawnym ruchowo.

3.3.18. Tereny zieleni naturalnej – ZN

Wyznacza się tereny zieleni naturalnej w dolinach rzek, pełniące funkcje przyrodnicze, dla których wskazuje się:

- 1) utrzymanie istniejącego sposobu zagospodarowania;
- 2) możliwość realizacji obiektów związanych z ochroną środowiska, w szczególności ochrony wód powierzchniowych tj. budowa zbiorników buforowych, trzcinowisk;
- 3) zakaz realizacji nowej zabudowy i zalesiania.

3.3.19. Tereny wód powierzchniowych

Dla terenów wód powierzchniowych wskazuje się:

- 1) jako podstawowy kierunek działań – zachowanie i ochronę przed zanieczyszczeniem;
- 2) dopuszcza się wykorzystanie dla celów: związanych z retencjonowaniem wód, rekreacyjnych, hodowlanych;
- 3) dopuszcza się na terenach rzek i cieków lokalizację obiektów i urządzeń związanych z piętrzeniem wód oraz pozyskiwaniem energii, szczegółowe warunki realizacji zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.3.20. Tereny infrastruktury technicznej – I

Wyznaczone tereny obejmują istniejące i projektowane lokalizacje urządzeń związanych z gospodarką wodno-ściekową, gospodarką odpadami oraz zaopatrzeniem w energię elektryczną.

Dopuszcza się modernizację i rozbudowę istniejących oraz budowę nowych urządzeń i obiektów związanych z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania elementów infrastruktury technicznej. Wskazuje się sposób kształtowania zainwestowania ściśle dostosowany do wymogów technologicznych.

Dopuszcza się dokonanie korekty lokalizacji i zasięgu terenów oraz wskazanie nowych lokalizacji w oparciu o koncepcje rozbudowy sieci i obiektów na etapie sporządzenia planu miejscowego.

Dopuszcza się realizację lokalnych oczyszczalni ścieków dla obsługi dużych zespołów zabudowy.

Wskaźniki zagospodarowania terenu oraz forma zabudowy winny być dostosowane do potrzeb i wynikać z technologii prowadzonej działalności.

3.4. Obszary przestrzeni publicznych

Wyznaczono obszar przestrzeni publicznej w centrum miejscowości Osjaków.

Kształtowanie przestrzeni w granicach obszaru wymaga:

- 1) przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych;
- 2) podniesienie standardu zagospodarowania terenów publicznych oraz otaczającej ich zabudowy;
- 3) ukształtowania nawierzchni w sposób umożliwiający poruszanie się osobom niepełnosprawnym ruchowo;
- 4) stosowania reklam ujednoliconych pod względem formy, przytwierdzonych do elewacji budynków, latarni lub wolnostojących mieszczących reklamę kilku podmiotów. Nie dopuszcza się lokalizacji indywidualnych wolnostojących reklam niezwiązanych z działalnością prowadzoną na terenach działek w granicach obszaru. Zakaz nie dotyczy informacji gminnych;
- 5) lokalizacji obiektów małej architektury tj.: ławek, fontann, koszy, obudowy drzew, pachołków, balustrad schodów i balkonów oraz ogrodzeń o spójnej formie pod względem stylu i zastosowanych materiałów;
- 6) wprowadzenia nasadzeń szpalerowych drzew wzdłuż ulic;
- 7) zagospodarowanie części terenu dla umożliwienia organizacji imprez masowych oraz funkcji handlowo – wystawienniczych;
- 8) stałej troski o estetykę.

3.5. Wytyczne określania przeznaczenia terenów oraz wskaźników intensywności wykorzystania terenu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Wskazane w Studium przeznaczenie terenów jest przeznaczeniem „kierunkowym”. Przeznaczenie terenów w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno zapewniać rozwój wiodącej funkcji terenu wskazanej w Studium. Inne funkcje towarzyszące funkcji wiodącej mogą być dopuszczone na zasadzie „współistnienia” na jednym terenie lub na terenie wydzielonym na ten cel. Dopuszcza się zachowanie istniejących elementów zagospodarowania z możliwością ich rozwoju, innym niż wskazane przeznaczenie, o ile nie powoduje to konfliktów przestrzennych – uciążliwości lub ograniczeń w możliwości rozwoju funkcji „wiodącej”.

Wskaźniki kształtowania zabudowy zawarte w Studium stanowią zgeneralizowane ramy ustalania wskaźników w mpzp. Dopuszcza się przyjęcie innych wskaźników, jeśli uzasadnia to istniejący stan zagospodarowania i potrzeba przekształceń istniejącej zabudowy oraz, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, względy funkcjonalne realizacji planowanych inwestycji.

We wszystkich terenach dopuszcza się lokalizację infrastruktury technicznej związanej z obsługą terenu, terenów komunikacji, terenów zieleni urządzonej.

4. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i uzdrowisk

4.1. Kierunki oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów

Kierunki ochrony środowiska i jego zasobów określone w Studium są podporządkowane realizacji celów polityki ekologicznej państwa w zakresie ochrony środowiska, zasadzie zrównoważonego rozwoju, wynikają także z celu nadrzędnego Strategii rozwoju powiatu wieluńskiego.

W założeniach do aktualizacji *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Osjaków na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016*, określono politykę środowiskową, ustalono cele i zadanie środowiskowe oraz szczegółowe programy zarządzania środowiskowego. Celem podstawowym jest ochrona i poprawa stanu środowiska. Jako cel uzupełniający wskazano przeciwdziałanie zagrożeniom pochodzenia antropogenicznego.

Realizacji celu głównego posłużyć ma:

- 1) zrównoważone wykorzystanie surowców, materiałów, wody, energii poprzez:
 - a) kontynuację modernizacji sieci wodociągowej,
 - b) zmniejszenie strat energii, poprawa parametrów energetycznych budynków oraz podnoszenie sprawności wytwarzania energii,
 - c) wykorzystanie źródeł energii odnawialnej;
- 2) poprawa jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych poprzez:
 - a) uporządkowanie gospodarki ściekowej,
 - b) poprawa stanu wód podziemnych i powierzchniowych,
 - c) ochrona przed wylewami rzek;
- 3) poprawa i utrzymanie jakości powietrza z ochroną przed hałasem poprzez:
 - a) bieżącą modernizację dróg,
 - b) wsparcie budowy infrastruktury rowerowej,
 - c) zwiększenie wykorzystania gazu ziemnego w przemyśle i gospodarce komunalnej,

- d) monitoring hałasu;
- 4) racjonalna gospodarka odpadami poprzez:
 - a) ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów,
 - b) eliminowanie uciążliwości związanych z niewłaściwym postępowaniem z odpadami;
- 5) ochrona powierzchni ziemi i gleb poprzez:
 - a) zapobieganie dewastacji i degradacji gleby,
 - b) rekultywację terenów zdegradowanych;
- 6) ochrona istniejących zasobów przyrodniczych i krajobrazowych poprzez:
 - a) ochronę zieleni,
 - b) ochronę zasobów leśnych,
 - c) ochronę i utrzymanie krajobrazu rekreacyjnego,
 - d) określenie potrzeb w zakresie reintrodukcji;
- 7) wykształcenie w społeczności lokalnej nawyków kultury ekologicznej oraz poczucia odpowiedzialności za stan i ochronę środowiska poprzez:
 - a) edukację ekologiczną w szkolnictwie,
 - b) edukację ekologiczną dorosłych.

Realizacji celu uzupełniającego posłużyć ma:

- 1) zminimalizowanie występowania nadzwyczajnych zagrożeń środowiska poprzez zmniejszenie zagrożenia dla mieszkańców i środowiska z powodu awarii przemysłowych i transportu materiałów niebezpiecznych;
- 2) kontrola źródeł emisji promieniowania elektromagnetycznego poprzez prowadzenie badań pól elektromagnetycznych.

W zakresie kształtowania systemu przyrodniczego Gminy zakłada się:

- 1) wykształcenie prawidłowo funkcjonującego systemu przyrodniczego Gminy w zakresie trzech zasadniczych podsystemów:
 - a) biologicznego,
 - b) hydrologicznego,
 - c) klimatycznego;
- 2) zachowanie i wzmocnienie powiązań systemu z regionalnym systemem przyrodniczym;
- 3) zachowanie, ochronę i rozwój podstawowych elementów strukturalnych systemu.

Kształtowanie podsystemu biologicznego

W ramach podsystemu biologicznego zakłada się:

- 1) zachowanie, ochronę i rozwój podstawowych elementów strukturalnych systemu:
 - a) terenów leśnych,
 - b) wód,
 - c) obszarów dolin rzecznych,
 - d) terenów rolnych;
- 2) ochronę terenów i obiektów objętych ochroną – park krajobrazowy wraz z otuliną, zespół przyrodniczo – krajobrazowy, użytek ekologiczny, pomniki przyrody;
- 3) rozszerzenie prawnej ochrony obiektów i obszarów cennych przyrodniczo;
- 4) zapewnienie ciągłości przestrzennej elementów składowych podsystemu;
- 5) zachowanie i przywrócenie ciągłości podsystemu w obszarach zurbanizowanych i podlegających urbanizacji – wytworzenie elementów łącznikowych (korytarzy ekologicznych, miejsc powiązań);
- 6) zachowanie powiązań zewnętrznych.

Tworzenie systemu ciągów i węzłów zieleni w obszarze Gminy

Dla utrzymania ciągłości systemu przyrodniczego Gminy i obszarów sąsiednich wskazuje się szczególną ochronę naturalnych korytarzy i powiązań ekologicznych przed zmianą sposobu użytkowania. Funkcję korytarzy i powiązań ekologicznych na terenie gminy Osjaków pełnią przede wszystkim doliny rzeki Warty i rzeki Wierznicy, kompleksy leśne, strefy zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz inne elementy przyrodnicze (oznaczone na rysunku Studium), które gwarantują intensywny przepływ materii i energii oraz informacji genetycznej. Priorytetem winno być zachowanie ich drożności, poprzez wykluczenie rozwoju zainwestowania, w tym realizacji elektrowni wiatrowych, umożliwienie bezpiecznego przemieszczania się zwierząt przez tereny dróg. Tereny leśne, zieleni śródpolnej i dolinnej winny być chronione przed wycinką i zmianą sposobu użytkowania.

Planowane jest wyłączenie z użytkowania rolnego części terenu najmniej przydatnego rolniczo – wprowadzenie zalesień – rozwój istniejących kompleksów leśnych oraz realizacja zespołów leśnych w obszarach rolnych. Należy właściwie kształtować granice rolno – leśne jako strefy przejściowe. Ich przebieg powinien być określony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Realizacja nowego zainwestowania nie może powodować pogorszenia warunków funkcjonowania istniejących terenów zieleni oraz korytarzy ekologicznych. Ze względu na istotne znaczenie dla funkcjonowania lokalnych populacji, przed przekształceniami należy chronić doliny rzek, lasy i zadrzewienia śródpolne oraz roślinność wzdłuż dróg.

Ochrona zasobów wód. Kształtowanie podsystemu hydrologicznego

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony zasobów wodnych wskazuje się:

- 1) ochronę zasobów wodnych i racjonalizację zużycia wody we wszystkich dziedzinach gospodarki, tj. przemyśle, rolnictwie, gospodarce komunalnej, poprzez:
 - a) konieczność wyznaczenia strefy ochrony pośredniej dla ujęć narażonych na zanieczyszczenia antropogeniczne,
 - b) poprawę procesów uzdatniania wody,
 - c) modernizację sieci oraz wprowadzenie systemu pomiaru zużycia wody dla wszystkich odbiorców,
 - d) inwentaryzację i likwidację nieczynnych i nie nadających się do eksploatacji studni wierconych i kopanych,
 - e) rozbudowę sieci wodociągowej na bieżąco, równoległe z rozwojem nowych terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych,
 - f) wykorzystanie w zakładach przemysłowych wody dla celów technologicznych w układach zamkniętych;
- 2) poprawę czystości wód powierzchniowych poprzez:
 - a) zachowanie pasa wolnego od zabudowy od rzek, cieków i rowów melioracyjnych oraz ograniczenie możliwości zainwestowania na cele niezwiązane z ochroną i korzystaniem z wód,
 - b) ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, poprzez:
 - uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach zwartej zabudowy poprzez budowę zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej,
 - budowę przydomowych oczyszczalni ścieków na obszarach rozproszonej zabudowy, nieprzewidzianej do objęcia zbiorczym systemem kanalizacji sanitarnej,

- uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach z zabudową rozproszoną poprzez inwentaryzację źródeł zanieczyszczeń, zbiorników na nieczystości ciekłe, zbiorników gnilnych i przydomowych oczyszczalni ścieków w celu kontroli częstotliwości i sposobu pozbywania się ścieków i osadów ściekowych,
- c) ograniczenie ładunku zanieczyszczeń ze źródeł przestrzennych poprzez:
 - ograniczenie spływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych, realizację zbiorników buforowych na ciekach prowadzących wody do rzek,
 - ograniczenie ładunku zanieczyszczeń pochodzących ze spływu wód deszczowych,
 - zewidencjonowanie i zabezpieczenie miejsc wywożenia ścieków z terenów nie objętych systemem kanalizacji zbiorczej,
 - realizację systemu kanalizacji deszczowej dla terenów o utwardzonej powierzchni, tj. parkingów, placów z systemami podczyszczania wód opadowych i roztopowych,
 - zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i gruntu;
- 3) poprawę bilansu hydrologicznego (zwiększenie zasobów wód w zlewni) poprzez:
 - a) utrzymanie i odbudowę urządzeń melioracyjnych podstawowych i szczegółowych,
 - b) wykorzystanie stawów wiejskich, oczek wodnych, istniejących wyrobisk oraz terenów podmokłych jako miejsc i zbiorników retencji wód,
 - c) ochronę obszarów dolin rzecznych obejmującą:
 - ograniczenie zmiany sposobu użytkowania terenów,
 - niszczenia zieleni,
 - wykonywania melioracji lub odwodnień;
- 4) zachowanie drożności cieków oraz możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Zmiana ukształtowania terenu lub zmiana przebiegu cieków może być dokonana jedynie w sytuacji zapewnienia odpływu wód w sposób nie zakłócający stosunków wodnych na terenach i działkach sąsiednich. W celu zachowania swobodnego odpływu wód zabronione jest niszczenie i uszkodzanie istniejących urządzeń wodnych.

Ze względu na położenie w granicach Gminy Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (Nr 326), konieczna jest ochrona terenów narażonych na przenikanie zanieczyszczeń do wód w ramach stref wysokiej ochrony (OWO) tego zbiornika poprzez m.in. priorytet dla realizacji kanalizacji sanitarnej i kontrolę gospodarki ściekowej prowadzonej w gospodarstwach domowych nie podłączonych do zbiorczej kanalizacji sanitarnej oraz zakaz prowadzenia działań mogących w poważny sposób zmienić stosunki wodne.

Ochrona powietrza oraz ochrona przed hałasem. Kształtowanie podsystemu klimatycznego

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony zasobów powietrza atmosferycznego wskazuje się:

- 1) zmniejszenie energochłonności gospodarki;
- 2) zmniejszenie zużycia energii, poprzez wykonanie termomodernizacji budynków;
- 3) ograniczenie niskiej emisji poprzez:

- a) wykorzystanie odnawialnych źródeł energii (w tym biomasy) dla potrzeb zaopatrzenia w ciepło,
- b) wspieranie inwestycji polegających na modernizacji systemów grzewczych szczególnie związanych z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
- c) rozwój monitoringu niskiej emisji zanieczyszczeń z gospodarstw domowych,
- d) budowę sieci gazowej w miejscowościach o zwartej zabudowie, z dostosowaniem do potrzeb zaopatrzenia obiektów w gaz do celów grzewczych.

Działania w zakresie ochrony przed hałasem winny zapewniać zachowanie dopuszczalnego poziomu hałasu w środowisku zgodnie z wymogami przepisów o ochronie środowiska (ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku). Obejmują one:

- 1) ograniczenia uciążliwości prowadzonej działalności;
- 2) przebudowę i modernizację dróg;
- 3) wprowadzenie zabezpieczeń akustycznych w postaci ekranów i osłon dźwiękoszczelnych lub poprawę izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych w budynkach narażonych na hałas przekraczający wartości dopuszczalne.

Tereny wyodrębnione w Studium klasyfikuje się zgodnie z przepisami o ochronie środowiska:

- 1) tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - 2) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług - jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - 3) tereny zabudowy letniskowej – jako tereny rekreacyjno – wypoczynkowe;
 - 4) tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej na terenach leśnych – jako tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - 5) tereny zabudowy zagrodowej – jako tereny zabudowy zagrodowej;
 - 6) tereny wielofunkcyjne centrum – jako tereny mieszkaniowo – usługowe;
 - 7) tereny zabudowy usługowej, w przypadku lokalizacji obiektów usług oświaty - jako tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
 - 8) tereny usług sportu i rekreacji - jako tereny rekreacyjno-wypoczynkowe;
 - 9) tereny usług turystyki – jako tereny rekreacyjno-wypoczynkowe;
- Pozostałych terenów nie klasyfikuje się.

Ochrona powierzchni ziemi i gleb

Jako główne kierunki działań w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb wskazuje się:

- 1) identyfikację zagrożeń zanieczyszczenia gleb;
- 2) rekultywację terenów zdegradowanych, w tym poeksploatacyjnych i przemysłowych poprzez zalesienia, zakrzewienia, zadarnienia i uprawę;
- 3) ochronę najcenniejszych areatów gleb w miejscowościach: Kolonia Raducka, Stanisławów, Jasień, Dębina, Ewarystów, Osjaków, Chorzyňa, Kuźnica Strobińska, Czernice, Borki Walkowskie, [Marzętnik](#) przed zmianą sposobu użytkowania;
- 4) ochronę gleb przed erozją i stepowieniem poprzez wprowadzenie zalesień i pasów zadrzewień śródpolnych;
- 5) podnoszenie poziomu wiedzy użytkowników gleb w zakresie kodeksu dobrych praktyk rolniczych i zasad rolnictwa ekologicznego;

- 6) wprowadzenie nasadzeń roślinności ochronnej wzdłuż ciągów komunikacyjnych w celu minimalizacji zanieczyszczeń pokrywy glebowej wzdłuż dróg;
- 7) ograniczenie możliwości realizacji nowej zabudowy do obszarów gleb klas V i VI;
- 8) koncentrację zabudowy w obszarze istniejących jednostek osadniczych.

4.2. System obszarów chronionych. Propozycje rozszerzenia ochrony prawnej

Dla prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego Gminy konieczne jest zapewnienie ciągłości przestrzennej układów przyrodniczych, realizację działań ochronnych i inwestycyjnych wskazanych dla kształtowania podsystemu biologicznego oraz tworzenia ciągów i węzłów zieleni np.: wprowadzenie zalesień uzupełniających istniejące kompleksy leśne, zapewnienie odpowiedniego funkcjonowania istniejących terenów zieleni oraz korytarzy ekologicznych tj. rzek Warty, Wierznicy i ich dopływów.

Ochrona obiektów i obszarów objętych ochroną prawną odbywać się winna poprzez respektowanie w pełni przepisów ustaw i aktów wykonawczych dotyczących:

- 1) ochrony przyrody oraz zasad ochrony ustalonych dla poszczególnych obiektów i obszarów objętych ochroną prawną;
- 2) lasów i gospodarki leśnej;
- 3) zasad ochrony poszczególnych obiektów i obszarów, ustalonych w aktach prawnych je ustanawiających i określających zasady ich ochrony.

Dla pomników przyrody wskazuje się konieczność: prowadzenia regularnych zabiegów konserwacyjno – pielęgnacyjnych wynikających z potrzeb bieżących, konieczność ich odpowiedniego oznakowania, zakaz realizacji zabudowy w obrębie korony drzewa. Pozostałe ograniczenia obowiązują zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

Natura 2000

Na terenie gminy Osjaków nie występują ustanowione oraz obszary predysponowane i proponowane do objęcia ochroną w ramach sieci „Natura 2000”.

4.3. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji i rekultywacji ze względów przyrodniczych

W ramach poprawy jakości środowiska w obszarze Gminy zakłada się:

- 1) poddanie przekształceniom terenów poeksploatacyjnych oraz terenu eksploatacji powierzchniowej - przekształcenie w teren aktywny przyrodniczo – przeprowadzenie rekultywacji i rehabilitacji obszaru górniczego oraz *przywrócenie stanu przed eksploatacją*.
- 2) rezygnacji z użytkowania rolniczego obszarów gleb o niskiej przydatności rolniczej na rzecz rozwoju obszarów leśnych.

4.4. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Jako podstawowe kierunki kształtowania **rolniczej przestrzeni produkcyjnej** wskazuje się:

- 1) utrzymanie i rozwój rolniczych funkcji Gminy poprzez prowadzenie produkcji rolnej zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej, rozwój rolnictwa ekologicznego;
- 2) ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów wysokiej przydatności rolniczej na cele nierolne;
- 3) ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów zmeliorowanych na cele nierolne oraz systematyczną konserwację urządzeń melioracyjnych;

- 4) zachowanie istniejącej sieci rowów;
- 5) ochronę istniejących oraz zwiększanie terenów zakrzewień i zadrzewień śródpolnych;
- 6) sukcesywne przeznaczenie części terenów rolnych najłabszych gleb pod zalesienia;
- 7) przekształcenie istniejącej zabudowy zagrodowej w tereny wielofunkcyjne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i usługami, likwidację części gospodarstw rolnych i zapewnienie ludności dotychczas rolniczej miejsc pracy (w sektorze usług lub przemysłu);
- 8) rozwój agroturystyki - funkcji związanych z wypoczynkiem i rekreacją;
- 9) rozwój produkcji roślinnej w kierunku specjalizacji w uprawach pracochłonnych na niewielkich powierzchniach: warzywnictwo, sadownictwo, uprawy szklarniowe, szkółkarstwo;
- 10) rozwój produkcji zwierzęcej z rozwojem hodowli rodzimych gatunków zwierząt. Lokalizacja ferm hodowlanych oraz zastosowane w nich rozwiązania techniczne powinny ograniczać ich oddziaływanie na środowisko w tym ograniczać uciążliwości powodowane emisją odorów na tereny z zabudową mieszkaniową;
- 11) nie dopuszcza się lokalizacji obiektów, w których prowadzony jest chów lub hodowla zwierząt zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, w granicach terenów, na których przewiduje się lokalizację zabudowy mieszkaniowej;
- 12) rozwój usług komplementarnych dla rolnictwa;
- 13) zakłada się rozwój produkcji roślinnej w kierunku upraw wykorzystywanych do produkcji biopaliw na terenach rolniczych, w tym również terenach łąk i pastwisk;
- 14) dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych zgodnie z warunkami zawartymi w podrozdziale „Odnawialne źródła energii”.

Zakłada się, iż arealty istniejących gospodarstw będą podlegały komasacji. Obsługa rolnictwa winna być realizowana w ramach istniejącej zabudowy z możliwością rozwoju. Realizacja nowej zabudowy na terenach wskazanych do utrzymania funkcji rolniczej dopuszczalna jest jedynie w sytuacji, gdy właściciel gospodarstwa nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb inwestycyjnych w terenach przeznaczonych pod zabudowę

W granicach gruntów zmeliorowanych nie należy lokalizować zabudowy. Teren powinien pozostać w rolniczym użytkowaniu. W przypadku realizacji zabudowy oraz w przypadku dokonywania podziału terenu na działki budowlane należy wyprzedzająco wystąpić z wnioskiem do Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie o wyłączenie części gruntów zdrenowanych z ewidencji urządzeń wodno – melioracyjnych i przebudować urządzenia melioracyjne w sposób zapewniający prawidłowe funkcjonowanie systemu, w uzgodnieniu z WZMiUW. W razie uszkodzenia urządzeń melioracyjnych, również tych, które nie występują w ewidencji, osoba, która spowodowała szkodę powinna ją we własnym zakresie i na własny koszt niezwłocznie usunąć.

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze oznaczono na rysunku Studium. Obejmują one wszystkie tereny ujęte w ewidencji gruntów jako użytki rolne oraz grunty zadrzewione i zakrzewione zarówno zabudowane obiektami związanymi z rolnictwem jak i wolne od zabudowy, nie

przeznaczone w obowiązującym planie miejscowym na cele nierolnicze, dla których Studium wskazuje lub choćby dopuszcza wykorzystanie terenu na cele nie związane z rolnictwem.

Jako podstawowe kierunki kształtowania **leśnej przestrzeni produkcyjnej** wskazuje się:

- 1) użytkowanie i ochronę lasów mające na celu prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z zasadami określonymi w Planach urządzeniowych lasów;
- 2) zachowanie i tworzenie powiązań istniejących kompleksów leśnych;
- 3) zwiększenie różnorodności biologicznej z jednoczesnym rozwijaniem wodochronnych, klimatotwórczych i środowiskotwórczych funkcji lasów;
- 4) dążenie do tworzenia drzewostanów wielogatunkowych i wielowiekowych o charakterze lasu naturalnego. Skład drzew winien odpowiadać roślinności potencjalnej siedlisk leśnych;
- 5) głównym sposobem odnawiania lasu, winno być odnowienie naturalne. Istniejące drzewostany pochodzenia sztucznego, które nie są dostosowane do warunków glebowo-siedliskowych powinny być przebudowywane w długim cyklu hodowlanym na drzewostany mieszane;
- 6) realizacja zalesień winna uwzględniać zachowanie bioróżnorodności i nie może powodować niszczenia istniejących żerowisk. Istniejące łąki śródleśne winny być zachowane;
- 7) właściwe kształtowanie stosunków wodnych poprzez:
 - a) rozbudowę sieci zbiorników retencjonujących wodę,
 - b) objęcie ochroną oczek wodnych, śródleśnych łąk i bagien, łąk wzdłuż cieków wodnych,
 - c) zachowanie istniejących stref ekotonowych na granicy las-woda, las-bagno, zaś tam gdzie jest to uzasadnione tworzyć je w celu ochrony czystości wód i stabilizacji stosunków wodnych;
- 8) odpowiednie kształtowanie granicy rolno-leśnej poprzez wprowadzanie zalesień na gruntach:
 - a) położonych w enklawach i pótenklawach leśnych, przylegających bezpośrednio do kompleksów leśnych lub znajdujących się w szachownicy z użytkami leśnymi, narażonych na znaczne szkody wyrządzone przez zwierzynę leśną,
 - b) nieprzydatnych do produkcji rolniczej i nieużytkowanych rolniczo klas: V, VI, w uzasadnionych przypadkach IV oraz nieużytkach rolniczych;
- 9) zakaz na terenach lasów realizacji zabudowy innej niż związanej z prowadzeniem gospodarki leśnej;
- 10) realizację zbiorników wodnych i urządzeń służących ochronie p. pożarowej.

Planuje się zwiększenie powierzchni obszarów leśnych na terenie Gminy. Wskazuje się pod zalesienia obszary na glebach klas V i VI. Szczegółowe ustalenie lokalizacji obszaru zalesień winno nastąpić w planie miejscowym.

Należy dążyć do rozwoju istniejących kompleksów leśnych, tworzenia, możliwie dużych, zwartych obszarów leśnych wśród terenów rolnych oraz realizacji zalesień na terenach nie przeznaczonych pod produkcję rolną a graniczące z kompleksami leśnymi. Granicę rolno-leśną należy ukształtować pozostawiając pas terenu dla rozwoju strefy przejściowej.

Zabudowy nie należy lokalizować w odległości od lasów mniejszej niż wysokość drzewostanu i mniejszej niż to wynika z przepisów odrębnych. Do terenów leśnych należy

zapewnić dojazd w celu umożliwienia reagowania w sytuacjach zagrożeń, szczególnie w przypadku powstania pożaru.

Realizacja nowego zainwestowania nie może powodować pogorszenia warunków funkcjonowania istniejących terenów leśnych oraz korytarzy ekologicznych.

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne oznaczono na rysunku Studium. Obejmują one wszystkie tereny ujęte w ewidencji gruntów jako lasy, nie przeznaczone na cele nieleśne w obowiązującym planie miejscowym, dla których Studium wskazuje lub choćby dopuszcza wykorzystanie terenu na cele nie związane z gospodarką leśną.

4.5. Eksploatacja zasobów naturalnych. Obiekty i obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Aby zminimalizować negatywne oddziaływanie górnictwa na środowisko naturalne należy poddawać sukcesywnej rekultywacji obszary wydobycia oraz przeprowadzić rekultywację terenów po zakończonej eksploatacji surowców. Jako najbardziej pożądany kierunek wskazuje się kierunek leśny lub wodny.

Dopuszcza się możliwość przeprowadzenia rozpoznania zasobów i dokumentacji złóż oraz w przypadku pozytywnego rozpoznania, prowadzenia eksploatacji złóż kopalin na obszarach gleb klasy IV – VI poza obszarami korytarzy ekologicznych oraz łąk i pastwisk.

Dla złoża kopalin „Drobnice II” nie wyznacza się filarów ochronnych – potrzeby w tym zakresie nie występują. W granicach terenu górniczego wyznaczonego dla tego złoża przebiega elektroenergetyczna linia napowietrzna 15kV, w sąsiedztwie której obowiązują szczególne warunki prowadzenia robót, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych. Prowadzona eksploatacja nie może stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa funkcjonowania linii.

Decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego (RŚV.7422.13.2015.AW) wydaną 27 lutego 2015 r. obszar górniczy Drobnice II zostaje zniesiony. Obecnie obszar powyrobiskowy jest nieużytkiem, występuje również zagrożenie deformacją powierzchni terenu. W przyszłości planowana jest rekultywacja poprzez przywrócenie uprzednich cech rzeźby terenu i krajobrazu.

4.6. Kierunki i zasady zagospodarowania obszarów **szczególnego zagrożenia powodzią i osuwania się mas ziemnych**

Przez gminę Osjaków przepływają rzeki mogące stanowić zagrożenie powodziowe dla terenów do nich przylegających. Zgodnie ze „Studium określającym obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią dla rzeki Warty”, w granicach obszarów zagrożonych powodzią znalazły się również tereny wzdłuż rzeki Warty zlokalizowane na terenie gminy Osjaków.

W niniejszym Studium uwzględniono obszary **szczególnego zagrożenia powodzią** dla rzeki Warty, na których wprowadza się rozwiązania przestrzenne umożliwiające naturalny przepływ wód oraz minimalizację strat materialnych spowodowanych zalaniem.

Na wystąpienie okresowych podtopień narażone są również tereny wzdłuż rzeki Wierznicy.

Obszary wzdłuż mniejszych cieków wodnych oraz lokalne obniżenia terenu są miejscami występowania wód hipodermicznych, narażone są na występowanie okresowych podtopień.

Celem ograniczenia niebezpieczeństwa powodzi, zalań i podtopień postuluje się:

- 1) ograniczenie realizacji wszelkiego zainwestowania na obszarach [szczególnego zagrożenia powodzią](#) – pozostawienie w dotychczasowym rolniczym lub leśnym sposobie użytkowania;
- 2) ewentualna realizacja zainwestowania w obszarach zagrożonych nie może powodować ograniczenia swobody przepływu wód powodziowych. Ponadto należy zastosować rozwiązania ograniczające skutki wystąpienia powodzi (niwelacja terenu, posadowienie parteru budynku powyżej rzędnej zagrożenia powodziowego);
- 3) ograniczenie lokalizacji zabudowy na obszarach łąk i pastwisk w obniżeniach dolinnych, zagrożonych lokalnymi podtopieniami;
- 4) utrzymanie przyrodniczej funkcji terenów łąk i pastwisk;
- 5) zwiększenie retencji zbiornikowej.

Dla ograniczenia zagrożeń związanych z podtopieniami powodowanymi przez wody opadowe i roztopowe należy zachować drożności istniejących cieków oraz możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Zmiana ukształtowania terenu lub zmiana przebiegu cieków może być dokonana jedynie w sytuacji zapewnienia odpływu wód w sposób niezakłócający stosunków wodnych na terenach i działkach sąsiednich.

W granicach gminy Osjaków nie występują naturalne zagrożenia geologiczne ani obszary narażone na niebezpieczeństwo osuwania się mas ziemnych.

4.7. Obszary uzdrowisk

Obszar Gminy nie posiada statutu uzdrowiska ani statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1399).

4.8. Środowiskowe uwarunkowania realizacji inwestycji

Realizując wszelkiego rodzaju inwestycje należy dążyć do zminimalizowania ich szkodliwego oddziaływania na środowisko poprzez zastosowanie odpowiednich środków i urządzeń zarówno na etapie budowy jak i późniejszej eksploatacji.

W zakresie lokalnych uwarunkowań środowiskowych winny być respektowane ograniczenia związane z:

- 1) lokalizacją inwestycji w granicach obszarów chronionych i planowanych do objęcia ochroną;
- 2) wymogami ochrony obszarów leśnych, gruntów rolnych i obszarów dolinnych;
- 3) wymogiem zachowania drożności naturalnych korytarzy ekologicznych i powiązań ekologicznych.

4.9. Wytyczne określania zasad ochrony środowiska i jego zasobów w planach miejscowych

W planach miejscowych należy zapewnić rewaloryzację, ochronę i rozwój istniejących zasobów środowiska przyrodniczego oraz niwelowanie niekorzystnego wpływu działalności człowieka na środowisko zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium. Należy:

- 1) wprowadzić ograniczenia w zakresie wykorzystania powierzchni ziemi – ustalić wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej dostosowanej do specyfiki lokalizacji;
- 2) zgodnie z kierunkami zawartymi w Studium określić zasady gospodarowania wodami, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami;
- 3) poszczególne typy terenów wyznaczone w planie winny być sklasyfikowane pod względem dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- 4) istniejące zespoły zieleni, lasy winny być chronione przed niszczeniem poprzez m.in. ustalenie stref ochronnych, o ograniczonych możliwościach rozwoju zabudowy;
- 5) na terenach zabudowy w sąsiedztwie terenów leśnych należy wprowadzić obowiązek kształtowania stref zieleni;
- 6) istniejące ciekі objąć ochroną przed zasypywaniem i zabudowywaniem poprzez ustalenie stref ochronnych i zakazu niwelowania terenu;
- 7) wyznaczyć orientacyjną strefę płytkiego występowania wód oraz wyznaczyć zasięg terenów narażonych na niebezpieczeństwo podtopień oraz powodzi, a także określić ograniczenia i warunki realizacji zainwestowania w ich obrębie;
- 8) przewidzieć wprowadzenie rozwiązań technicznych umożliwiających przemieszczanie się zwierząt w poprzek liniowych elementów infrastruktury technicznej oraz drogowej (tunele, przepusty, mosty, kładki itp.), podczas budowy nowych oraz modernizacji istniejących;
- 9) bezwzględnie uwzględnić zasady ochrony obszarów i obiektów objętych ochroną prawną na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) przy określaniu zasad gospodarowania na terenach projektowanych do objęcia ochroną jako obszary chronionego krajobrazu należy wyprzedzająco uwzględnić ograniczenia w zakresie kształtowania zainwestowania dla obszarów tego typu wynikające z przepisów odrębnych dotyczących ochrony przyrody;
- 11) szczegółowo określić lokalizację obszarów zalesień;
- 12) zapewnić przerwy w pasmach zabudowy dla realizacji powiązań przyrodniczych. Wskazane miejsca powiązań systemu przyrodniczego mają charakter orientacyjny, powinny być uściślone w planie miejscowym.

5. Kierunki oraz zasady ochrony dziedzictwa kulturowego.

5.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego. Potrzeby ochrony i rozwoju wartości kulturowych.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej jest istotnym elementem budowania tożsamości Gminy i integracji jej mieszkańców oraz tworzenia korzystnego wizerunku Gminy wykorzystującej i szanującej swoje dziedzictwo.

Zasady ochrony i opieki nad zabytkami określają przepisy odrębne dotyczące ochrony zabytków (ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.)). Zgodnie z jej przepisami ochronie prawnej podlegają dobra kultury wpisane do rejestru zabytków, pomniki historii i parki kulturowe. Ponad to ochrona dóbr kultury realizowana jest w procesie planowania przestrzennego poprzez wyznaczenie stref ochronnych (konserwatorskiej, ekspozycji, itp.).

Organy administracji publicznej zobowiązane są do ochrony zabytków, w szczególności, do podejmowania działań mających na celu m.in.:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) rewaloryzacja istniejących zasobów oraz tworzenie nowych wartości kulturowych w obrębie przestrzeni publicznych Gminy;
- 3) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 4) zapobieganie niszczeniu i niewłaściwemu korzystaniu z zabytków;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnienie zasad ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz kształtowaniu środowiska;
- 7) zwiększenie świadomości wśród mieszkańców wartości kulturowej istniejących obiektów i obszarów zabytkowych.

Wskazane jest podjęcie przez Gminę działań organizacyjnych oraz promocyjnych wspomagających właścicieli w utrzymaniu obiektów zabytkowych oraz prowadzonych przy nich pracach konserwatorskich.

Obszary wymagające rewitalizacji

Program Rewitalizacji dla gminy Osjaków do 2023 roku został przyjęty uchwałą XXXIX/214/2017 Rady Gminy Osjaków z dnia 19 czerwca 2017 r. Na podstawie analiz funkcjonalno-przestrzennych, gospodarczych, środowiskowych i technicznych wyznaczył na obszar zdegradowany obejmujący sołectwa: Osjaków, Drobnice, Kolonia Raducka i Raducki Folwark. Uszczegóławiając są to: centralna część miejscowości Osjaków z rynkiem – rejon ulic Targowej i Częstochowskiej oraz tereny zielone nad rzeką Wartą (rejon ulic: Wieluńska, Nad Wartą) oraz zurbanizowane obszary miejscowości Drobnice, Kolonia Raducka i Raducki Folwark. W tych terenach występowała największa koncentracja zjawisk kryzysowych.

Osjaków
powierzchnia obszaru – 40 ha
szacunkowa liczba ludności – 277

Kolonia Raducka,
powierzchnia obszaru – 35 ha
szacunkowa liczba ludności – 110

Raducki Folwark
powierzchnia obszaru – 40 ha
szacunkowa liczba ludności – 163

Drobnice
powierzchnia obszaru – 70 ha
szacunkowa liczba ludności – 718

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi około 185 ha. Stanowi to ok. 2% powierzchni Gminy Osjaków. Założenia niniejszego programu spełniają zatem założenia dotyczące udziału powierzchni obszaru rewitalizacji w powierzchni całościowej gminy.

Liczba ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji wynosi około 1268 osób. Stanowi to ok 26% liczby ludności Gminy Osjaków. Założenia niniejszego programu spełniają zatem założenia dotyczące liczby ludności obszaru rewitalizacji.

* *
*

W miejscowości Osjaków dla terenów obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług - PU, ograniczono wysokość projektowanych obiektów do 12 m w celu umożliwienia ochrony ekspozycji panoramy Osjakowa z historyczną dominantą wieży kościelnej.

5.2. Ochrona konserwatorska

Ochrona obiektów wpisanych do rejestru zabytków realizowana będzie poprzez respektowanie zasad ich ochrony zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących ochrony zabytków.

Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków winny być objęte ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Gminna ewidencja zabytków po dokonaniu ewentualnej weryfikacji jest podstawą do sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami oraz ewentualnie gminnego programu rewitalizacji – koniecznych dla realizacji spójnej polityki ochrony zabytków.

Niezależnie od stanu technicznego i wysokości ponoszonych nakładów finansowych na ich utrzymanie obiekty zabytkowe (zarówno te wpisane do rejestru zabytków jak i te z gminnej ewidencji) podlegają ochronie, przy czym:

- 1) obiekty w bardzo złym stanie technicznym, których stan nie pozwala na przeprowadzenie remontu bądź też koszt remontu znacznie przekraczałby wartość obiektów, zakwalifikowane na podstawie szczegółowych ekspertyz konstrukcyjno-budowlanych do rozbiórki, podlegają ochronie poprzez obowiązek sporządzenia szczegółowej dokumentacji inwentaryzacyjnej konserwatorsko – budowlanej przed dokonaniem rozbiórki;
- 2) obiekty realizowane w miejscu rozebranego budynku winny respektować proporcje, formę dachów, relacje z sąsiednimi budynkami, odpowiadające charakterowi obiektów zabytkowych;
- 3) realizacja nowych obiektów w otoczeniu obiektów zabytkowych nie może powodować pomniejszenia wartości kulturowej i funkcjonalnej obiektu zabytkowego oraz jego ekspozycji;
- 4) wykorzystanie zabytkowego obiektu lub zespołu na cele użytkowe, prowadzenie jakichkolwiek prac remontowych oraz dokonywanie zmian dotyczących zabytku oraz jego otoczenia, może odbywać się wyłącznie w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości z uwzględnieniem historycznej funkcji, a wszelkie działania przy zabytku i jego otoczeniu związane z naruszeniem substancji lub mogące mieć wpływ na stan zachowania lub zmiany w wyglądzie wymagają uzgodnienia z właściwym organem ochrony zabytków, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych (aktualnie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, w imieniu którego działa Delegatura w Sieradzu WUOZ w Łodzi.

W celu ujęcia systemowego ochrony zabytków ustala się w Studium **strefę ścisłej ochrony konserwatorskiej** oraz **strefy ochrony archeologicznej** (zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych, obserwacji archeologicznej), dla których określa się ograniczenia w możliwościach zagospodarowania terenów, realizacji inwestycji oraz kształtowania zabudowy - do uwzględnienia przy sporządzaniu planu miejscowego.

W ramach **strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej** (wyznaczonej w skorygowanych granicach ustalonej w obowiązującym planie miejscowym strefy konserwatorskiej ochrony układu rozplanowania „B”) wskazuje się utrzymanie zasad ochrony ustalonych dla tej strefy:

- 1) zakaz zmiany historycznego rozplanowania układu ulic;
- 2) obowiązek zachowania istniejących obiektów o wartościach kulturowych i kompozycyjnych, zlokalizowanych w obrębie strefy i ich docelową adaptację do współczesnych potrzeb z zakazem wprowadzania programu funkcjonalnego sprzecznego z charakterem obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków;
- 3) obowiązek usytuowania nowych obiektów zabudowy mieszkaniowej i usługowej w istniejącej linii zabudowy w układzie zabudowy zwartej;

- 4) obowiązek zachowania podziałów parcelacyjnych działek o udokumentowanym przebiegu historycznym i ich uwidocznienia w elewacji frontowej budynków;
- 5) obowiązek nawiązania do sąsiednich charakterystycznych podziałów elewacyjnych wpływających na odbiór wizualny zabudowy usytuowanej w pierzei (tj. linie dachów, gzymsy, itp.);
- 6) obowiązek wykończenia materiałowego, fakturowego i kolorystycznego elewacji frontowych budynków w technice dostosowanej do wykończenia budynków o wartościach zabytkowych. Zakaz stosowania wykończeń elewacyjnych w technice sidingu;
- 7) obowiązek każdorazowego uzgodnienia likwidacji istniejącej substancji zabytkowej z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. WKZ ma prawo nakazania wykonania dokumentacji konserwatorskiej obiektu;
- 8) obowiązek każdorazowego uzgodnienia wszelkich prac polegających na budowie, przebudowie lub rozbudowie obiektów powodujących zmianę istniejącego stanu zagospodarowania z WKZ;
- 9) obowiązek uzgodnienia przez WKZ projektu zmian wystroju przestrzeni publicznej.

Utrzymuje się w Studium wyznaczone w obowiązującym planie miejscowym **strefy ochrony archeologicznej**:

- 1) zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych;
- 2) strefy obserwacji archeologicznej zlokalizowane w miejscu nagromadzenia pojedynczych stanowisk oraz wzdłuż cieków.

Dla stref ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych ustala się:

- 1) obowiązek uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wprowadzenia i zakresu nadzoru archeologicznego nad inwestycją lub przeprowadzenia ratowniczych badań archeologicznych przed rozpoczęciem inwestycji wymagającej prac ziemnych oraz nasadzeń leśnych;
- 2) obowiązek uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie nadzorów, prac i ratowniczych badań archeologicznych;
- 3) obowiązek wykonania badań archeologicznych w sytuacji ujawnienia nowego stanowiska archeologicznego oraz przerwania wszelkich prac budowlanych i udostępnienie terenu do badań archeologicznych;
- 4) obowiązek oznaczenia i zabezpieczenia nowoodkrytych stanowisk archeologicznych, a także zawiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 5) powiększenie strefy ochrony archeologicznej po odkryciu nowych stanowisk i wpisaniu ich do ewidencji zabytków archeologicznych.

Dla stref obserwacji archeologicznej (zlokalizowanych w miejscu nagromadzenia pojedynczych stanowisk oraz wzdłuż cieków) ustala się obowiązek:

- 1) powiadomienia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o planowanych pracach ziemnych oraz nasadzeniach leśnych;
- 2) w przypadku ujawnienia nowego stanowiska archeologicznego obowiązują odpowiednio zapisy jak dla strefy ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych.

Przeprowadzenie ratowniczych badań archeologicznych oraz nadzorów archeologicznych finansowane jest zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

Miejsca pamięci narodowej

Ochroną winny być objęte miejsca pamięci narodowej oraz ich najbliższe otoczenie.

W odległości 50 m od istniejących miejsc pamięci należy wykluczyć możliwość zaśmiecania, gromadzenia odpadów, gromadzenia mas ziemnych.

W odległości mniejszej niż 20 m należy zakazać lokalizacji wolnostojących form reklamowych.

5.3. Ochrona dóbr kultury współczesnej

Ze względu na brak obiektów kwalifikujących się do wpisania na listę dóbr kultury współczesnej na obszarze Gminy, nie wprowadza się zasad ochrony dla jakiegokolwiek istniejącego obiektu.

W przypadku uznania obiektu przez Radę Gminy za dobro kultury współczesnej, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić jego ochronę.

Ochrona dóbr kultury współczesnej nie wymaga zmiany Studium – wskazania obiektów i ich stref ochronnych – może i powinna być, realizowana w ramach dostępnych narzędzi przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.4. Szlaki turystyczne

W celu promocji walorów krajoznawczo – przyrodniczych Gminy oraz edukacji społeczeństwa postuluje się utrzymanie istniejących szlaków turystycznych ([np. Łódzkiego Szlaku Konnego](#)) oraz wytyczenie:

- 1) ścieżek krajoznawczo – dydaktycznych służących edukacji kulturalnej oraz przyrodniczej turystów oraz mieszkańców Gminy;
- 2) rowerowych:
 - a) Szlaku Nadwarciańskiego,
 - b) „Szlaku Bursztynowego”,
- 3) szlaku wodnego Warty;
- 4) szlaków samochodowych:
 - a) „Szlaku Bursztynowego”
 - b) „Szlaku Romańskiego”.

Propozycję przebiegu szlaków przedstawiono na rysunku Studium.

Przebiegający przez teren Gminy szlak kulturowy „Szlak Bursztynowy” oraz wartościowe obiekty zlokalizowane w [jego](#) sąsiedztwie powinny być oznakowane i właściwie opisane.

W sąsiedztwie szlaków wskazany jest rozwój obiektów i urządzeń służących obsłudze ruchu turystycznego.

5.5. Wytyczne określania ustaleń zasad ochrony zabytków i dóbr kultury współczesnej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W ustaleniach planów miejscowych należy zagwarantować ochronę krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach odrębnych. Ustalenia planów winny respektować wskazane kierunki działań w zakresie ochrony obiektów zabytkowych i krajobrazu kulturowego.

Zasady ochrony, zakres dopuszczalnych przekształceń przy obiektach zabytkowych oraz ich otoczeniu winny zostać określone indywidualnie dla poszczególnych obiektów w mpzp zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi i ogólnymi kierunkami zawartymi w Studium.

6. Kierunki oraz zasady rozwoju systemów komunikacji

6.1. Kształtowanie powiązań zewnętrznych

W rozwoju systemu komunikacyjnego Gminy, w zakresie kształtowania powiązań zewnętrznych, zakłada się:

- 1) utrzymanie i modernizację istniejącej drogi krajowej nr 74 Warszawa – Wrocław z dostosowaniem do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne dla drogi głównej ruchu przyspieszonego „GP” o szerokości nie mniejszej niż 30,0 m w granicach terenów zabudowanych oraz minimum 25,0 m poza terenami zabudowy. Rozwój terenów zabudowy w jej otoczeniu wymaga budowy dróg zapewniających im obsługę komunikacyjną z ograniczeniem bezpośredniej z niej obsługi, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 2) utrzymanie i modernizację istniejącej sieci dróg powiatowych z dostosowaniem do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne. Drogi powiatowe powinny być projektowane jako drogi zbiorcze „Z” o szerokości nie mniejszej niż 20,0 m;
- 3) możliwość budowy pasażerskiej linii kolejowej Wieluń – Siemkowice;

6.2. Kształtowanie wewnętrznego układu komunikacyjnego

W rozwoju wewnętrznego systemu drogowego zakłada się:

- 1) budowę nowych połączeń dróg gminnych z układem dróg o znaczeniu regionalnym;
- 2) utrzymanie, modernizację i przebudowę istniejącej sieci dróg gminnych z dostosowaniem do obowiązujących przepisów w zakresie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne:
 - a) drogi zbiorcze „Z” o szerokości nie mniejszej niż 20,0 m w granicach terenów zabudowanych oraz poza terenami zabudowy – droga Nr 117305E Nowa Wieś – Józefina – Stanisławów,
 - b) drogi dojazdowe „D” o szerokości nie mniejszej niż 10,0 m w granicach terenów zabudowanych oraz 15,0 m poza terenami zabudowy:
 - Nr 117203E droga powiatowa Nr 4529E – Dąbrowa – granica Gminy,
 - Nr 117310E na odcinku Kuźnica Strobińska – droga gminna nr 117309E
 - brak numeru Osjaków (ul. Piaskowa) – Felinów – granica Gminy,
 - c) drogi lokalne „L” o szerokości nie mniejszej niż 12,0 m w granicach terenów zabudowanych i 15,0 m poza terenem zabudowy – pozostałe drogi i odcinki tych dróg;
- 3) budowę chodników, ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych;
- 4) urządzenie dróg, posiadających nieurządzone nawierzchnie;
- 5) realizację nowych dróg na terenach przewidzianych dla rozwoju urbanizacji.

6.3. Komunikacja zbiorowa

Zakłada się rozwój ilościowy i jakościowy przewozów realizowanych przez komunikację autobusową na dotychczasowych zasadach. Komunikacja zbiorowa i powiązania z obszarami sąsiednimi może być realizowana przez niewielkich, prywatnych przewoźników.

6.4. Ścieżki rowerowe

W pasach drogowych drogi krajowej i dróg powiatowych, o ile warunki terenowe na to pozwalają, należy przewidzieć pobocza lub ścieżki rowerowe i chodniki umożliwiające bezpieczne poruszanie się rowerzystom i pieszym. W pozostałych drogach ruch rowerowy może pozostać nie oddzielony od samochodowego.

Dla wyznaczonych szlaków rowerowych ustala się konieczność oznakowania oraz zapewnienia możliwości bezpiecznego poruszania się rowerzystom, w miarę możliwości separację ruchu rowerowego od samochodowego.

6.5. Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów komunikacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W planach miejscowych należy zapewnić docelową możliwość realizacji układu komunikacyjnego w parametrach określonych w Studium poprzez zabezpieczenie pasa terenu przewidzianego pod budowę nowych ciągów komunikacyjnych (poprzez zakaz realizacji zabudowy lub poprzez wskazanie lokalizacji) oraz odsunięcie linii zabudowy od dróg, które wymagają modernizacji.

Parametry techniczne dróg należy przyjąć zgodnie z klasami technicznymi odpowiednimi dla danych dróg zgodnie z wymogami przepisów odrębnych oraz wskazaniemi Studium z uwzględnieniem istniejącego zainwestowania. W przypadku, gdy istniejące zainwestowanie uniemożliwia realizację drogi w parametrach określonych w Studium, dopuszczalne jest odstępstwo od nich. Jednocześnie dopuszcza się zwiększenie parametrów drogi, jeśli będzie to wynikać ze zmian natężenia ruchu.

Szczegółowe ustalenie przebiegu i parametrów winno być dokonane w planie miejscowym lub w odpowiedniej decyzji administracyjnej.

Przy przebudowie drogi krajowej należy przewidzieć wprowadzenie rozwiązań technicznych umożliwiających przemieszczanie się zwierząt w poprzek korytarzy transportowych (tunele, przepusty, mosty, kładki itp.).

7. Kierunki oraz zasady rozwoju infrastruktury technicznej

Ustalenie właściwych kierunków rozwoju systemów infrastruktury technicznej wynikać powinno z potrzeb zwiększenia atrakcyjności Gminy dla ewentualnych nowych inwestorów, wymogów ochrony środowiska oraz ograniczenia uciążliwości dla mieszkańców. Przy ustalaniu potrzeb i priorytetów odnoszących się do poszczególnych systemów oraz wynikających z nich wzajemnych zależności, należy uwzględnić:

- 1) powiązania systemów infrastruktury technicznej funkcjonujących na obszarze Gminy z otoczeniem;
- 2) powiązania lokalnych programów rozwoju infrastruktury technicznej z programami ponadlokalnymi;
- 3) uwarunkowania wynikające z potrzeb ochrony środowiska.

W zakresie rozwoju systemów infrastruktury technicznej wskazuje się lokalizację terenów infrastruktury technicznej obejmujących istniejące i projektowane obiekty infrastruktury technicznej związane z gospodarką wodną, ściekową, gospodarką odpadami oraz urządzenia elektroenergetyczne i gazownicze. W granicach terenów infrastruktury obowiązuje:

- 1) utrzymanie, modernizacja i rozbudowa istniejących oraz budowa nowych urządzeń i obiektów związanych z funkcjonowaniem infrastruktury technicznej;

- 2) sposób zainwestowania dostosowany do wymogów technologicznych i bezpieczeństwa użytkowania.

Dopuszcza się lokalizację sieci infrastruktury technicznej w pasach drogowych z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych.

7.1. Gospodarka wodno – ściekowa

7.1.1. Zaopatrzenie w wodę

Zgodnie z „Planem Rozwoju Lokalnego na lata 2007 – 2013” planowana jest modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Osjakowie oraz modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Chorzynie.

Wskazuje się kontynuację rozbudowy sieci wodociągowej w dostosowaniu do potrzeb rozwojowych, w układach zamkniętych, pierścieniowych, pozwalających na wielokierunkowe zasilanie istniejących i planowanych rejonów urbanizacji. Standard wyposażenia powinien zapewniać możliwość korzystania z sieci wodociągowej dla mieszkańców i usług w 100% oraz, z ograniczeniami, dla przemysłu.

Wodochłonne zakłady produkcyjne mogą korzystać z własnych ujęć wody. Obieg wody wykorzystywanej dla celów technologicznych powinien być prowadzony w systemie zamkniętym.

Istniejąca sieć wodociągowa winna podlegać modernizacji. Prace modernizacyjne powinny uwzględniać dostosowanie sieci do funkcjonowania w sytuacjach nadzwyczajnych zagrożeń oraz wymianę elementów sieci zdekapitalizowanych, które mogą stanowić zagrożenie dla stanu czystości dostarczanej wody.

7.1.2. Odprowadzanie ścieków komunalnych i ich oczyszczanie

W opracowaniu „Koncepcja gospodarki wodno – ściekowej oraz wodami powierzchniowymi gminy Osjaków” analizowano trzy warianty rozwiązania problemu gospodarki wodno – ściekowej:

- 1) utylizację ścieków bez budowy sieci kanalizacyjnej;
- 2) budowę sieci kanalizacyjnej w wariantcie z trzema oczyszczalniami (istniejącej w Osjakowie i projektowanymi w Kuźnicy Strobińskiej i Drobnicach) oraz podłączeniem wszystkich obszarów o zwartej zabudowie. Na pozostałych obszarach budowa czyszczalni przydomowych i lokalnych;
- 3) budowę sieci kanalizacyjnej w miejscowości Felinów i Gabrielów z podłączeniem do istniejącej oczyszczalni aglomeracyjnej w Osjakowie oraz budowa oczyszczalni w miejscowości Kuźnica Strobińska z przyłączeniem wsi Krzętle i Chorzyna, a na pozostałych obszarach realizacja oczyszczalni przydomowych z dopuszczeniem lokalnych oczyszczalni ścieków.

Ze względu na olbrzymie koszty budowy sieci kanalizacyjnej na większości terenów Gminy, czas realizacji i efekt ekologiczny w w/w dokumencie postulowana jest realizacja wariantu trzeciego. Przy wyborze wariantu trzeciego znaczna część środków na inwestycje pochodzić może z Unii Europejskiej. Część kosztów budowy oczyszczalni ścieków (zwłaszcza przydomowych) pokryć mają mieszkańcy Gminy.

Zgodnie z wariantem trzecim dopuszcza się budowę w miejscowościach o zwartej zabudowie (np.: Czernice) systemów kanalizacji zbiorczej i lokalnych oczyszczalni ścieków.

W Studium w zakresie budowy systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków jako priorytetowe działania wskazuje się:

- 1) modernizację i rozbudowę oczyszczalni ścieków w Osjakowie;
- 2) objęcie siecią kanalizacyjną obszarów wskazanych do objęcia zbiorczym systemem kanalizacji (miejscowości: Osjaków, Czernice, Kuźnica Strobińska, Chorzyna, Dolina Czernicka, Raduczyce, Drobnice, fragment miejscowości Dębina, Felinów);
- 3) weryfikację granic obszaru aglomeracji w dostosowaniu do polityki przestrzennej zawartej w Studium oraz postępujących procesów urbanizacyjnych.

Do objęcia zbiorczym systemem kanalizacji sanitarnej wskazuje się tereny w granicach obszaru aglomeracji Osjaków, utworzonej na mocy Rozporządzenia Nr 27/06 z dnia 11.08.2006 r. Wojewody Łódzkiego oraz część terenów kontynuacji i rozwoju urbanizacji, oznaczonych na rysunku Studium. Realizacja sieci kanalizacyjnej na wskazanych obszarach powinna być uzasadniona finansowo i technicznie – dopuszczalne jest dokonanie korekty wyznaczonego obszaru w dostosowaniu do przewidywanego stopnia wykorzystania sieci.

Na obszarach wiejskich, poza zasięgiem sieci kanalizacyjnej odprowadzanie ścieków komunalnych winno się odbywać na zasadach dotychczasowych - dopuszczalne jest stosowanie szczelnych zbiorników na nieczystości ciekłe i, jeśli pozwalają na to warunki gruntowo-wodne, indywidualnych oczyszczalni ścieków.

Obiekty, z których ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, po wybudowaniu kanalizacji sanitarnej winny być do niej podłączone.

Nieczystości pochodzenia zwierzęcego z budynków inwentarskich powinny być gromadzone w dostosowanych do tego zbiornikach oraz zagospodarowane w rolnictwie zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej.

Ponad to, wskazuje się konieczność prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno – ściekowej w zakładach przemysłowych poprzez:

- 1) rezygnację z wodochłonnych technologii przemysłowych;
- 2) korzystanie z zamkniętych obiegów wody.

7.1.3. Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych

W zakresie odprowadzania wód opadowych zakłada się:

- 1) odprowadzanie wód z obszarów zwartej zabudowy, szczególnie w miejscowości Osjaków do systemu kanalizacji deszczowej;
- 2) odprowadzanie wód opadowych z dróg do rowów przydrożnych;
- 3) wody z placów i parkingów po odpowiednim podczyszczeniu zgodnie z obowiązującymi przepisami mogą być odprowadzane do wód powierzchniowych;
- 4) należy dążyć do zagospodarowania wód opadowych w granicach działek. W terenach zurbanizowanych należy wprowadzić rozwiązania służące retencjonowaniu wód na działce.

7.2. Systemy energetyczne

7.2.1. Zaopatrzenie w ciepło

Zakłada się utrzymanie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w ciepło, tj. z kotłowni indywidualnych. Nowowznoszone obiekty powinny być wyposażone w

wysokosprawne systemy grzewcze stosujące technologie i paliwa ekologiczne, spełniające wymagania w zakresie emisji spalin.

Wskazane jest wykorzystanie w indywidualnych systemach grzewczych odnawialnych źródeł energii – pompy ciepła, energia słoneczna, biomasa.

Należy dążyć do stopniowego zastępowania przestarzałych systemów grzewczych nowymi, bezpiecznymi ekologicznie.

7.2.2. Zaopatrzenie w gaz

Wskazuje się utrzymanie dotychczasowego sposobu zaopatrzenia mieszkańców Gminy w gaz, tj. z wykorzystaniem butli gazowych dla celów bytowych oraz zbiorników na gaz dla celów bytowych i grzewczych.

7.2.3. Elektroenergetyka

Zakłada się utrzymanie istniejącej sieci elektroenergetycznej oraz jej sukcesywną rozbudowę na obszarach wskazanych do realizacji zainwestowania.

Dopuszcza się lokalizację na terenie Gminy urządzeń wytwarzających energię elektryczną wykorzystującą energię ze źródeł odnawialnych wraz z infrastrukturą im towarzyszącą.

Rozwój sieci elektroenergetycznej zarówno o napięciu 15kV i wysokich napięć powinny umożliwiać włączenie do systemu generatorów prądu wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych.

Dopuszcza się budowę linii elektroenergetycznych 15kV i wysokich napięć oraz stacji transformatorowych niezbędnych dla funkcjonowania elektrowni oraz włączenia jej do systemu energetycznego. Stacje transformatorowe należy lokalizować w miejscu lokalizacji turbin, na terenach rolnych lub na terenach produkcyjno-usługowych w miejscach wynikających z koncepcji budowy elektrowni z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych.

W zakresie rozwoju elektroenergetycznej **sieci przesyłowej** wskazuje się:

- 1) lokalizację linii elektroenergetycznej o napięciu 400kV relacji Trębaczew – Rogowiec, Joachimów - Rogowiec w przebiegu wskazanym w obowiązującym planie miejscowym;
- 2) zachowanie strefy ochronnej o szerokości 70 metrów (po 35 m od osi linii w obu kierunkach) wzdłuż linii 400kV, w obrębie którego obowiązują ograniczenia zagospodarowania, o których mowa w pkt. 10.2. tomu II;
- 3) możliwość odbudowy, przebudowy, nadbudowy i rozbudowy linii.

W zakresie rozwoju elektroenergetycznej **sieci dystrybucyjnej** wskazuje się:

- 1) utrzymanie i modernizację istniejących linii 110kV, 15kV napowietrznych i kablowych;
- 2) rozbudowę sieci w sposób umożliwiający zasilanie nowych odbiorców z terenów wskazanych do urbanizacji;
- 3) dopuszcza się rozbudowę sieci energetycznych 110kV i budowę nowych stacji transformatorowych w przypadku konieczności zapewnienia odbiorcom odpowiednich standardów zaopatrzenia w energię;
- 4) sieci powinny umożliwiać włączenie do systemu generatorów prądu wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych;

- 5) zachowanie wzdłuż linii 110kV stref bezpieczeństwa o szerokości 36 m (po 18 m od osi linii w obu kierunkach), w obrębie których obowiązują ograniczenia zagospodarowania:
- a) zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych i innych przeznaczonych na stały pobyt ludzi zgodnie z wymogami przepisów odrębnych,
 - b) konieczność uzgodnienia warunków lokalizacji wszelkich obiektów i prowadzenia robót budowlanych z właścicielem linii,
 - c) zakaz sadzenia roślinności wysokiej pod linią,
 - d) konieczność uzgodnienia z właścicielem linii ewentualnych zalesień terenów rolnych,
 - e) teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową,
 - f) konieczność uzyskania opinii i uzgodnień właściciela linii w przypadku jakichkolwiek zmian w kwalifikacji terenu w obrębie strefy i w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

Rozwiązywanie kolizji linii napowietrznych z istniejącą i projektowaną zabudową należy uzyskiwać poprzez:

- 1) zachowanie dopuszczalnych odległości projektowanej zabudowy obiektów elektroenergetycznych;
- 2) ewentualną zmianę dotychczasowej trasy linii (przebudowa może być zrealizowana wyłącznie przez właściciela sieci na wniosek podmiotu, który tę zmianę powoduje);
- 3) skablowanie linii napowietrznej 15kV.

Ze względów ekonomicznych jako zasadę w zakresie rozbudowy sieci elektroenergetycznej należy uznać:

- 1) na terenach o wysokim stopniu zurbanizowania – sieć kablową;
- 2) na terenach o niskim stopniu zurbanizowania - sieć napowietrzna.

Dla odbiorców wymagających zwiększonej pewności zasilania należy uwzględnić możliwość dwukierunkowego zasilania.

Wskazuje się utrzymanie i modernizację istniejącego oświetlenia ulicznego oraz jego sukcesywną rozbudowę na obszarach wskazanych do realizacji zainwestowania.

7.3. Odnawialne źródła energii

Zakłada się lokalizację w granicach Gminy urzędzeń i obiektów infrastruktury technicznej służących pozyskiwaniu energii ze źródeł odnawialnych, w tym m.in. energii wiatru, biomasy, wód powierzchniowych, wód geotermalnych, ciepła ziemi, słońca.

W rozwiązaniach indywidualnych w zakresie zaopatrzenie w ciepło należy część zapotrzebowania na ciepło pokryć ze źródeł ciepła wykorzystujących energię ze źródeł odnawialnych.

Lokalizację elektrowni wiatrowych dopuszcza się na terenach rolniczych oraz terenach zalesień z uwzględnieniem następujących ograniczeń i zakazów:

- 1) w granicach ustanowionych: zespołu przyrodniczo - krajobrazowego oraz parku krajobrazowego - wyłącznie po uzyskaniu pozytywnej opinii organu zarządzającego w/w obszarami w zakresie wpływu realizacji inwestycji na zachowanie walorów krajobrazowych obszaru;

- 2) niezależnie od usytuowania względem obszarów chronionych, lokalizacja elektrowni winna być poprzedzona wykonaniem oceny skutków oddziaływania planowanej inwestycji na środowisko przyrodnicze, szczególnie na populacje ptaków i nietoperzy. Wymóg i szczegółowy zakres i forma wymaganych badań, analiz lub raportów do uzgodnienia z właściwymi organami ochrony środowiska;
- 3) z zachowaniem odległości zapewniającej właściwy klimat akustyczny na terenach przeznaczonych pod zabudowę czy rekreację;
- 4) ochrona akustyczna powinna obejmować ograniczenie ekspozycji na hałas oraz dźwięki niesłyszalne przez człowieka (infradźwięki o częstotliwości poniżej 20Hz);
- 5) konstrukcja i powierzchnia rotacji wirnika nie może powodować ograniczenia dostępu do światła dziennego w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi w rozumieniu przepisów odrębnych;
- 6) odległość turbiny od terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową powinna uwzględniać ograniczenie oddziaływania na te tereny tzw. efektu światłocienia powodowanego przez obracające się łopaty wirnika;
- 7) lokalizacja turbin wiatrowych winna być poprzedzona wykonaniem badań dotyczących migracji ptaków i nietoperzy, występowania niektórych gatunków ptaków, tzw „kolizyjnych”, (np. ptaków drapieżnych, ptaków migrujących nocą, gatunków wykonujących w powietrzu pokazy godowe) oraz opracowaniem raportu/analizy skutków oddziaływania planowanej inwestycji na populacje w/w zwierząt oraz środowisko przyrodnicze;
- 8) wyklucza się możliwość lokalizacji na obszarach znajdujących się na trasie przelotów migracyjnych oraz obszarach lęgowych;
- 9) wyklucza się możliwość lokalizacji na terenach pełniących funkcje korytarzy i węzłów ekologicznych;
- 8) lokalizacja farm wiatrowych w bezpośrednim sąsiedztwie stref ochronnych napowietrznych linii elektroenergetycznych wymaga uzgodnienia z właścicielem linii;
- 9) lokalizacja turbin o wysokości powyżej 50 m n.p.t. winna być prowadzona w uzgodnieniu z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego, a o wysokości powyżej 100 m n.p.t. z Prezesem Urzędu Lotnictwa Cywilnego, w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 10) lokalizacje elektrowni wiatrowych powinny uwzględniać zachowanie powszechnego bezpieczeństwa w zakresie ochrony życia i zdrowia ludzi, bezpieczeństwa mienia i środowiska w sytuacjach:
 - a) uszkodzenia lub awarii turbiny,
 - b) powstania katastrofy budowlanej,
 - c) oblodzenia łopat wirnika;
- 11) należy zastosować rozwiązania zapobiegające powstawaniu zagrożeń związanych z oblodzeniem wirnika (zranienie osób lub zniszczenie mienia spowodowane odpadaniem lodu);
- 12) wprowadza się możliwość lokalizowania urządzeń fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 KW, z zachowaniem strefy ochronnej związanej z ograniczeniem w zabudowie i użytkowaniu terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi, ograniczonej swym zasięgiem do granic terenu objętego niniejszą zmianą studium, oznaczonego symbolem U1 w Raduckim Folwarku.

7.4. Telekomunikacja, informatyzacja. Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Zakłada się:

- 1) pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych;
- 2) rozwój sieci teleinformatycznych;
- 3) możliwość lokalizacji urządzeń łączności publicznej o nieznacznym oddziaływaniu w rozumieniu przepisów odrębnych na terenach przeznaczonych do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, pozostałych urządzeń na terenach, na których nie przewiduje się lokalizacji zabudowy mieszkaniowej.

Dla zwiększenia dostępności sieci internetowej, rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się:

- 1) rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu;
- 2) urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych;
- 3) rozwój sieci bezprzewodowych – budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu – np. za pomocą sieci Hot Spot –ów.

7.5. Gospodarka odpadami

Wskazuje się kontynuację istniejących zasad gospodarowania odpadami. Gospodarka odpadami powinna być prowadzona w sposób zapewniający wyeliminowanie zagrożeń mieszkańców i środowiska, w szczególności odpadami niebezpiecznymi znajdującymi się w strumieniu odpadów komunalnych.

W zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Osjaków należy dążyć do:

- 1) objęcia zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych 100% mieszkańców Gminy;
- 2) objęcia mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów „u źródeł”:
 - a) komunalnych ulegających biodegradacji w systemie kompostowni przydomowych jak i w systemie kompostowania w zorganizowanych, zbiorowych kompostowniach,
 - b) niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych,
 - c) odpadów opakowaniowych;
- 3) zmniejszenia ilości wszystkich rodzajów odpadów kierowanych na składowiska, a szczególnie ulegających biodegradacji zgodnie z zapisami ustawy o odpadach;
- 4) rozbudowy systemu selektywnego zbierania odpadów budowlanych z remontów do odzysku;
- 5) budowy Gminnego Punktu Zbiórki Odpadów z uwzględnieniem miejsca czasowego magazynowania odpadów budowlanych i wielkogabarytowych;
- 6) sukcesywnego usuwania azbestu ze środowiska;
- 7) osiągnięcia założonych poziomów odzysku i recyklingu określonych w ustawie o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i depozytowej;
- 8) wprowadzenia „Planu Edukacji Ekologicznej dla Gminy Osjaków”.

Szczegółowy wykaz planowanych przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Osjaków oraz harmonogram ich realizacji zawarto w założeniach do aktualizacji „Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Osjaków na lata 2009 – 2012.”

Rozwiązania wymaga problem utylizacji zwłok zwierzęcych w sytuacjach epidemii. Konieczne jest wyznaczenie obszaru dla lokalizacji grzebowiska zwłok zwierzęcych na terenie Gminy lub w drodze porozumienia na terenie gminy sąsiedniej. Może ono być zlokalizowane na gruntach rolnych z zachowaniem wymogów przepisów odrębnych.

7.6. Wytyczne określania ustaleń zasad korzystania i rozwoju systemów infrastruktury technicznej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

W planach miejscowych należy zapewnić możliwości rozwoju sieci jak i ich eksploatację. Sieci w miarę możliwości powinny być prowadzone w terenach ogólnodostępnych. W przypadku braku takiej możliwości możliwe jest prowadzenie sieci po terenach działek prywatnych. W takiej sytuacji należy zapewnić dostęp do sieci w ramach umów cywilno-prawnych.

Ustalenia planu miejscowego powinny zapewniać docelowy rozwój sieci zgodnie z przyjętymi założeniami rozwoju sieci z ewentualnym wprowadzeniem rozwiązań tymczasowych.

8. Kierunki rozwoju i przekształceń infrastruktury społecznej

8.1. Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych. Polityka mieszkaniowa Gminy

W ramach poprawy warunków mieszkaniowych:

- 1) wskazuje się utrzymanie, modernizację, termomodernizację istniejących budynków gminnych oraz prywatnych;
- 2) stwierdza się potrzebę realizacji budynków z lokalami socjalnymi – decyzja do podjęcia na poziomie programów społecznych;
- 3) dopuszcza się możliwość rozwoju budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego w obszarze centralnym Osjakowa;
- 4) wyznacza się nowe tereny zabudowy mieszkaniowej.

8.2. Rozwój infrastruktury oświatowej

Istniejące placówki szkolne i przedszkolne wskazuje się do zachowania.

Obiekty skupiające funkcje oświaty winny być poddawane modernizacji i regularnym przeglądom technicznym w celu zapewnienia bezpieczeństwa korzystania. Wskazuje się rozbudowę i wyposażenie istniejących placówek w obiekty i urządzenia służące realizacji funkcji oświatowych, w tym sal gimnastycznych, boisk itp. w zależności od rozwijających się potrzeb.

Konieczne jest monitorowanie zapotrzebowania na usługi przedszkolne oraz dostosowanie sieci placówek do zmieniających się potrzeb.

Jako działanie priorytetowe w zakresie modernizacji istniejącej infrastruktury oświatowej wskazuje się budowę boiska wielofunkcyjnego w miejscowości Osjaków.

Realizacja innych nowych obiektów możliwa jest w obszarach wskazanych na zabudowę usługową lub mieszkaniowo – usługową.

8.3. Rozwój infrastruktury i oferty kulturalnej, sportowej, rekreacyjnej i turystycznej

Istniejąca sieć placówek kultury oraz obiektów i urządzeń sportowych zapewnia w stopniu podstawowym zaspokojenie potrzeb mieszkańców Gminy.

Ze względu na bogactwo walorów przyrodniczych Gminy wskazuje się wykorzystanie turystyki jako najważniejszego czynnika rozwoju społecznego i gospodarczego Gminy, zgodnie z założeniami „Strategii Wielkiego Łuku Warty”.

Celem poprawy standardu świadczonych usług w zakresie kultury, turystyki, sportu i rekreacji i rozszerzenia ich wachlarza wskazuje się:

- 1) wzmocnienie roli Szlaku Bursztynowego i innych szlaków tematycznych w zintegrowanym produkcie turystycznym województwa, oznaczenie szlaku konnego Hubala, utrzymanie szlaków rowerowych i Szlaku Wodnego Warty oraz rozwój urzędzeń bazy towarzyszącej;
- 2) odnowę miejscowości Osjaków;
- 3) rozbudowę placówek kulturalnych w miejscowości gminnej Osjaków oraz pozostałych miejscowościach;
- 4) rozwój infrastruktury usług sportu – budowa hal sportowych, boisk, trybun i pomieszczeń socjalnych;
- 5) utworzenie punktu informacji i promocji turystycznej;
- 6) rozwój bazy noclegowej – campingi, pola namiotowe, gospodarstwa agroturystyczne;
- 7) rozwój współpracy z innymi gminami w zakresie organizacji wydarzeń kulturalnych i zawodów sportowych o charakterze ponadlokalnym;
- 8) lokalizację i rozwój terenów przeznaczonych dla uprawiania sportu i rekreacji z wykorzystaniem walorów przyrodniczych obszaru;
- 9) poprawę jakości terenów zieleni – rewitalizację parku w Osjakowie, kształtowanie nowych zespołów zieleni parkowej, ochronę terenów dolinnych.

8.4. Rozwój infrastruktury służby zdrowia i opieki społecznej

Istniejącą na terenie Gminy sieć placówek świadczących usługi z zakresu opieki zdrowotnej zaspokaja potrzeby mieszkańców wyłącznie w zakresie opieki podstawowej.

Dla poprawy standardów świadczonych usług proponuje się:

- 1) modernizację i ew. rozbudowę istniejących obiektów;
- 2) doposażenie istniejących obiektów w specjalistyczny sprzęt medyczny;
- 3) zwiększenie dostępności dla usług specjalistycznych;
- 4) likwidację barier architektonicznych – dostosowanie obiektów użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych.

W celu rozszerzenia zakresu świadczonych usług wskazuje się

- 1) umożliwienie lokalizacji nowych, prywatnych, niepublicznych ośrodków opieki zdrowotnej;
- 2) rozwój specjalistycznych usług medycznych;
- 3) rozważenie lokalizacji obiektów stałego pobytu dla ludzi starszych;
- 4) rozszerzenie zakresu opieki nad dziećmi z ubogich rodzin i rodzin patologicznych;
- 5) rozważenie lokalizacji żłobka – jako placówki publicznej lub prywatnej.

8.5. Targowiska

Przewiduje się lokalizację targowiska w miejscowości Osjaków. Targowisko może być zlokalizowane w granicach wyznaczonych terenów usługowych lub na terenach obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług.

Właściwym dla wzmocnienia funkcji centrów wsi jest wyznaczenie miejsc dla handlu obwoźnego. Zakłada się, iż po zakończeniu handlu miejsca te pełnić będą funkcje ogólnodostępnych placów.

Szczegółowa lokalizacja targowiska i sposób organizacji miejsc handlu do ustalenia w planie miejscowym.

8.6. Cmentarze

Wszystkie istniejące na terenie Gminy cmentarze, jako w pełni zaspokajające potrzeby grzebalne Gminy wskazuje się do zachowania. Ewentualne powiększenie powierzchni grzebalnych cmentarzy może się odbyć kosztem terenów rolnych z nimi sąsiadujących.

Wokół cmentarzy należy zachować strefy sanitarne zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

9. Kierunki zabezpieczenia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa

Celem zapewnienia wymogów obronności i bezpieczeństwa państwa wskazuje się:

- 1) lokalizacja obiektów o wysokości powyżej 50 m npt winna być prowadzona w uzgodnieniu z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego w celu uzgodnienia lokalizacji i ustalenia sposobu oznakowania przeszkodowego, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 2) lokalizacja obiektów o wysokości powyżej 100 m npt winna być zgłoszona Prezesowi Urzędu Lotnictwa Cywilnego oraz powinny być oznakowane jako przeszkody lotnicze, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych;
- 3) lokalizacje elektrowni wiatrowych powinny uwzględniać zachowania powszechnego bezpieczeństwa w przypadku powstania awarii oraz minimalizację oddziaływania akustycznego na tereny zabudowy do wartości poniżej poziomów dopuszczalnych;
- 4) zapewnienie zaopatrzenia w wodę w warunkach kryzysowych oraz budowę sieci wodociągowych o parametrach umożliwiających wykorzystanie sieci dla potrzeb gaśniczych;
- 5) konieczność zapewnienia ochrony sanitarnej wody pitnej w strefach ujęć głębinowych oraz studni kopanych z zabezpieczeniem ich hermetyczności i osłony przed skażeniami chemicznymi, a także niezawodności technicznej i monitoringu;
- 6) racjonalną i oszczędną eksploatację wód głębinowych z uwzględnieniem zaistnienia sytuacji zagrożenia, w bilansie potrzeb istniejących ujęć wody;
- 7) wprowadzenie rozwiązań systemowych odprowadzania ścieków sanitarnych z terenów zabudowanych;
- 8) integrację rozwoju zabudowy z budową systemów infrastruktury technicznej;
- 9) uwzględnienie, w podpiwniczeniach (lub odpowiednich pomieszczeniach parterowych) nowej zabudowy, zwłaszcza obiektów użyteczności publicznej, realizacji pomieszczeń o konstrukcji odpornej na zagruzowanie, z możliwością bezkolizyjnej i szybkiej adaptacji dla celów ochrony ludności w sytuacji zagrożenia, lub zapewnienie rezerwy terenów pod obiekty ochronne;
- 10) uwzględnienie potrzeby realizacji sieci elektroenergetycznych oraz stacji transformatorowych dla nowych inwestycji;
- 11) odsunięcie linii zabudowy od krawędzi dróg dla utworzenia pasów zieleni z możliwością wykorzystania tych obszarów dla lokalizacji infrastruktury podziemnej;
- 12) zachowanie strefy ochronnej wzdłuż linii wysokiego napięcia 110 kV i 400 kV;
- 13) zakaz lokalizacji zabudowy w terenach dolinnych, [szczególnego zagrożenia powodzią](#), z dopuszczeniem lokalizacji obiektów i urządzeń służących ochronie przed powodzią, zbiorników wodnych możliwych do wykorzystania [energetycznego](#) i celów p.-poż. oraz konieczność zapewnienia odpowiednich dojazdów do rzeki w sytuacji zagrożenia;
- 14) zachowanie pasa wolnego od zabudowy o szerokości minimum 40 m od rzek i 10 m od cieków i rowów melioracyjnych;

- 15) zachowanie drożności cieków oraz możliwości spływu wód opadowych i roztopowych zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu. Zmiana ukształtowania terenu lub zmiana przebiegu cieków może być dokonana jedynie w sytuacji zapewnienia odpływu wód w sposób niezakłócający stosunków wodnych na działkach sąsiednich;
- 16) przebudowę układu drogowego i modernizację istniejących dróg, dostosowanie ich parametrów do wymaganych w przepisach odrębnych;
- 17) zapewnienie przy drodze krajowej nr 74 miejsc postojowych (parkingów) dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne;
- 18) zapewnienie terenom i działkom budowlanym dostępu do dróg zgodnie z wymogami przepisów odrębnych dotyczących dróg pożarowych;
- 19) konieczność uzgodnienia lokalizacji farm wiatrowych w bezpośrednim sąsiedztwie stref ochronnych napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 i 400kV z właścicielem linii.

10. Obszary rozmieszczenia inwestycji celu publicznego

10.1. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym lokalizuje się w terenach dróg gminnych, terenach infrastruktury, terenach usług sportu i rekreacji, terenach zabudowy usługowej, terenach obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług, terenach zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług, terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej oraz terenach zieleni urządzonej.

Szczegółowe ustalenie lokalizacji inwestycji powinno nastąpić w planie miejscowym lub decyzji administracyjnej.

10.2. Rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

„Plan Zagospodarowania przestrzennego Województwa łódzkiego”, przyjęty został przez Sejmik Województwa łódzkiego Uchwałą Nr LV/679/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r. Na obszarze gminy Osjaków nie występują zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym.

W Planie zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego, wskazano rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym do realizacji na terenie gminy Osjaków:

- w zakresie infrastruktury technicznej: Dostosowanie systemów kanalizacji i oczyszczalni ścieków komunalnych do wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG dotyczącej oczyszczalni ścieków komunalnych w aglomeracjach (wg. Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020)
 - w zakresie turystyki i rekreacji – odnowienie oznakowania szlaków turystycznych w Parkach Krajobrazowych wraz z uzupełnieniem systemu informacji turystyczno-przyrodniczej (wg Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa łódzkiego)
- Oraz
- modernizacja konstrukcji istniejących budynków i budowa nowych o konstrukcjach odpornych na zalanie. Uszczelnianie budynków, stosowanie materiałów

wodoodpornych. Trwałe zabezpieczenie terenów wokół budynków. Wdrożenie i realizacja programu dopłat dla właścicieli budynków przeznaczonych do umocnienia w obszarze zagrożenia powodzią o Q1%;

- budowa i usprawnienie lokalnych systemów ostrzegania przed powodzią. Wprowadzenie Elektronicznego Systemu Ostrzegania Powodziowego.

11. Tereny zamknięte i ich strefy ochronne

Tereny zamknięte w rozumieniu ustawy z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 1989 Nr 30, poz. 163 z późn. zm.) na terenie gminy Osjaków nie występują.

12. Obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne

W granicach Gminy nie są zlokalizowane Pomniki Zagłady, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 1999 r. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.).

13. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości

Nie wskazuje się w obszarze Gminy obszarów wymagających przeprowadzenia scalenia i podziału nieruchomości. Scalenie i podział mogą być dokonane w obszarach rozwoju urbanizacji w zgodzie z przepisami odrębnymi dotyczącymi gospodarki nieruchomościami.

14. Zamierzenia i obowiązki planistyczne Gminy

14.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu zagospodarowania przestrzennego

Obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych

Na podstawie przepisów odrębnych, sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe dla terenów lokalizacji cmentarzy, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tj. Dz.U. z 2000 r. Nr 23, poz. 295 z późn. zm.).

Obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe dla:

- 1) obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości – nie wskazuje się;
- 2) obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² – nie wskazuje się;

- 3) obszaru przestrzeni publicznej – wyznaczono obszar przestrzeni publicznej obejmujący centrum miejscowości Osjaków, oznaczony na rysunku Studium.

14.2. Obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Gmina zamierza przystąpić do sporządzenia zmiany obowiązującego planu miejscowego w granicach wyznaczonych obszarów wymagających sporządzenia planu miejscowego.

Wskazane jest sporządzenie zmiany miejscowego planów zagospodarowania przestrzennego dla następujących terenów:

- 1) obszarów rozwoju zabudowy – wskazane do rozwoju i intensyfikacji procesów urbanizacyjnych, nie będących kontynuacją pasm istniejącej przyulicznej zabudowy, dla których należy ustalić zasady ochrony i kształtowania przestrzeni;
- 2) terenów, dla których planuje się zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne;
- 3) terenów w granicach strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej;
- 4) obszarów wymagających przekształceń i rewitalizacji;
- 5) terenów planowanych zalesień – o ile zalesienie ma uzyskać wsparcie finansowe, zgodnie z wymogami przepisów odrębnych.

Obecnie prowadzona jest procedura sporządzania planu miejscowego na podstawie Uchwały nr XXXI/159/2013 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 29 kwietnia 2013 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków oraz Uchwała Nr XLV/252/2014 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXI/159/2013 Rady Gminy w Osjakowie z dnia 29 kwietnia 2013r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Osjaków.

14.3. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz gruntów leśnych na cele nieleśne oznaczono na rysunku Studium. Są to tereny wskazane w Studium pod rozwój urbanizacji, niezabudowane lub zabudowane obiektami związanymi z działalnością rolniczą.

Obszary, dla których planowana jest zmiana przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne, oznaczono na rysunku Studium. Tereny te, to grunty sklasyfikowane jako leśne, lecz nie porośnięte lasem lub niewielkie lasy poddane silnej antropopresji, w obszarach podlegających silnym procesom urbanizacyjnym.

15. Wnioski do polityki przestrzennej sąsiednich gmin i województwa

W zakresie współpracy z sąsiednimi gminami najważniejsze są następujące zagadnienia:

- 1) tworzenie powiązań w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego - w szczególności krajobrazu, lasów i wód;
- 2) tworzenie powiązań w zakresie realizacji infrastruktury technicznej, infrastruktury drogowej, komunikacji publicznej oraz gospodarki odpadami;

- 3) współpraca w zakresie infrastruktury sportu i rekreacji, rozwój systemu terenów rekreacyjnych, infrastruktury służącej wypoczynkowi, wspólna organizacja imprez kulturalno-społecznych.